TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (1234) 1973 RUGSĖJO - SEPTEMBER 27 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Laisvė - numeris antras?

Svarstydami savo veiklą, imame ją skirstyti į kultūrinę ir politinę bei visuomeninę. Vieni pirmenybę atiduoda kultūrinei sričiai ir žymi ją pirmuoju numeriu, kiti iškelia politinę ir jai teikia pirmąją vietą. Taigi, susidaro savotiškos varžybos. Jos iškilo net PLB seime Vašingtone. Jauna kalbėtoja tvirtino, kad žymiai svarbiau dirbti lituanistinėje mokykloje nei belstis į politikų duris Lietuvos laisvės reikalu. Vyresnės kartos atstovas pareiškė su tokia nuomone nesutinkąs — politinė veikla esanti nemažiau svarbi kaip lituanistinis švietimas. Galimas dalykas, politiniai mūsų veikėjai yra nuomonės, kad svarbiausias uždavinys yra Lietuvos laisvinimas, tačiau pastaruoju metu vis dažniau girdima priešinga nuomonė. Net kaikurie akademikai, stovį arti politinės srities, mano, kad politinėje srityje dabar mažai kas galima padaryti, Lietuvos okupacijos faktas jau žinomas visam pasauliui, o visa kita — ne mūsų galioje. Dėlto esą reikia mažiau energijos eikvoti politinei veiklai, visas jėgas ir lėšas pakreipti kultūrine linkme, kuri esanti mūsų tautinio išlikimo laidas. — Tai mūsų veiklos dilema, kuri anaiptol nėra nauja. Nekartą ji buvo iškilusi ir spaudoje, tačiau aiški linkmė taip ir neišryškėjo. Politikai labiau vertina politinę veiklą, kultūrininkai — kultūrinę. Abeji, atrodo, turi šalininkų visuomenėje, nors palinkimas į kultūrininkų pusę darosi vis ryškesnis.

★ ★ ★

Jei ši dilema būtų grynai akademinė, galėtume ją dar ilgai svarstyti suvažiavimuose, simpoziumuose, spaudoje. Bet ji mums yra gyvybinė. Posūkis į vieną ar kitą pusę ilgainiui visai išeivijai ir tautai gali būti fatališkas. Dėlto ją reikia jau dabar spręsti, nužymėti pagrindinį kelią ir visiem jo laikytis. Nieko nebūtų blogesnio, jei susidarytų du poliai — kultūrininkų ir politikų. Tuomet ilga trintis būtų neišvengiama ir pasiektų visą išeiviją iki mažiausių kolonijų. — Sprendžiant šią dilemą, pirmiausia reikia deramai formuluoti klausimą. Iki šiol jis būdavo pateikiamas auditorijoms išskiriamąja forma: arba politika, arba kultūra. Jei kas yra kultūrininkas, moja ranka į politiką, o kas yra politikas, nesidomi kultūrine veikla. Tai iš esmės klaidinga formulė. **Mūsų išeivija nėra nei vien kultūrininkų, nei vien politikų masė. Jai reikalinga ir viena, ir kita sritis. Yra momentų, kai iškyla politinė pusė, bet yra momentų, kai vyrauja kultūrinė veikla. Mūsų būklėje abi sritys yra taip glaudžiai susiklosčiusios, kaip du žmogaus veidai.** Ir ar gali sakyti, kuris veidas yra svarbesnis? Yra situacijų, kur išryškėja dešinysis veidas, bet netrūksta ir tokių, kur nušvinta kairysis. Normalioje, sąmoningoje visuomenėje kitaip ir negali būti. Dirbtinis neigimas kurios nors gyvybinės srities ir posūkis į vieną jų yra nesusipratimas. Iki šiol mūsų išeivijoj jo mažai tebuvo, bet palengva jis gali įgauti aštrias formas.

★ ★ ★

Pavojus suardyti politinę-kultūrinę pusiausvyrą kyla daugiausia iš kultūrininkų pusės. Politinėje mūsų veikloje jie nemato prasmės ir linksta nuo jos atsiriboti. Geriausias Lietuvos laisvinimo ginklas esąs kultūrinė veikla. Kultūros baruose esą jau daug nuveikta, padaryta išliekamų darbų, o politinėje srityje — beveik nieko apčiuopiamo, nors lėšų daug išleista. Šioje nuomonėje yra tiesos, tačiau antra vertus joje glūdi ir pavojus. Atsiribojimas nuo politinės veiklos, t.y. nuo Lietuvos laisvinimo akcijos, reikštų pasitraukimą nuo vieno esminio išeivijos uždavinio — būti pavergtos tautos šaukliais bei dalyvauti bendrame laisvinimo žygyje nors ir eiliniais kareiviais. Tegu mes didelių darbų šioje srityje ir nenuveiksime, bet ir maži darbeliai nėra be reikšmės. Antra, pasilikdami vien kultūrinėje srityje bei nustumdami politinę veiklą į antraeilę vietą arba visai nuo jos atsiribodami, taptume folklorine visuomene. Mokėtume šokti, dainuoti, groti, piešti, bet neturėtume idealo tai potencijai, t.y. niekad nepasiektume pilnatvės, liktume vienokio ar kitokio pobūdžio vergai. Juk kultūrinės apraiškos galimos ir kalėjime. Be to, tokios visuomenės kaip tik nori sovietai. Jie lietuviams okupuotame krašte nedraudžia steigti ansamblius, kurti meną bei kultūrą, jei tik pasmilkoma Leninui. **Bet tai tėra folkloriniai rėmai, kuriuose švysteli ir paskiri individai, tačiau jie nėra pakankami pilnai tautos egzistencijai. Tai fragmentinė, kalėjiminė būklė, kurioje negali išsiskleisti tautos pilnatvė. Be pilnos laisvės nėra ir pilno tautinio, kūrybinio gyvenimo.** Gyvendami išeivijoj ir turėdami dideles laisves, negalime pasitenkinti folklorine ar vien kultūrine veikla. Mūsų uždavinys yra kelti tai, kas okupuotame krašte yra draudžiama, ugdyti ne tik kultūrinę, bet ir politinę jaunimo sąmonę, nes mūsų idealas yra tautos pilnatvė, pasiekiama pilnoje laisvėje. Lietuvių išeivijos kelias tegali būti sintezės kelias, jungiąs ir kultūrinę, ir politinę sritį. **Pr. G.**

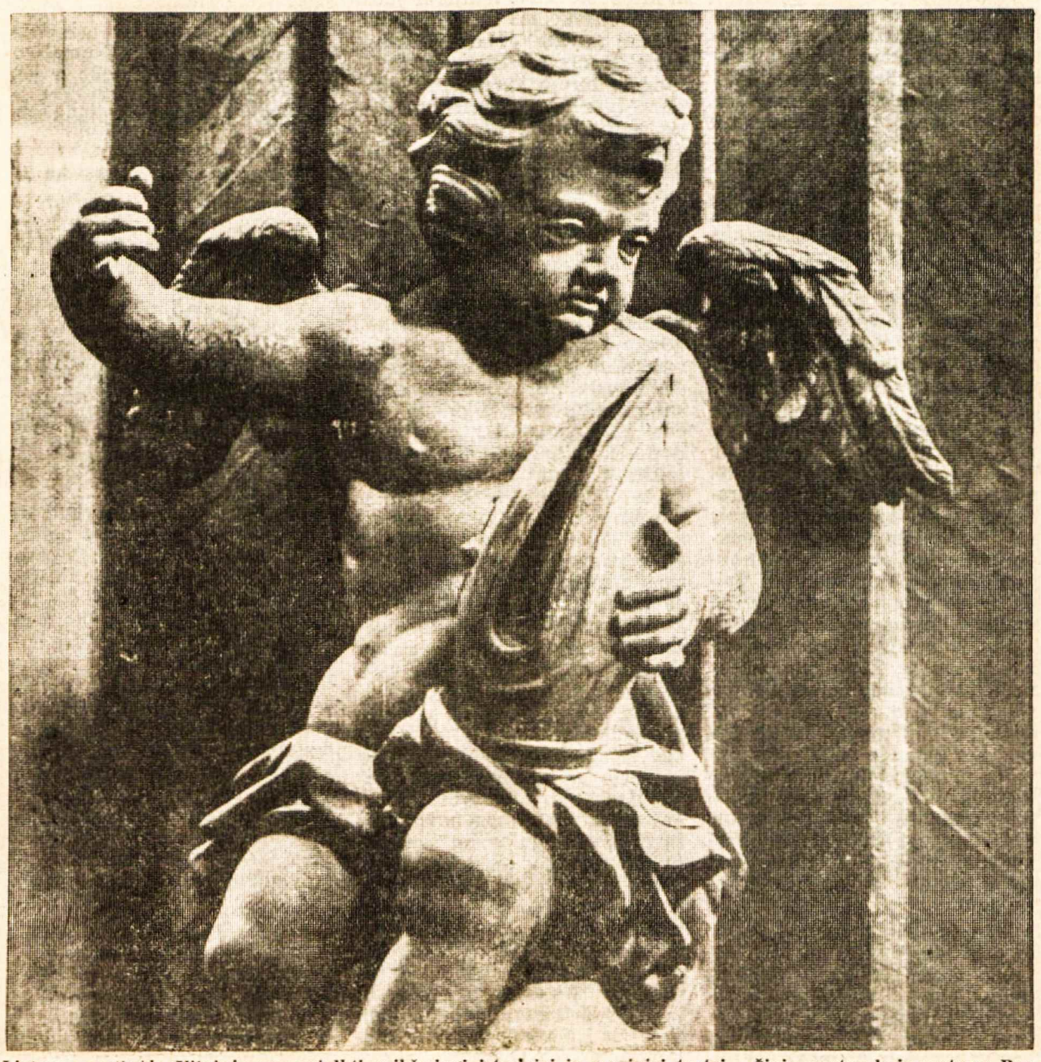

Lietuvos sostinėje Vilniuje yra sutelkti reikšmingi istoriniai ir meniniai turtai. Šioje nuotraukoje matome Bernardinų šventovės altoriaus fragmentą — barokinį angelą, kviečiantį Lietuvos žmones į šventovės iškilmes ir primenantį žmogaus polėkį augštyn, kur švyti didieji idealai — tautos ir individo laisvė

Kaune suimti keli lietuviai

Šias žinias pranešė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" šeštame numeryje

Kaunas. 1973. IV. 17. Kauno arkikatedroje-bazilikoje J. E. vysk. Labukas suteikė kunigystės šventimus penkiems IV teologijos kurso auklėtiniams. Vienam dėl ligos šventimai buvo atidėti.

Pateikiame kaikuriuos duomenis apie kunigų būklę Lietuvoje:

1962 m. valdžia leido įstoti į seminariją 5 kandidatams; 1963 — 5; 1964 — 4; 1965 — 5; 1966 — 8; 1967 — 7; 1968—6; 1969-70-71-72 — po 10. Šventimus gavo: 1968—6; 1969—3; 1970—8; 1971—4; 1972—6. Miręs: 1968—19; 1969—15; 1970—18; 1971—12; 1972—19.

Kasmet Lietuvoje kelios parapijos lieka be kunigo.

Kaunas. 1973 m. kovo pabaigoj Kaune buvo areštuoti:

1. Povilonis Vidmantas, inžinierius; 2. Sakalauskas Antanas, Politechnikos I. St-bos fakulteto dėstytojas; 3. Žukauskas Šarūnas, Medicinos Instituto VI kurso studentas, 4. Rudaitis, gydytojas. Balandžio viduryje areštuotas Juozas Rugys. Kratos metu rastas šriftas. Politechnikos instituto IV kurso studentas Krūminis Viktoras pašalintas iš instituto.

V. Povilonio motina kreipėsi į LTSR KP CK sekretorių, prašydama, kad sūnus būtų paleistas. LTSR prokuratūra pranešė, kad V. Povilonis yra suimtas ir patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už itin pavojingo valstybinio nusikaltimo padarymą. Jis priklausęs antitarybinio pobūdžio grupei ir 1972 vasario mėn. Kaune platinęs antitarybinius atsišaukimus.

Kaunas. Artėjant 1973 m. Velykų šventėms Kauno mokyklose buvo paskelbta — balandžio 22 būsianti komunistinė talka. Moksleiviai subruzdo. Siūlėsi dirbti kitomis dienomis, tik ne per Velykas. Kaikuriose mokyklose ši talka buvo atkelta anksčiau, o kitose . . .

1973. IV. 20. Kauno II aštuonmetės mokyklos mokytoja Stanionienė gąsdino vaikus: "Per Velykas nė vienas neikite į bažnyčią, nes tenai stovės milicija ir jus visus suims". Viena mergaitė atsiliepė: "Aš eisiu į bažnyčią su mamyte ir tėveliu— jie mane apgins nuo milicininkų".

1973 m. Velykų rytą Kauno miesto A. Mickevičiaus vidurinėje mokykloje buvo suorganizuota lenininkė talka mokyklos kieme. Vaikai buvo priversti kasti mokyklos daržą, valyti mokyklos teritoriją. Eidami po Prisikėlimo iškilmių tikintieji gėdino mokytoją: "Kaip jums negėda vaikus versti dirbti tokią dieną. Jei negerbiate mūsų švenčių, tai bent savo Leniną pagerbkite. Juk šiandien ir jo gimimo diena.

XXIV vidurinėje mokykloje per Velykas į komunistinę talką iš VIII klasės neatėjo nė vienas moksleivis.

I Komjaunimo mokykloje visą savaitę vitrinoje kabojo skelbimas, kad sekmadienį, balandžio 22, būsianti talka. Mokytojams ir mokiniams prieštaraujant, talka buvo atkelta į Didįjį Šeštadienį.

II aštuonmetėje mokykloje balandžio 22 liko nenuneštos prie Lenino paminklo gėlės, nes susirinko labai mažai moksleivių.

S. Nėries mokykloje mokytojai, išleidę iš talkos mokinius anksčiau, direktorės buvo išbarti.

XII vidurinėje mokykloje paskelbus, kad balandžio 22 būsianti talka, vyresniųjų klasių moksleiviai sakėsi neateisią, todėl per Velykas turėjo "talkininkauti" tik V-VII klasių moksleiviai. Kaikuriose klasėse mokytojai vaikus gąsdino, kad neatvykusius į talką perduosią valdžiai, į pažymėjimus surašysią nepatenkinamą elgesį ir t. t. Nedalyvavusiems per Velykas talkoje reikėjo atsinešti iš tėvų paaiškinimus. Mokytojai teisinosi, kad įsakymas balandžio 22 organizuoti talką atėjęs iš augščiau.

XXX vidurinėje mokykloje ruošiamai per Velykas talkai prieštaravo mokytojai ir moksleiviai. Direktorė aiškinosi, kad potvarkis atėjęs iš švietimo skyriaus. Pradžioje gąsdino "susidoroti" su neklusniais mokiniais, o kai tai nepadėjo, gražumu prašė atvykti į talką. Į moksleivių dienoraščius buvo įrašyta pastaba, kad sūnus-duktė sekmadienį būtų talkoje. Nedalyvavusieji talkoje turėjo rašyti pasiaiškinimus, o jų tėvai buvo kviečiami pasiaiškinti, kodėl neleidę savo vaikų į talką.

Panemunės rajono švietimo skyriaus inspektorius Stašaitis, mokytojams, siūliusiems atkelti komunistinę talką, atkirto: "Tai ką, mes taikysimės prie jų švenčių? Tegu jie taikosi prie mūsų".

Kauno miesto partijos komitetas siuntė pedagogus-seklius stebėti Velykų švenčių proga atėjusių į bažnyčią moksleivių

(Nukelta į 7-tą psl.)

PAVERGTŲJŲ EUROPIEČIŲ SEIMAS

Š.m. rugsėjo 18 d. Pavergtųjų Europos Tautų seimas pradėjo savo XX sesiją, kuri sutapo su Jungtinių Tautų XXVIII sesijos atidarymu. Jis patvirtino tekstą išsamaus memorandumo Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijai, kuri pradėjo savo antrąją fazę Ženevoje. Memorandume pabrėžiamas tebesitęsiančios neteisėtos Baltijos valstybių aneksijos faktas ir paskutinieji rezistencijos įvykiai Lietuvoje.

PET seimas, kalbėdamas už nutildytas sovietų okupuotų valstybių tautas, prašo Ženevos konferencijoj dalyvaujančių laisvųjų valstybių vyriausybes panaudoti konferenciją kaipo forumą diskusijoms dėl tinkamiausių metodų įgyvendinti Vakarų ir Rytų valstybėse Jungtinių Tautų chartos ir visuotinės žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių deklaracijos nuostatus, ypač teisę tautoms laisvai apsispręsti.

Savo pasveikinimo rašte Jungtinių Tautų visumos pirmininkui Ekvadoro atstovui Leopoldo Benites PET seimas protestavo prieš Sovietų Sąjungos kėsinimąsi uzurpuoti Jungtinėse Tautose Baltijos valstybių suverenines teises.

Pagaliau PET seimas vienbalsiai perrinko naujajai sesijai ligšiolinę vadovybę: pirm. — Stefan Korbonski, vicepirm. — Vaclovas Sidzikauskas ir gener. sekr. — Feliks Gadomski.

PET sesijos atidaryme Lietuvos delegacijai atstovavo jos pirmininkas V. Sidzikauskas ir antrininkas J. Audėnas. Taip pat dalyvavo ir iš Romos atvykęs Lietuvos charge d'affaires prie Vatikano ir PET delegatūros Romoje narys Stasys Lozoraitis, jn., kuris padarė pranešimą apie Vatikano ir Italijos politiką pavergtųjų tautų, ypač Lietuvos ir kitų okupuotų Baltijos kraštų atžvilgiu. **Inf.**

Pasaulio įvykiai

SOCIALISTINĘ ŠVEDIJĄ SUKRĖTĖ KARALIŲ PASIKEITIMAS IR NETIKĖTI PARLAMENTO rinkimų rezultatai. Rinkimų išvakarėse mirusį 90 metų amžiaus karalių Gustavą VI pakeitė jo anūkas Karolis XVI, 27 metų, jauniausias valdovas karališkajame soste. Jam teks būti tik tautą jungiančiu simboliu, kai 1975 m. pilnai įsigalios naujoji Švedijos konstitucija. Lig šiol Švedijos karalius pirmininkaudavo ministerių kabineto posėdžiams, atidarydavo parlamento sesijas sosto kalba, politinės krizės metu pasirinkdavo būsimus premjerus, buvo laikomas vyriausiu karinių jėgų viršininku ir Švedijos liuteronų bendrijos vadu. Naujoji konstitucija visas šias privilegijas panaikina. Ministerių kabinetui atsistatydinus, kandidatą į premjerus parinks parlamento pirmininkas, o vyriausiu krašto valdovu bus premjeras. Vos tik suskubus prisaikdinti naująjį karalių, paaiškėjo netikėti parlamento rinkimų duomenys. Premjero O. Palmės socialistų ir komunistų koalicinė grupė, senajame parlamente turėjusi 10 atstovų daugumą, šį kartą jų skaičių pasidalino į dvi lygias dalis. Po 175 atstovus gavo vyriausybės koalicija ir opozicija, kurią sudaro ūkininko T. Faelldino vadovaujama centrinė partija, remiama liberalų ir konservatorių. Tokie rinkimų rezultatai, be abejonės, yra labai skaudūs socialistui premjerui O. Palmei, nes jo partija Švediją valdė 41 metus ir ją yra pavertusi beveik socialistine valstybe. Rinkiminiame vajuje premjeras O. Palme žadėjo dar didesnį socializmą ir netgi kaikurių bendrovių suvalstybinimą beveik $16 bilijonų vertės pensijų fondo pinigais. Jis taipgi planavo įvesti į visų darboviečių vadovybes darbininkų atstovus, priversti didesniąsias bendroves darbininkų samdymo bei atleidimo klausimus spręsti kartu su unijomis. Prie socialistų kritimo, matyt, prisidėjo ir nepaprastai augšti mokesčiai valstybei — net 42% visų krašto pajamų. Opozicijos vadas T. Faelldin rinkėjams pažadėjo 100.000 naujų darbų, vyriausybės decentralizaciją, opozicijos koalicijai priklausantis liberalų vadas G. Helen — pajamų mokesčių reformą. Kadangi socialistai su komunistais rinkimuose gavo 48,95% balsų, o jungtinė opozicija 48,78%, socialistui premjerui O. Palmei teks sudaryti naująją vyriausybę ir jieškoti palankaus klausimo sekantiem parlamento rinkimam 1974 m.

SAUGUMO KONFERENCIJA

Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos antroji dalis prasidėjo rugsėjo 18 d. Ženevoje, Tarptautinių Konferencijų Centre. Jau pirmajame posėdyje iškilo nesutarimai dėl pasikeitimo idėjomis ir žmonėmis, kai Sovietų Sąjungos ir jos satelitų atstovai bandė vadovautis tik neaiškiomis bendrybėmis, o Vakarų politikai siekė konkrečių sutarčių. Atrodo, pastarųjų pozicijas sutvirtino KGB surežisuotas P. Jakiro ir V. Krasino teismas Maskvoje, prieš dr. A. Sacharovą ir A. Solženiciną pradėta akcija sovietinėje spaudoje. Vienintele Maskvos nuolaida tenka laikyti JAV, Britanijos ir V. Vokietijos sovietams skirtų radijo laidų trukdymo sustabdymą. Konferencijos dalyviams vos tik susėdus už stalo, Šveicarijos vyriausybė paskelbė, kad Ciuriche suimti du R. Vokietijos šnipai, pagrindinį dėmesį skyrę šveicarų kariuomenės ir pramonės paslaptims. "The New York Times" dienraštis rugsėjo 17 d. paskelbė J. W. Finey ilgoką straipsnį apie naujausius JAV ir kitų kraštų žvalgybos duomenis, liečiančius Europos saugumo konferenciją. Pasak jų, sovietų kompartijos vadas L. Brežnevas savo satelitų vadams šią konferenciją ir taiku sambūvį aiškina kaip grynai taktinį ėjimą, kurio dėka Sovietų Sąjunga po 12-15 metų taps galingiausia pasaulio valstybe ir galės statyti reikalavimus JAV. Civiliai pareigūnai Vašingtone tokiu L. Brežnevo prasitarimų nuogirdas yra linkę laikyti tik atsvara kietosios linijos šalininkams Kremliuje, bet jomis rimtai susirūpino Pentagono vadai, kuriem ši laikinė taktika labiau primena naują L. Brežnevo doktriną.

PASITARIMAS DUBLINE

Dublino karo aviacijos bazėje 9 valandas trukusį pasitarimą turėjo Britanijos premjeras E. Heath ir Airijos premjeras L. Cosgrave. Š. Airijos teroristai jų pokalbį sutiko bombų sprogimais Belfaste, Birminghame ir Londone. E. Heath yra pirmasis Britanijos premjeras, atvykęs oficialaus vizito į Airiją po 1922 m. Bendrame pranešime buvo paskelbta, kad abu premjerai stengsis sudaryti visos Airijos patariamąją tarybą įtampai Š. Airijoje sumažinti, bet jos sudarymo data liko nenustatyta. Grįžęs Londonan, premjeras E. Heath per televiziją tartame žodyje prasitarė, jog gali tekti Š. Airiją prijungti prie Britanijos ir ją valdyti iš Londono. Šį prasitarimą jis atšaukė, kai dėl jo buvo susilaukta opozicinės darbiečių partijos kritikos ir airių katalikų IRA organizacijos naujų grasinimų. Pastaruoju metu airių bombos jau sproginėja ne tik Londone, bet ir kituose Britanijos miestuose, pareikalaudamos nemaža aukų. Airiai teroristai panaudoja netgi ir Izraelio kadaise išrastas miniatiūrines bombas laiškuose. Naujo teroro bangą gali sukelti T. Herrono nušovimas Belfaste. Jis priklausė Š. Airijos karingųjų protestantų vadų grupei, tačiau policija yra linkusi manyti, kad buvo nušautas protestantų, siekiančių didesnės įtampos su katalikais.

DVI VOKIETIJOS

Jungtinės Tautos priėmė į savo organizaciją abi Vokietijas, kurioms šiame posėdyje atstovavo jų užsienio reikalų ministeriai: V. Vokietijos — W. Scheel ir R. Vokietijos — O. Winzer. Protesto balsą prieš R. Vokietiją nesėkmingai bandė kelti Izraelio ambasadorius Y. Tekeah dėl teikiamos paramos arabų kraštams ir dėl atsisakymo mokėti reparacijas Izraeliui už nacių koncentracinėse stovyklose nužudytus žydus. Abiejų Vokietijų įsijungimas į Jungtines Tautas užantspaudavo jų padalinimą tokiu metu, kai Bonna vėl ima susidurti su nenumatytais sunkumais dėl V. Berlyno teisinio atstovavimo.

KARO PALIKIMAS

Indijos su Pakistanu rugpjūčio 28 d. pasirašyta sutartis išspręs daug ginčų sukėlusį 1971 m. karo palikimą. Indija įsipareigojo grąžinti į Pakistaną 90.000 karo belaisvių, Bengalija — apie 260.000 mahometonų, Pakistanas — apie 200.000 bengalų, kurių 30.000 sudaro buvusieji kariai bendroje abiejų Pakistanų armijoje. Indija pasiliks 195 Pakistano karininkus, kuriuos Bengalija nori teisti kaip karo nusikaltėlius už civilių bengalų žudynes. Dėl jų likimo numatomos tiesioginės derybos tarp Indijos, Bengalijos ir Pakistano. Reikalą komplikuoja Pakistano premjero Z. A. Bhutto atsisakymas suteikti oficialų pripažinimą prieš karą R. Pakistanu buvusiai Bengalijos respublikai. Pastaroji atsisako dalyvauti betkokiose derybose, kol negaus oficialaus pripažinimo.

GDANSKO SUTARTIS

Gdansku pavadintame Dancige Sovietų Sąjungos, abiejų Vokietijų, Švedijos, Danijos, Suomijos ir Lenkijos atstovai pasirašė sutartį užterštai ir mėrdinčiai Baltijos jūrai gelbėti. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas apsaugai nuo taršos ir žvejybos kontrolei. Naujoji sutartis yra pirmasis tokio plataus masto septynių valstybių įsipareigojimas vandens taršai sustabdyti.

PREZIDENTO RINKIMAI

Argentinos prezidentu buvo išrinktas J. Peronas, 77 m. amžiaus, viceprezidente — jo trečioji žmona Isabel, 40 m. amžiaus. J. Peronas gavo 61,48%, radikalas R. Balbin — 24,53%, centro koalicijos atstovas F. Manrique — 12,29%, socialistas J. A. Coral — 1,59%. Naujasis prez. J. Peronas pareigas pradės eiti spalio 12 d.

KANADOS ĮVYKIAI

Registruojasi nelegalūs imigrantai

Toronto kiniečių bendruomenės pietuose turėjęs dalyvauti federacinis imigracijos ministeris R. Andras savo vieton atsiuntė senato liberalų vadą P. Martin, o paruoštą kalbą paskelbė Otavoje ir papildė telefoniniu pasikalbėjimu su pietų organizatoriais. R. Andras pabrėžė, kad vyriausybės nuolaidos iki š.m. spalio 15 d. nelegaliems imigrantams nėra kokia nors apgaulė. Ligšioliniais duomenimis, 99% visų užsiregistravusiųjų buvo suteiktos pilnos legalaus imigranto teisės. Naujas imigracijos įstaigas Kanados vyriausybė atidarė P. Korėjos sostinėje Seoule ir Singapūre. Kiniečių šeimų sujungimą skatins premjeras P. E. Trudeau savo viešnagės metu Pekinge. Spaudoje pasirodė vedamųjų, darančių priekaištus federacinei vyriausybei dėl perdidelių nuolaidų nelegaliems imigrantams. Juose pabrėžiamas ligšiolinių Kanados vyriausybių apsileidimas imigracijos reikaluose, persilpna kontrolė, kurios dėka šiandien niekas nežino tikslaus nelegaliai Kanadon įvažiavusių a s m e n ų skaičiaus. Vedamųjų autoriai sutinka, kad vyriausybės paskelbtos nuolaidos išspręs šią problemą. Tačiau jos taip pat daro labai didelę skriaudą tiem sąžiningiem imigrantam, kurie laukia eilės įvažiuoti Kanadon įstatymų numatyta tvarka, nesusilaukdami jokių nuolaidų. Jos teikiamos asmenims, kurie Kanadon įvažiavo nelegaliai, pažeisdami nustatytą tvarką bei įstatymų paragrafus.

Federacinės liberalų partijos suvažiavimas Otavoje patvirtino ligšiolinę premjero P. E. Trudeau vyriausybės politiką. Suvažiavimas buvo sušauktas, remiantis partijos konstitucija. Ji reikalauja oficialaus partijos atstovų pasitarimo po kiekvienų federacinio parlamento rinkimų, praėjus vieneriems metams. Pagal tą pačią konstituciją buvo pro forma iškeltas ir naujo vado klausimas. Slaptu balsavimu už P. E. Trudeau pasisakė 1.648 atstovai, prieš — tik 170. Didžiausios kritikos premjeras P.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

PILKIEJI MŪSŲ DIDVYRIAI

Slaptai leidžiamas spaudinys, vadinamas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", tarp daugelio kitų jaudinančių dokumentų apie mūsų brolių idėjines kovas, paskelbė Ceikinių, Ignalinos, Stirnių ir kitų Rytų Augštaitijos lietuvių katalikų parapijiečių skundus ir protestus dėl religinio persekiojimo net pačiam Brežnevui.

Kas pažįsta tas apylinkes, žino, kad tai žavingos vietovės turistams, bet labai skurdžios vietos gyventojams: nederlingi smėlynai, ežerai, pelkės, pušinėliai. Jie nebuvo ūkininkų gerovės šaltiniu nė laisvai ūkininkaujant, o apie dabartinį kolūkiečių skurdą tenai nėra ko nė kalbėti.

Tačiau tų apylinkių lietuviai visados pasižymėjo savo dvasios giedra ir tvirtumu, savo religingumu, dainomis, vaišingumu... Tokios jų dvasios nepalaužė nei ankstyvesnieji įsiveržėliai svetimieji, okupantų antplūdis, plėšikavimai, karo frontų nuteriojimai.

Ne tik Augštaitijoje, bet ir visoje Lietuvoje, kaip iš minėtų dokumentų matyti, mūsų broliai taip narsiai gina tai, kas jiems brangiausia, kas įprasmina jų vargingą būvį, padeda pakelti ir pačią sunkiausią priespaudą. Tie užuiti kolūkiečiai, gerai žinodami kas jiems nuolat gresia, nebijo šimtais ir tūkstančiais pasirašyti ant pareiškimų kartais net patiems augščiausiems sovietinės imperijos viešpačiams, kadangi tų valdovų urėdai Lietuvoje visai nepaiso nei skundų, nei protestų, nei paprasčiausio žmoniškumo. Visų pasirašiusiųjų vardu paprastai padedamas vieno narsuolio adresas, kuriuo didžiūnai prašomi atsiliepti. Atsiliepia, žinoma, ne tie didžiūnai, bet įtūžę apylinkės saugumiečiai, ir prasideda naujos dramos.

Dabar sovietijoje religijos persekiojimo metodai, pradedant nuo padaužų chuliganiško siautėjimo bažnyčiose ir vaikų terorizavimo mokyklose, baigiant kaikurių atsakingų dvasininkų užsieninės propagandos veiksniams pareiškimais apie "pilną tikėjimo laisvę Lietuvoje", — suraizgė tokius klaikius melo ir suktumo labirintus, kad kiekvienas tikintysis juose gali būti apkaltintas ir pasmerktas, nors dar dauguma bažnyčių, kaip sakoma, tebėra atdaros.

Jei katalikų padėtis Lietuvoje nebūtų taip dramatiška, atrodytų net juokinga ir neįtikėtina, kad dėl paprasto bažnytinio sandėliuko pataisymo Ceikinių parapijiečiai turėjo kreiptis net į Maskvą... kad Ignalinos katalikai turėjo skųstis Leonidui Brežnevui dėl savo medinio lauželio, kuriame laikinai būdavo pamaldos, iš jų atėmimo...

Kitų vietovių tikintieji skundžiasi dėl uždraudimo jiems dalyvauti net velykinėje procesijoje, dėl priekabių, kodėl jaunimas bažnyčioje pasirodė tautiniuose drabužiuose, dėl draudimo kunigams bažnyčiose aiškinti vaikams tikėjimo tiesas, kodėl buvo kas patarnauja Mišioms, kodėl kitos parapijos kunigas sakė pamokslą...

"Religijos praktikavimo varžymai mums skaudesni nei medžiaginės skriaudos", pastebi savo pareiškime Stirnių parapijos katalikai. Tokių idealistų dvasia primena istorinius Kražių pilkuosius didvyrius. Žvaigždutėmis jie spindės mūsų tautos dvasinėje epopėjoje. Č.

SIENA VIDURY VOKIETIJOS

J. KAIRYS

Po antrojo pasaulinio karo kurį laiką dabartinių Vokietijų gyventojai galėjo judėti beveik į visas puses. Ypač tai buvo galima daryti Berlyno mieste. Dėlto vis daugiau ir daugiau sovietinės zonos vokiečių persikeldavo į V. Berlyną bei į V. Vokietiją. Užkirsti kelią tokiems persikėlimams R. Berlynas pradėjo įrengti užtvaras. Išaugo siena, skirianti V. Berlyną su V. Vokietija nuo R. Vokietijos. Jos ilgis — 1381 km. Jos 836 km. aptverti spygliuotų vielų dviguba tvora (kaikur tveriama jau trečia), 590 km. aptverta spygliuotų vielų grotine tvora. 705 km. juostoje padaryti grioviai ir kitoki kliuviniai mašinoms. 705 km. yra užminuoti. 79 km. turi jau automatines šaudymo mašinas. Visur pilna sargybinių bokštų, kur budi stipriai apsiginklavę pasienio sargybiniai su specialiai dresiruotais šunimis. Visame pasienyje įrengta mirties zonų ir t. t. Prisilietus užtvarą, pasipila šviesos raketos, pradeda veikti automatiniai aliarmo signalai, šaudyti automatinės mašinos (kur tokios jau yra).

Dėlto pabėgimai į vakarus labai pasunkėjo. Atsirado tarpininkų. Jie suranda vietų, spragų ir galimybių padėti. Deja, pagalba labai brangi — siekia iki kelių dešimčių tūkstančių markių.

Į vakarus bėga seni, jauni ir net vaikai. Bėga darbininkai, technikai, inžinieriai, gydytojai ir kitų specialybių žmonės. Bėga net pasienio sargybiniai — eiliniai ir karininkai, vedę ir viengungiai.

R. Berlynas prikiša tokiems bėgliams, ypač inžinieriams ir gydytojams, esą jie bėga į vakarus norėdami daugiau uždirbti. Pabėgusieji betgi sako palikę rytus pirmoje eilėje dėl politinių motyvų — jiems įkyrėjo komunistinė tvarka bei priespauda.

R. Berlynas reikalauja, kad V. Berlynas su Bonna turėtų taip pat panaudoti griežtas priemones prieš bėglius ir ypač prieš jų padėjėjus. Bonna lyg ir linksta paklausyti R. Berlyno, bet spauda pasisako prieš tokį reikalavimą. Pagal ją, šitokia kalba galėtų būti tiktai apie kriminalinius pabėgėlius, o ne apie politinius. Šia proga spauda prikiša Bonnai, kad ir ji padėjo vienam graikui profesoriui pabėgti iš Graikijos į V. Vokietiją.

Opozicija prikiša dabartinei vyriausybei bei koalicijai, kad nežiūrint jos kalbų apie atoslūgį, taiką, žmoniškumą, nežiūrint ir į tai, kad Bonna sudarė sutartį su R. Berlynu bei nustatė ryšius tarp abiejų Vokietijų, — R. Vokietija lieka ir toliau atsitvėrusi nuo V. Berlyno ir V. Vokietijos, tebešaudo į savo vokiečius, bėgančius į vakarus. Dėl tokio žmogaus teisių pažeidimo opozicija rengiasi daryti žygių, kad šį klausimą ištirtų kompetentinga Jungtinių Tautų teisių komisija.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Tolstojus, Solženicinas ir lietuvių tauta

(TĘSINYS IŠ PRAĖJUSIO NR.)

B. RIMGAUDAS

Istorijos klastojimas

Nesinorėtų tikėti, kad Solženicinui nebūtų žinoma, jog buvo Didžioji Lietuvos Kunigaikštija, nusitęsusi ligi Maskvos ir Juodųjų jūrų. Nesinorėtų tikėti, kad Solženicinas nežino, jog Didžioji Lietuvos Kunigaikštija anais laikais sudarė vienintelę militarinę pajėgą rytinėje Europoje atsispirti kryžiuočių ordinui. Tuomet rytinėje Europoje nebuvo kitos galybės, kuri būtų sugebėjusi atsispirti visos Europos remiamai ir Romos popiežių laiminamai kryžiuočių galybei. Ir jeigu ne Didžioji Lietuvos Kunigaikštija, šiandien vokiškos žemės greičiausiai siektų Leningradą, o derlinguose Ukrainos laukuose šūkaliotų vokiški dvarininkai. Tačiau Solženicinas kaip niekur nieko rašo: "1410 m. suvienytos slavų jėgos, čia, netoli Žalgirio, tarp Hohenstein ir Usdau, sudavė mirtinį smūgį teutonų ordinui" (psl. 224).

Kiekvienas sąžiningas istorikas, neidamas į kompromisus su savo sąžine ir nenorėdamas nusikalsti istorinei tiesai, negali kitaip tvirtinti kaip tik taip, kad Žalgirio mūšis pirmoje eilėje buvo lietuvių mūšis su vokiškais kryžiuočiais. Žalgirio mūšiui vadovavo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos valdovas Vytautas. Jis sutelkė ir suorganizavo iš visų galimų savo didelės valstybės vietų kariuomenę. Vytautas ir buvo faktiškasis Žalgirio kautynių vadas. Pagal jo išdirbtą strategiją buvo laimėtas istorinis mūšis. Oficialiu jungtinės lietuvių-lenkų kariuomenės vadu buvo Jogaila — irgi lietuvis. **Taigi, Žalgirio mūšyje atsakingieji vyriausi vadai buvo lietuviai.** Tiesa, tiek lenkų, tiek Vytauto kariuomenėje buvo tam tikras nuošimtis įvairių tautybių karių, jų tarpe ir rusų daliniai, vadovaujami **lietuvių kunigaikščių.** Po Vytauto vėliavomis buvo ir totorių daliniai suvaidinę nemažą manevrinio karo reikšmę kautynėse. Buvo ir čekų kariai. Bet ligi šiol, atrodo, niekas dar nesiima tvirtinti, kad čekai ar totoriai laimėjo Žalgirio mūšį.

Taigi, Solženicinas savo veikale priskiria Rusijai ne tik Lietuvos žemes ir pačią lietuvių tautą pajungia rusiškam interesui, bet ir pasisavina istorinį lietuvių karinį žygį — Žalgirio kautynes. Solženicinas nekreipia dėmesio į faktą, kad be lietuvių vadų, be jų išdirbtos karinės strategijos, be svarbiausio ir tiesioginio Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos, kaip organizuotos ir vienintelės tuometinėj rytinėj Europoj karinės galybės, dalyvavimo jokie rytų slavai nebūtų suruošę Žalgirio kautynių, o juo labiau nebūtų jų laimėję. Šitai turėtų būti aišku ir pačiam Solženicinui, jeigu jis nori būti tikru kovotoju už tiesą.

Nesinorėtų tikėti nežinojimu

Nesinorėtų tikėti, kad Solženicinas nežinotų lietuvių reikšmės Žalgirio kautynėse. Jis mini kitus istorinius faktus ir juos žino. Solženicinas mini net tokį istorinį dalyką — Marijos ikoną, kurią "caras Aleksiejus Michailovičius turėjo kovose su lietuviais" (psl. 622). Reiškia, rašytojas istorinius faktus, jeigu nori, žino. Tačiau atrodo, kad tie faktai jam žinomi tik tiek, kiek jie tarnauja rusiškam tikslui. Solženicinas pvz. mini carą su ikona, bet nė žodeliu daugiau neužsimena apie to karo baisius darbus Lietuvoje. Apie tai Solženicinui tegul papasakoja lietuvė istorikė Daugirdaitė-Sruogienė: "Rugpjūčio 8 d. iš ryto (1655) maskoliai priėjo prie sostinės (Vilniaus)... Zolotarenkos kazokai pirmieji išlaužė vartus, paėmė įsitvirtinusius namus, bažnyčias ir žudė visa, kas tik jiems pakliuvo, moteris, vaikus, šunis, kates... Sako, apie 25,000 žmonių žuvo... Kitą dieną patrankoms šaudant caras triumfališkai įvažiavo į Vilnių. Su aukšta, smaila, perlais apkabinėta kepure važiavo jis dvylika žirgų pakinkyta karieta per patiestą gelumbę, o prie pilies — per raudoną aksomą... "Laimikis, rašė amžininkas, gyvais pinigais, sidabru, auksu, brangiais akmenimis ir baldais buvo toks didelis, kad ir apsakyti negalima. Apie jo vertę galėjome įsitikinti patys Maskvoje, krautuvėse ir turgavietėje, nes Vilnius buvo labai turtingas ir nuo amžių nematęs priešų. Buvome nustebę, žiūrėdami į sidabrinius indus, sidabrines spynas, skrynių vinis, sidabru apkaltas karietas. Talerio vertė krito tiek daug aukso atvežus... vergai veltui... Caras pasiėmė septynias paauksuotas kopulas iš Radvilų rūmų ir atsivežė jas į Maskvą kartu su raudono ir margo marmuro kolonomis, išplėštomis grindimis, stalais ir gausybe tokių retų dalykų, apie kuriuos maskoliai iki tol supratimo neturėjo". Plėšimas ėjo per tris dienas, o paskiau per 17 d. siautė gaisras, po kurio liko tik griuvėsiai. Maskoliai sudaužė senus karstus bažnyčių požemiuose, sunaikino daugelio mūsų garbingų praeities žmonių palaikus... Yra spėjimų, kad to pat likimo susilaukė ir Vytauto Didžiojo karstas. Maskoliai užėmė Kauną... Krito Gardinas, visa pietryčių Lietuva buvo šluote nušluota. Žuvo per šimtmečius žmonių kraunami turtai, dokumentai, seni paminklai. Nebeliko ir Nesvyžiaus bei daugelio kitų didikų rūmų meno rinkinių, bibliotekų..." (Lietuvos istorija, psl. 578-9).

Štai kokius darbelius padarė Solženicino minimas caras Aleksiejus Michailovičius, prisidengęs ta garsiąja ikona. Nemažiau nelaimių Lietuvai atnešė ir vėlesnieji rusų carai, įskaitant ir neseniai praūžusį Stalino terorą.

Tiesa yra ne vien rusiška

Ligi šiol turbūt daugelis buvom įsitikinę, kad Solženicinas yra tiesos skelbėjas. Bet pažvelgus į jo "Rugpjūčio 14" veikalą, tenka pakeisti nuomone ir kartu su Leninu sakyti: "Aš nežinau, kiek kvailysčių turi padaryti rusas, kad nuo jų atprastų" (Lenino raštai, t. 31, p. 146-7). O apie rusų laikyseną mažųjų tautų atžvilgiu Leninas pareiškė: "Pakrapštyk vieną kitą komunistą, rasi didžiarusišką šovinistą" (t. 29, p. 172).

Žemėje turi teisę gyventi ne tik rusai, bet ir lietuviai bei kitos tautos. Lietuviai nepretenduoja į Rusiją, bet kodėl Solženicino rusai pretenduoja į lietuvių tautą, jos istoriją ir jos žemes? Kas rusams davė teisę mūsų dienomis surusinti rytinės Prūsijos vietovardžius ir patį kraštą kolonizuoti rusais? Kas rusams davė teisę išdraskyti etnografinę Lietuvą ir didelius jos žemių plotus prijungti prie Gudijos ir Lenkijos? Kas rusams davė teisę Lietuvą okupuoti, gyventojus deportuoti į Sibirą, o jaunus vyrus siųsti tarnauti kariuomenėje Kinijos pasienyje?

Tegul Solženicinas atsako į šiame straipsnyje iškeltus klausimus ir tendencingus jo paties teigimus. Tada mes turėsim pagrindo jį ne tik popieriuje, bet ir tikrovėje laikyti kovotoju už pavergtų tautų laisvę, už žmoniškumą ir teisę didelei ar mažai tautai gyventi Visagalio skirtoje žemėje.

Žibančios jaguaro akys

B. Stundžia

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Aztekai ateina į Meksikos slėnį

Apie XII. š. pabaigą viena klajojanti indėnų giminė sustojo Meksikos slėnyje. Ten jau gyveno kitos giminės, bet kadangi aztekai apsistojo ant menkos pelkėtos žemės, niekas netrukdė jiems kurtis.

Aztekams pasitaikė įsikurti vietovėje, kuri gaudavo pakankamai lietaus. Be to, jų statomas miestas Tenochitlanas buvo apsuptas keturių mažų ežerų, per kuriuos pastatė iš akmenų ir smėlio kelių kilometrų ilgio kelius. Pelkėtoje vietoje kalė jie į žemę polius ir ant jų statė iš plytų namus. Netrukus darbštūs aztekai pelkes pavertė žydinčiais sodais bei gėlių ir daržovių pilnais darželiais. Meksikos slėnis yra vienas iš derlingiausių vietų pasaulyje, nepalyginamas su kitomis Meksikos vietovėmis, kurios panašios į mėnulio paviršių. Kitose Meksikos vietose augo tik kaktusai, kurių plaušus indėnai perdirbdavo į audinius, sandalus, maišus ir išmainydavo į maistą, kuris dažnai būdavo iš visokių vabzdžių, driežų, gyvačių mėsos, laukinių uogų ir įvairių augalų šaknų. Reikėjo pavydėti Meksikos slėnio gyventojams, valgantiems gaminius iš kukurūzų miltų, pupelių, bananų ir žuvų. Mėsa mažai kam buvo prieinama.

Aztekai buvo geri ūkininkai, medžiotojai, kariai ir amatininkai. Jų meniniai sugebėjimai, turtai, drąsa ir veržlumas padėjo sukurti aztekų imperiją, kurią sudarė įvairios giminės, mokančios imperijos duoklę, susidedančią iš aukso smilčių, medaus, druskos, varinių kirvių, kakavos pupelių, p u o š n i ų plunksnų, retų gyvūnų ir kitų imperatoriaus dvarui reikalingų dalykų.

Apie 1440 m. aztekų imperatorius — moctezuma (ispanai vėliau vadino montezuma) sudarė sąjungą su Texcoco ir Tacuba valstybėmis ir pajungė tolimas indėnų gimines, kurios nepakentė aztekų jungo ir laukė progos išsivaduoti, nors aztekai nesistengė jiems primesti savo kalbos, tikybos ir papročių.

Per porą šimtmečių Tenochitlanas išaugo į didelį gražų miestą, kuris savo puikumu pralenkė visus tų laikų miestus Europoje.

Majų civilizacija

Aztekai daug ką pasisavino iš majų giminės, kuri gyveno vidurinėje Amerikoje ir II š. po Kristaus gimimo sukūrė savo valstybę, kuri apėmė dalį Meksikos ir visą Jukatano pusiasalį. Majų senoji valstybė neilgai laikėsi, nes gyventojai neaiškiomis aplinkybėmis kraštą apleido, bet VI š. vėl grįžo į Jukataną.

Naujoje valstybėje augštai iškilo menas ir architektūra. Žymiausias to laikotarpio paminklas yra šventasis miestas Chichen Itza.

Majai gana anksti tapo sėslūs, išmoko auginti pasėlius pagal sezono laikus. Jiems nebereikėjo klajojant užsiiminėti medžiokle ir žvejyba, todėl turėjo laiko. Gyveno daugelyje miestelių, statė iš akmens namus, šventyklas. Jie pirmieji Amerikos žemyne pradėjo vartoti hieroglifų rašybą, turėjo aritmetiką, pagrįstą 20-ties skaitmeniu (tiek žmogus turi pirštų) ir kalendorių, padalintą į 18 mėnesių po 20 dienų. Kasmet pridėdavo 5 nelaimingas dienas, kad sudarytų 365 skaičių.

Be Chichen Itza, prie majų "auksinio amžiaus" paminklų priklauso tik 1942 m. rastas šešių šventyklų religinis centras Bonampak ir Palanquc. Bonampak (majų kalboje reiškia "išpieštos sienos") vienas iš pastatų turi visas išpieštas sienas, kur vaizduojami didikai ir kunigai iškilmių drabužiais, šokėjos ir muzikantai, pasipuošę įvairiomis kaukėmis.

Palenquc turi gražią saulės dievo šventyklą, kuri, spėjama, buvo pastatyta apie 692 metus.

Toltekų įtaka

Apie X š. majų architektūrą praturtino kita indėnų giminė — toltekai. Jų sostinė buvo Tula (senoviškai Tollan — švendrių vieta). Toltekų legenda sako, kad pats jų dievas Quetzalcoatl išmokė vietinius gyventojus žiesti puodus ir daryti gražius daiktus iš aukso ir sidabro.

Toltekai paliko didžiules į žmones panašias figūras, iškaltas iš akmens. Jie išrado žaidimą su jų pagamintu iš latekso elastiniu kamuoliu. Ispanų kunigai tą guminį kamuolį pasmerkė kaip velnio išgalvotą ir žaidimus uždraudė. Be to, toltekai pradėjo gaminti iš kaktusų alkoholinį gėrimą, kuris daug prisidėjo prie valstybės žlugimo.

Toltekai prisišliejo prie majų, padėjo jiems atstatyti senas šventyklas ir statyti naujas. Sakoma, jie pastatė Chichen Itza mieste garsiąją kamuolio žaidimų aikštę, kuri išdidžiai stovi ir šiandieną. Ypač daug kas stebisi tos aikštės akustika. Nors aikštė turi gal 300 m. ilgio, bet ir silpni garsai, sukelti viename aikštės gale, gerai girdimi ir kitame.

Apie XII š. pabaigą majų miestai pradėjo tarp savęs kivirčytis ir kariauti. Gyventojai miestus paliko ir išsikėlė į kitas Jukatano vietas. Buvę miestai apaugo džiunglėmis ir liko pamiršti amžiams.

Dar 1492 m. pietų rytų Meksikos dalyje gyveno majų giminės likučiai, kurie buvo ūkininkai ir augino saldžius kukurūzus.

Tų metų spalio mėnesį Kolumbas praplaukė pro Jukatano šoną, o 1502 m. buvo sutikęs majų jūreivius, bet į Meksiką neužklydo. Kolumbo navigatorius Anton de Alaminos nepamiršo susitikimo su majais ir turbūt pirmasis atrado Jukataną.

Jukatanas, matyt, yra ilgai buvęs jūros dugnu, nes dirvožemis yra iš klinčių, podirvio vanduo laikosi labai giliai. Sakoma, ten esama daug požeminių upių, kurios nežinia kur prasideda ir baigiasi, bet rytiniame Jukatane, kur keliavau apie tūkstantį kilometrų, vienintelė vieta, kur mačiau vandenį, buvo Chichen Itza miesto šventasis šulinys, vadinamas "cenote". Tas šulinys yra apie 150 — 200 metru skersmens, ir vanduo laikosi 50 metrų gilumoje.

Pasakojama, kad sausrų metu majų kunigai parinkdavo gražiausias merginas, jas išpuošdavo ir po to jos turėdavo įšokti į vandenį ir tapti lietaus dievo sužadėtinėmis. Žinoma, jų daugiau niekas nematydavo. (B. d.)

PADĖKA

Staigiai ir netikėtai mirties angelui pašaukus mano mylimą vyrą ir dukters tėvą

a.a. Jokūbą Beinorių,

norime nuoširdžiai visiems padėkoti už dalyvavimą pamaldose bažnyčioje, lankiusiems velionį koplyčioje ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą. Nuoširdi padėka kun. P. Ažubaliui, atskubėjusiam a.a. Jokūbo mirties valandoje ir padėjusiam mums susitvarkyti su laidotuvėmis; kun. J. Staškevičiui už sukalbėtas maldas ir Rožinį laidotuvių namuose; sol. V. Verikaičiui už giedojimą bažnyčioje ir kapinėse. Ypatingai norime padėkoti Onai Dulkienei, kuri taip greitai atvyko šio mūsų skausmo metu ir daug padėjo. Nuoširdžiai dėkojame visiems už šv. Mišias, gėles ir užuojautas — žodžiu ir spaudoje, o ypatingai karsto nešėjams už paskutinį patarnavimą velioniui. Ačiū labai mieloms ponioms ir ponams už suruoštus pusryčius, maisto gaminimą ir už dovanotus pyragus.

Vardų neminime, bijodami ką nors praleisti, bet tariame nuoširdų ačiū visoms ir visiems.

Žmona Emilija Beinorienė, Toronto
Duktė Elma ir vyras Michael Krupai,
Los Angeles, Calif.

PADĖKA

Mirus mūsų mylimai motinai

ONAI SIPERKIENEI,

nuoširdžiai dėkojame Britų Kolumbijos Lietuvių Bendruomenės valdybai, draugams bei pažįstamiems už gėles, dalyvavimą laidotuvėse, pareikštas užuojautas, parodytą nuoširdumą ir visokeriopą pagalbą mūsų liūdesio valandomis —

Lilė ir Juozas Klimai

A✝A

EDVARDUI STANKAIČIUI

tragiškai žuvus, didžiame liūdesyje likusius t ė v u s BRONĘ ir JONĄ STANKAIČIUS nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Z. O. Girdauskų šeima **K. M. Janeliūnų šeima**
J. J. Šarūnai

Baltieji kariai Hočimino daliniuose

DR. P. MAČIULIS

Neseniai išleista Prancūzijoje knyga atskleidžia kadaise buvusią paslaptį apie pirmąjį karą Indokinijoje. Knyga pavadinta "Baltieji kariai Hočimin daliniuose".

Parašyta žurnalisto Jacques Doyon, kuris tyrinėjo Vietnamo problemas.

Kai Hočimin suorganizuotos karinės pajėgos 1954 m. nugalėjo kolonijinę prancūzų kariuomenę prie Dien Bien Phu, buvo iškelti generolo Giap nuopelnai. Jis vietnamiečių buvo giriamas kaip karinis genijus, laikomas geriausiu strategu džiunglių kare, naujos taktikos išradėju.

Knygoje nurodoma, kad daugelis prancūzų ir svetimšalių legijono narių pabėgo iš prancūzų kariuomenės Vietname ir perėjo į Hočimin dalinius, kovojančius prieš savanaudišką kolonijinę prancūzų politiką. Vienas tokių buvo pvz. artilerijos kapitonas Ribera, Paryžiaus išlaisvintojas 1944 m. Jis pabėgo iš prancūzų kariuomenės prie Dien Phat Diem 1952 m. vasario mėn. ir tapo gen. Giap artilerijos patarėju. Kitas prancūzų karininkas, šveicarų kilmės, kapitonas, žinomas protestantų elito asmuo, pabėgo grynai humanistiniais sumetimais. Girdi, jis nenorįs ilgiau dirbti ten, kur tam darbui nepritariąs. Atrodo, daugumas pabėgusių prancūzų karių buvo 25—35 metų amžiaus, anksčiau kovojusių pogrindy prieš vokiečius II D. karo metu. Dauguma jų priklausė maquis— partizanų organizacijai, buvo komunistai, įsijungę į ekspedicinę kariuomenę savo vadovybės įsakymu. Atvykę į Vietnamą, jie patyrė, kad prancūzai nori pasilaikyti kraštą kaip koloniją. Palengva jie pradėjo pereidinėti į Hočimin pusę. Suprantama, "dėdė Ho" juos mielai priėmė į savo dalinius, davė jiems Vietnamo pilietybę ir tarptautinių kovotoju vardą. Vieną jų, Comptois Chambert, paskyrė politinių komisaru, pakeitęs jo pavardę į Nguyen Duc Si, supažindino su jauna vietnamiete, kurią jis 1951 m. vedė.

Chambert ir jo draugai sudarė atskirą dalinį, pasivadinusį "n a u j a i siais vietnamiečiais". Kai 1950 m. Maskva ir Pekingas pripažino Vietminh kaip atskirą valstybę, toji grupė buvo reformuota — avantiūristai atskirti nuo ideologų. Patikimieji buvo įjungti į psichologinį Vietminh dalinį. Jie redagavo atsišaukimus, kalbėjo per garsiakalbius prie prancūzų linijų, agituodami mesti ginklus. Jiems buvo pavesta apklausinėti prancūzus, patekusius nelaisvėn, bei sudarinėti programas radijui. Tiems, kurie turėjo karinio pobūdžio žinių, buvo pavesti išimtinai karinio pobūdžio uždaviniai.

Kai Vietminh nugalėjo prancūzus, Hočiminui kilo klausimas, ką daryti su tais "prisijungusiais" talkininkais? Jeigu juos grąžins į Prancūziją, galimas dalykas, susilauks kariuomenės teismo sprendimų už pabėgimą. Ho nusprendė įjungti juos į Vietnamo visuomenę. Jo krašte reikėjo atstatyti sugriautus tiltus, sutaisyti kelius, pastatyti mokykloms naujus pastatus ir t. t. Ten buvo jaučiama stoka žmonių bei tiems darbams nusimanančių asmenų. Dėlto nusprendė panaudoti "prisijungusius" ir pavadinti juos "taikos statybininkais". C. Chambert buvo įsakyta sudaryti darbo batalijonus.

1960 m. Paryžius paskelbė amnestiją tiem, kurie pabėgo Indokinijoje. Daug jų grįžo su su vietnamietėmis žmonomis ir vaikais. Doyon, savo knygai rinkęs trejus metus medžiagą, tuomet galėjo tiesiogiai surinkti žinias iš grįžusiųjų ir sužinoti kas dėjosi prancūzų - vietnamiečių pirmojo karo metu. Kaikurie pasakojo apie įvykius Vietname, atsakinėdami į klausimus, tačiau buvo ir tokių, kurie atsisakė kalbėti. Nevisi grįžusieji jautėsi laimingi, pvz. Comptois Chambert, jo gimtosios vietovės Dole gyventojų buvo laikomas išsigimėliu, dezertyru, išdaviku. Tuo tarpu Hanojuje kiekvienais metais, minint nepriklausomybės šventę, jis buvo liaupsinamas, laikomas didvyriu, baltuoju vyčiu (knight) ir pan. Recenzentas mano, kad ši Doyon knyga bus išversta į anglų kalbą ir daugeliui amerikiečių atvers akis.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

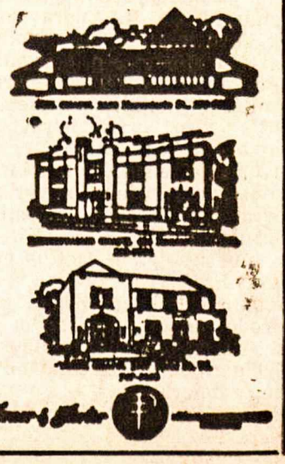

ONA MIKULSKIENĖ, Čiurlionio Ansamblio kanklių orkestro vadovė, su savo vienetu atliks dalį programos Kanados Lietuvių Dienoje Toronte

Maskva išeivijai rašo lietuviškai

S. UŽGIRIS

Daugelis iš mūsų gauname "Gimtąjį Kraštą" — sovietinį laikraštį, leidžiamą kultūrinių ryšių už užsienio lietuviais komiteto ir siuntinėjamą nemokamai. Šiais metais "Gimtasis Kraštas" atspaudė albumo formato kalendorių su daugeliu iliustracijų. Pradžioje puslapio yra vienos skilties kalendorius vienai savaitei. Toliau — 3 skiltys "informacijų" ir dar dvi skiltys iliustracijų. Gaila, kad informaciniuose aprašymuose beveik negalima išskirti, kur prasideda tiesa ir kur baigiasi melas, kol atskiro teigimo nepatikrini objektyviuose laisvo pasaulio mokslo bei istorijos šaltiniuose. Tiesos, kuri būtų pasakyta be melo ir rusiško pataikavimo, visiškai nėra.

"Buržuazinė" Lietuva

"Ir jeigu mums prieinami visos planetos kultūros lobynai, tai kaip tik todėl, kad Lietuva yra viena iš tarybinių socialistinių respublikų." Taip rašo gegužės 14 d. savaitėje Leopoldas Mykolaitis, žurnalo "Komunistas" skyriaus redaktorius. Jis porina, kad Vakaruose gyvenantys lietuviai šmeižia, kad lietuvių tauta, atskirta nuo Vakarų, dvasiškai skursta, o jie nepajėgia padaryti net 10 knygų sąrašo, kurios galėtų būti išleistos Vilniuje. "Nuo 1917 metų kiekvienam tarybiniam piliečiui sudaromos palankios sąlygos susipažinti su tuo, kas kitų tautų ir valstybių kultūrose yra gera, pažangu . . ." "buržuazinėje lietuvoje jie (kultūros ir mokslo lobynai S. U.) buvo slepiami nuo darbo žmonių" — tvirtina L. Mykolaitis.

Komunistų taktika pasižymi tuo, kad jiems yra svetima tiesa. Jie pirmiausia suniekina tą, kuris jiems nepatinka, nesiskaitydami su tiesa bei istorija, o vėliau primeta išgalvotas kaltes. Kas yra "buržuazinė" Lietuva? Tai milijonierių, fabrikantų kraštas, kuriame išnaudojami ir pavergiami darbininkai. Komunistai tvirtina, kad Lietuvoje nebuvo fabrikų. Pirmieji lietuviai, kovoję už Lietuvos nepriklausomybę, yra vysk. M. Valančius, dr. Kudirka, dr. Basanavičius, Maironis ir kiti. Jų turtingumas ir laikytų "vergų" skaičius žinomas visiems lietuviams. Mūsų laisvės kovų savanoriai išvijo rusų gaujas iš savo krašto. Vienas pirmųjų įstatymų toje "buržuazinėje" Lietuvoje buvo žemės reformos įvedimas, t. y. ne tik žemės dirbimas, bet ir nuosavybė perleista į jos darbininkų rankas. Didžiausia žemės nuosavybė galėjo būti iki 75 ha. Už mokesčių nesumokėjimą nė vienas nebuvo uždarytas kalėjime ar išvežtas į Sibirą. Kai 1940 m. rusai bolševikai užėmė Lietuvą, didžiausią žemės nuosavybę sumažino iki 30 ha ir viešai tvirtino, kad išdalinama žemė atiduodama visiškon nuosavybėn. O tai buvo iš anksto suplanuotas komunistinis melas! Vėliau žemė buvo iš visų atimta valstybei, viskas paversta valstybiniais dvarais. Nuo kolūkių įvedimo prasidėjo tikra buržuazinė Lietuva, nes visi ūkininkai ir darbininkai buvo suvaryti į tuos dvarus vergauti. Nuo tada prasidėjo duonos ir kito maisto trūkumai Lietuvoje. Nepriklausomoje Lietuvoje nebuvo atskirų krautuvių buržujams ar kitokiems valdovams. Tokios krautuvės įvestos tik bolševikų laikais: vienos — tik komunistų partijos nariams, antros — dolerinės — turistams ir trečios — liaudžiai, kuri laukia eilutėse net ir adatos ar antpirščio, apie kurį V. Žilinskaitė gražiai savo knygoje parašė. Mūsų miestelyje laisvos Lietuvos laikais buvo keletas šeimų nelietuvių, kurie vertėsi prekyba. Tada juos žmonės laikė turtingais, bet ne buržujais. Pagaliau, kai bolševikai atėjo, jie tapo komunistų partijos patikėtiniais ir tvarkė visus miestelio ir valsčiaus reikalus, įskaitant ir žmonių vežimą Sibiran. Tada darbininkai ir ūkininkai buvo paskelbti buržujais. Kiek logikos ir kiek tiesos? Aš ir dabar linkėčiau, kad Lietuvos darbininkui pasisektų pasiekti Kanados darbininko lygį.

Kultūros lobynai

Kaip atviri lietuviui planetos kultūros lobynai, gerai žinome esantys Vakaruose. Knygų siuntimą į Lietuvą iš Vakarų komunistų partija su visa technika geriau prižiūri, negu carų spaudos draudimo metais. Aiški pažanga priespaudoje. Gal todėl ir L. Mykolaitis nežino net, kad Vakaruose, nelaukiant tos tariamos galimybės 10 lietuviškų knygų atspausti Vilniuje, jau yra išleista 36 tomų Lietuvių Enciklopedija, o istorijos, mokslo, beletristikos, poezijos ir kitų knygų yra išleidžiama kiekvieneriais metais. Lietuvių Enciklopedija, kuri buvo siųsta privačiam asmeniui Lietuvoje, buvo paimta į Vilniaus universitetą. Prie jos nebuvo prileidžiami net profesoriai.

"Didžioji dauguma nūdieninės Lietuvos mokslo ir kultūros židinių sukurta ir išugdyta po 1940 m. rugpjūčio." Buvusių mokslo institucijų vardų pakeitimas dar nėra naujos institucijos įsteigimas. Kiek dąug buvo sukurta ir įsteigta naujų mokslo židinių nepriklausomoje Lietuvoje po daugiau kaip šimto metų rusų priespaudos, kai buvo uždaryti lietuvių universitetai, uždrausta lietuviška spauda ir mokyklos, persekiojami lietuviai net už maldaknyges (kaip ir dabar!). Man neteko girdėti kitos tokios gajos tautos. Galima būtų palyginti su žydų tauta. Tačiau žydai laisvą pažangą išvystė su pasaulyje esamu žydų kapitalu, o Lietuva to kapitalo neturėjo. Jei Lietuva buvo tamsi, tai ta "garbė" priklauso tik jos pavergėjui rusui, kuris betkokį švietimą Lietuvoje persekiojo.

Nuslėpti faktai

Birželio 11 d. savaitėje respublikinės bibliotekos darbuotoja Stefa Kirlytė straipsnyje "Tiltas tarp tautų" pateikia 20 knygų sąrašą, kurios išleistos pastraisiais metais Vilniuje: "Šios knygos tartum draugystės tiltai sieja Lietuvą su kitomis tarybinėmis tautomis." Šios knygos yra išleistos pagal komunistų partijos užsakymą pamiršti savo tautą ir būti "broliais" rusų masėje. Jos žodžiais pakartoju: "Požėra J., 'Baltosios saulės diena'. . . Vaizdžiai rašoma apie tolimąjį, sparčiai besikeičiantį Rytų Sibirą". Kitoje knygoje, "Sužavėtas tolimosios šiaurės, rašytojas tęsia savo keliones. Šį kartą jis lankosi pas žmones, gyvenančius prie 'didžiojo kelio', — Obės upės." Tačiau Stefa Kirlytė nenurodo svarbiausios knygos apie Sibirą, kurioje būtų aprašyta visų kankinamų ir nukankintų lietuvių likimas, kaltės ir vietos, pradedant koriko Muravjovo, tęsiant Stalino laikais ir ligi šių dienų tebelaikomų Sibire kaip netinkamų gyventi net toje "išlaisvintoje" Lietuvoje. Tokia knyga pasiektų milijoninį tiražą visame pasaulyje ir pagarsėtų daugiau už Kalantą.Tai būtų padarytas didelis žingsnis istorijos, tiesos ir taikos labui. Išeivijoje yra išleistos tik kelios Sibiro kankinių knygos, kurių laidos išparduotos.

(Bus daugiau)

ARTĖJA NAUJAS KARAS?

Europos vadai apsiramino dėl buvusių aštrių Sov. Sąjungos santykių su JAV-mis, bet susirūpino artėjančia įtampa tarp Kinijos ir Sov. Sąjungos. Kremliaus vadai iš pagrindų peržiūri Kinijos ginčo klausimą. Jie nėra dar apsisprendę, ar turėtų staigiai užpulti Kiniją, sunaikinti jos atominę jėgą ar pakeisti valdžią, ar ir toliau ramiai laukti Kinijos 800 milijonų augančios grasinančios galybės.

Ekspertai spėja, kad didžiausias karo pavojus tarp jų gali kilti sekančių 12 — 18 mėnesių laikotarpyje. Jei sovietai pultų dabar, galėtų tikėtis lengvai sunaikinti Kinijos atominius ginklus, beveik be rizikos, kad prieš rusų miestus būtų nukreipti kiniečių atominiai ginklai. Ši galimybė greitai pasikeis Kinijos naudai. Kiniečiai dabar gamina atomines raketas, kurios siektų 3.500 mylių nuotolį, t. y. ir Maskvą. Ateinančiais metais kiniečiai turės jų apie dešimtį. 6.000 mylių spindulio raketos, kurios pasiektų ir JAV, buvo planuojamos, bet užkliuvo — jų greitos gamybos nenumatoma.

Londone esančio tarptautinio strateginio instituto specialistų manymu, Maskva gali pulti Kiniją tik dabar arba niekada. Amerikiečiai, naudodamiesi Sov. Sąjungos — Kinijos santykių aplinkybėmis, pagerino santykius su abiem, bet yra neramūs dėl gresiančios karo audros. Kelis kartus L. Brežnevas užsiminė Kisingeriui, kad rusai negali ramiai laukti tokioje grėsmėje. Maskvos vadai baiminasi, kai stiprėjanti 800 milijonų masė grasina atsiimti buvusias Kinijos žemes. Rusai mėgino susitaikyti, bet kiniečiai reikalauja iš rusų, kad jie paneigtų carų padarytas vienašališkas sutartis dėl Kinijos žemių. Rusai esą prijungę šimtus tūkstančių kvadratinių mylių Kinijos žemių.

Kremliaus valdovams Kinija sudaro ir daugiau rūpesčių. 1. Sovietų sustiprinimai prie Kinijos sienos silpnina jų jėgas Europoje. 2. Sovietai bijo, kad Kinijos paskatinti Rytų Europos pavergtieji gali sukelti neramumus Rusijos viduje. 3. Sovietus gąsdina artimi Kinijos santykiai su stipria Japonija ir JAV. 4. Kinija griauna Kremliaus mintį, kad komunistai pasaulyje būtų centralizuoti ir vadovaujami vienos valdžios.

Vieni rusų vadai skatina kuo greičiau pulti Kiniją, kiti sulaiko. Karui pasiruošimas yra didelis abiejose 4.000 mylių sienos pusėse. Paskutiniu keliu metų laikotarpyje sovietai sutelkė 48 divizijas kariuomenės ir apie 1000 karinių lėktuvų, didelį kiekį atominių raketų, kurios gali pasiekti betkurį taikinį Kinijoje. Tai sudaro ketvirtį visos Sovietų Sąjungos karinės jėgos.

Nemažiau yra aktyvūs kiniečiai prie tos pačios sienos. Jų yra 45 divizijos kariuomenės. Be to, jie skuba pasigaminti daugiau atominių raketų. Dabar jie turi apie 15-20 raketų, kurios gali pasiekti taikinius iki 2.300 mylių ir apie 15 raketų — iki 1.200 mylių. Taip pat įrengta daug raketų šaudymo lizdų, kurie būtų saugūs rusų puolimo atveju. Dabar gaminami sovietų modelio TU-16 bombonešiai, kurie kali skristi iki 1.600 mylių. Jų yra pagaminta apie 150. Kinija smarkiai gamina ir kovos bombonešius F-9, kurių jau turi apie 300. Jie gali skraidinti atominius ginklus į artimiausius priešo miestus ir prieš kariuomenės masę. Produkcija yra didinama. Dabar yra medžiagos 200 atominių bombų.

Kinija smarkiai veikia diplomatinėje srityje — išlygina santykius su JAV, giria V. Europos vieningumą ir perspėja prieš sovietų apgaulę.

JAV vadai susirūpinę, kad būtų išvengta šio karo. Sovietų užpuolimas Kinijos gali turėti pavojingų atgarsių tarptautinėje arenoje. Jei Kinija būtų nugalėta, pasikeistų jėgų pusiausvyra rusų naudai su dideliu nuostoliu JAV-ėms. Pastarųjų vadai yra atsargūs ir neleidžia sovietams būti tikriems, kad Kinijos užpuolimo atveju jie bus laimėtojai. Jie taip pat bijo perdaug artimai bičiuliautis su Kinija, kad nepaskatintų sovietinio puolimo prieš Kiniją.

(Duomenys imti iš "U. S. News a. World Report 1973. VIII. 27).

V. M.

Spalis – šalpos mėnuo

KLB Šalpos Fondo komitetas skelbia visoje Kanadoje spalio mėnesį šalpos mėnesiu. Komitetas prašo visus skyrius bei šalpos atstovus savo vietovėse spalio mėnesį surengti vajų šalpos reikalams. Nesant šalpos atstovų, apylinkių valdybos yra prašomos savo kolonijose tokį vajų suorganizuoti. Šis vajus tegu būna skirtas į vargą patekusiem tautiečiam pagelbėti ir mūsų vienintelei laisvajame pasaulyje lietuviu gimnazijai — Vasario 16 Vokietijoje paremti. Laukiančių mūsų pagalbos yra daug tautiečių kituose kraštuose. Taip pat laukia iš mūsų paramos ir Vasario 16 gimnazija.

Mes, gyvendami Kanadoje, esame pakankamai turtingi, kad galėtumėm padėti savo broliam bei sesėm užjūryje. Šalpos Fondo komitetas gauna daugybę laiškų iš Lenkijos lietuvių, kurie prašo dėvėtų drabužių. Tuo būdu mes palaikome artimus ryšius laiškais su savo tautiečiais, gyvenančiais Lenkijoje. Ta proga komitetas ragina visus Šalpos Fondo atstovus bei skyrius savo vietovėse surengti devėtų drabužių vajų. Adresų galima gauti KLB Šalpos Fondo komitete.

KLB Šalpos Fondo komitetas kviečia visus geros valios lietuvius prisidėti bent maža auka prie šio kilnaus šalpos darbo. Kiekvienas skirkime auką šalpos reikalams. Aukas prašome siusti: KLB Šalpos Fondas, 118 Fairleigh Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 2H8.

KLB Šalpos Fondas

JAPONAI, VOKIEČIAI IR MEŠKOS

AL. GIMANTAS

Keliaujant po platųjį amerikinių vakarų kraštą ir lankant įvairias turistines atrakcijas, pirmoje eilėje valstybinius parkus ir valstybinius paminklus, šiais metais itin dėmesį patraukė svetimšalių atvykėlių srautas. Atseit, sumažėjus dolerio vertei ir pakilus kitom valiutom, turistai iš Europos ir Azijos valstybių masiškai pradėjo lankyti šį kontinentą. Atvykstama grupėmis, ekskursijomis, bet netrūksta ir atskirų asmenų, šeimų. Atvykėlių tarpe neabejotinai vyrauja dvi tautybės — japonai ir vokiečiai. Teko sutikti ir kitų — britų, švedų, danų, olandų, net ir vieną vengrą iš dabartinės Vengrijos, bet daugiausia matyti minėtų dviejų tautybių atstovų. Jų tarpe gana daug akademinio amžiaus abiejų lyčių jaunimo. Vokiečių tarpe daugiau vyrų, japonų tarpe — daugiau merginų. Įdomu, kad vokiečių būrely teko sutikti tokių, kurie angliškai visai nekalba, tuo tarpu japonų grupėje bent vienas gali susikalbėti angliškai. Dažniausiai tai bus moteris ar mergina. Dalis tų svetimšalių važinėja nuomotais amerikiniais automobiliais, ir keliuose jų neatskirsi nuo vietinių turistų.

Daug keliautojų matyti ir iš vietinio jaunimo. Dalis jų pakelėse stovi iškėlę nykščius, kuprinę ir miegmaišį ant kupros užsimetę. Juos paima ir pavėžina daugiausia panašaus amžiaus vairuotojai. Krinta į akis ir nemažas skaičius susiporavusių jaunuolių. Iš išvaizdos ir amžiaus sprendžiant, lyg ir neatrodytu, kad tai esama vedusių porų. Dalis tokių palapiniauja stovyklavietėse, pramiega autovežimiuose, apsistoja moteliuose.

Aplamai žvalgiant, turistinis antplūdis šiais metais yra sumažėjęs. Išgarsintas skystojo kuro trūkumas, pakilusios kainos daug ką atbaidė nuo planuotų kelionių. Su automobilio degalais, tiesa, kaikur buvo sunkumų. Žiūrėk, čia gauni tik 10 galionų, kitur tegali nusipirkti už $3 ir pan. Dar kitur randi visiškai uždarytą gazolino stotelę, bet dėl to didesnio kelionės nepatogumo mažai jausta.

Apsistojimo (motelių) kainos beveik tokios pat, kaip ir pernai. Konkurencija nemaža, nes vis daugiau motelių statoma, ypač prie didžiųjų greitkelių. Vienu ar kitu atveju pustusčiame motely drąsesnis turistas pats pasako kainą, kurią jis linkęs mokėti. Valstybinių parkų koncesijose (apsistojimas, krautuvės, valgyklos, informacija, skystojo kuro stotys ir t. t.) dirba labai daug jaunimo, atvykusio iš įvairių JAV ir Kanados sričių. Jie čia gauna pastogę, valgį ir už 5 dienų darbą $40 grynais. Darbas trunka, paprastai, nuo gegužės vidurio iki rugsėjo mėnesio. Jaunimas čia jaučiasi gerai, darbas įvairus, susipažįsta tarpusavy, bendrauja, o rudeniop nepersidirbę grįžta tęsti studijų.

Dar žodis, kitas apie meškas. Savo metu jos buvo beveik pagrindinio dėmesio centre Yelowstone valstybiniame parke. Būriai jų sėdėdavo prie kelių elgetaudami ir džiugindami gausius turistus. Blogiausia, kad žmonės užmiršdavo, jog meškos visdėlto yra laukiniai gyvuliai ir niekas negali numatyti jų elgesio ar sekančio žingsnio. Įsidrąsinę, meškų "švelnios" išvaizdos paveikti, kaikurie turistai tempdavo gyvulius į automobilius, sodindavo į sėdynes ir fotografuodavo. Kiti ant meškų nugarų sodindavo mažus vaikus pozavimui. Nelaimingi atsitikimai vis gausėdavo, ir parkų

(Nukelta į 6-tą psl.)

Klevelando Lietuvių Namų pirm. J. Stempužis dėkoja birutiečių pirmininkei V. Nagevičienei už šios draugijos dovaną L. Namams — Lietuvos vėliavą. Nuotr. J. Garlos

KANADOS LIETUVIŲ DIENA –
• š.m. spalio 5 – 7 dienomis Toronte. •
• Dalyvaukime visi – iš arti ir toli! •

Jubilėjinėje skautų stovykloje Beaumont, Ohio, 1973. VIII. 25 susitikę skautų vadovai. Iš kairės: v. s. Č. Senkevičius, s. Č. Kiliulis — LSB vyr. skautininko pavaduotojas ir s. Anužis iš Detroito Nuotr. V. Kizlaičio

Jaunimo stovykla didesnė už kongresą

Č. SENKEVIČIUS

Įvairiose skautiško judėjimo vietovėse kasmet yra rengiamos vasaros stovyklos. Per eilę metų aiškintu supratimu vasaros stovyklomis yra užbaigiami veiklos metai, ir todėl visada buvo sakoma, kad stovyklai ruošiamasi 50 savaičių, o stovyklaujama 2. Kasmetinės skautiško tipo stovyklos retai kada būna surištos su didesnėmis iškilmėmis ar minėjimais. Tai atliekama didesnės apimties stovyklose. Pirmoji tokia buvo 1928 m., minint Lietuvos Skautų Sąjungos dešimtmetį A. Panemunėje. Ji buvo pavadinta Pirmąja Tautine Stovykla. Tokia pati antroji įvyko 1938 m. taip pat A. Panemunėje skautams, o Pažaislyje — skautėms. Trečioji TS įvyko V. Vokietijoje 1948 m., ketvirtoji 1958 m. prie Detroito ir penktoji auksinės sukakties TS 1968 m. iškilmingai praėjo Rako stovyklavietėje, kurią tvarko Čikagos skautai-tės. 1953 m., kad ilgi dešimtmečio tarpai tarp dviejų tautinių stovyklų sumažėtų, imta ruošti jubilėjines stovyklas. Pirmoji tokia, a.a. Stepui Kairiui esant vyriausiu skautininku, ir buvo surengta Kanadoje prie Niagaros. Antroji įvyko 1963 m. Cape Cod pušynuose ir trečioji — šiais metais Beaumont, Ohio. Ji sutelkė apie tūkstantį skautiško jaunimo iš visur, neišskiriant tolimos Australijos, Pietų Amerikos ir Europos. Tai buvo viena pačių didžiausių jubilėjinių stovyklų (1963 m. dalyvavo tik 700 stovyklautojų).

* * *

Šių metų jubilėjinė stovykla buvo rengiama Lietuvos sostinės Vilniaus įkūrimo 650 metinėms paminėti, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 55 m. sukakčiai atžymėti, lietuvių tautos kovai už Lietuvos laisvę giliau įsisąmoninti, lietuvių skautijos gyvavimo 55 m. sukakčiai atšvęsti, skautų skaučių žurnalo "Skautų Aidas" (1923. III. 15) 50 metų sukakčiai priminti ir stovykliniu būdu specialiai pritaikytomis programomis didelėje stovykloje išgyventi jubilėjinių metų įvykius. Stovykla buvo padalinta į pagrindines pastovykles: Vilniaus — skautų brolijos, Žvėryno — vilkiukų, Šventaragio slėnio — skautų, Užupio — jūr. skautų, Vilkpėdės — sk. vyčių. Seserija pasivadino Lietuvos vardu. Joje įsikūrė padaliniai: Rytmetėlis — jaun. skaučių, Saulės Takas — skautės, Sietynas — vyr. skautės, Anapus Marių — jūr. skautės ir Žara — vadovės. Akademinio Skautų Sąjūdžio nariai-rės stovyklavo Admeliora pastovyklėje. Administracijai, svečiams, ūkinio personalo nariams buvo sudaryta Bendrijos pastovyklė.

* * *

Kiekviena pastovyklė turėjo savo programas ir veikė atskirai bei nepriklausomai užsiėmimų metu. Visa stovykla sueidavo į vieną vietą tik maitintis (atskiromis grupėmis), vėliavų nuleisti ir į bendrą laužą, kai toks būdavo. Net ir pamaldos būdavo ne vienoje koplyčioje, nes stovykloje buvo pakankamai dvasios vadovų. Milžiniškame 1500 akrų stovyklos plote pastovyklės buvo labai atokiai viena nuo kitos išdėstytos. Dėlto nevisi stovyklautojai norėdavo naudotis vieni kitų lankymo laiku, nevienas ar neviena tardavo, kad geriau kojas ištiesti po būtinų "kelionių" per visą dieną. Motorizuotas priemones susisiekti turėjo tik kaikurie pareigūnai. Šiaipjau stovyklavietėje nebuvo galima automobiliais važinėtis, nors keliai platūs ir puikūs. Be abejonės, tokia tvarka padėjo vadovybei palaikyti drausmę, o svarbiausia išvengti miestietiško triukšmo ir taršos.

"Su skautybe" — tokiu vardu stovykloje ėjo laikraštis, pusiau jau iš anksto paruoštas spaustuvėje, pusiau vietoje rotatoriumi spausdinamas. Išleista 6 nr. per 10 stovyklavimo dienų po 1000 egz., po 14-20 psl. Pagrindinė laikraščio tema buvo — Vilniaus 650 m. sukaktis. Šiaip laikraštyje buvo oficialūs vadovų sveikinimai, pranešimai, vedamieji, poezijos gabaliukai, kronikos, šypsenos, stovyklautojų mintys ir pan. Laikraštį redagavo v. s. A. Namikienė, talkinama eilės vadovų-vių.

* * *

Pagrindinės iškilmių dienos buvo rugpjūčio 25 — Vilniaus Dieną ir rugpjūčio 26 — Lietuvos Laisvės Dieną. Tas savaitgalis pakėlė stovyklautojų skaičių iki 1200, neskaitant neuniformuotų stovyklos lankytojų, kurių galėjo būti dar keli šimtai. Šitokiame dideliame suvažiavime buvo malonu matyti PLB garbės pirm. St. Barzduką, St. Lozoraitį, jn., A. Mikulskį, sukūrusį jub. stovyklos dainą, LSS pirmūną v. s. P. Jurgėlą, LSB pirmąjį vyr. skautininką v. s. plk. V. Šenbergą, tą pačią dieną atšventusį 75 m. gyvenimo sukaktį, stovyklos virš. v. s. Saulaitį, dabartinį LSS tarybos pirmijos pirmininką, LS Seserijos vyr. skautininkę v.s. L. Milukienę, LSB vyr. skautininką v. s. P. Molį, ASS vadijos pirm. s. S. Gedgaudienę, ilgametę LS Seserijos vyr. skautininkę v. s. O. Zailskienę ir daugelį kitų skautijos vadovų ar draugų. Rodos, visi čia buvo, nes parade šalia 7 m. amžiaus skautės žygiavo ir jos močiutė skautininkė. Tokia rikiuotė ir yra lietuviškosios skautijos stiprybė, kai šeiminės sistemos principas taikomas organizacijai.

* * *

Nebuvo vien paraduota, džiaugtasi ir su visais pasimatyta. Gana erdvioje centrinio pastato salėje vis kas nors vykdavo — simpoziumai, paskaitos, sueigos. Net ir tą iškilmėms skirtą savaitgalį stovyklautojai, suvažiavusieji lankytojai turėjo progos išgirsti įdomių paskaitų apie Lietuvos mokslų pažangą — prof. A. Avižienio, Košubos, S. Aksninio. Labai įdomi ir skaidrėmis iliustruota paskaita buvo A. Rukšėno, knygos "Day of Flame" autoriaus. Reikia džiaugtis ir kartais stebėtis labai aktyviu jaunimo dalyvavimu tokiose valandėlėse. Susitelkimai kiek trukdė pasitaikęs labai blogas oras.

Įvairiopi jaunųjų talentai labai aiškiai pasireiškė Vilniaus lauže, kuris sutraukė didelę minią žmonių, susėdusią ilgoje atšlaitėje. R. Lukoševičiūtė iš Montreal'io buvo viena iš gabiųjų laužavedžių. Viskas buvo jaunimo rankose. Programą, kuri buvo įvairi ir nenuobodi, koordinavo kun. A. Saulaitis, SJ, stovyklos programų vedėjas, bandąs dabar su salėziečiu kun. H. Šulcu Brazilijoje atkurti lietuvius skautus.

* * *

Po penkerių metų vėl skautaitės susirinks į VI Tautinę Stovyklą. Klausimas kyla — kur? Jau dabar kiek plačiau yra mesta mintis — ja ruošti Kanados Romuvoje. Laiko dar yra, bet iš kitos pusės tokiems dideliems uždaviniams jo niekada perdaug nebūna. Jei vadovybės susitars ir nutars, galimas dalykas, turėsime tautine stovyklą čia. Pagaliau kur ji bebūtų, vėl sutrauks dideles gretas jaunimo. Reikia ruoštis, kūrybingoms programoms telkti jėgas, kad netrūktų išradingumo, kad kaskart naujovių turėtume, kaip ligi šiolei visada yra buvę stovyklose.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

IŠ SARGO Į KLEBONUS

Neseniai gauta žinia, kad kun. J. Zdebskis 1973 m. balandžio 3 d. paskirtas Kučiūnų klebonu. Už vaikų katekizavimą Prienų šventovėje jis buvo nubaustas vieneriais metais kalėjimo. Atlikęs bausmę, ilgai negalėjo gauti kunigiško darbo. Tuometinis religinių reikalų tarybos įgaliotinis J. Rugienis įsakė paskirti kun. J. Zdebskį Telšių vyskupijon. Matyt, kun. J. Zdebskiui ir kitiem pasipriešinus, įsakymas nepraėjo. Tuomet Prienų milicija įsakė kun. J. Zdebskiui susirasti betkokį civilinį darbą per 15 dienų. Kad nebūtų abejonių dėl tinkamumo fiziniam darbui, milicija nugabeno kunigą į poliklinika patikrinti sveikatos 1973. I. 8. Kun. J. Zdebskis įsidarbino Kaune sargu miesto taksi parke. Lankeliškių parapijos tikintieji 1973 m. sausio mėnesį kreipėsi į L. Brežnevą, prašydami leidimo paskirti kun. J. Zdebskį jų klebonu, bet negavo jokio atsakymo. Po ilgesnio laiko kun. J. Zdebskis laimėjo — gavo paskyrimą savojoj Vilkaviškio vyskupijoj. Vykti Telšių vyskupijon jis nesutiko, nes tai reiškė ištrėmimą nekalto žmogaus be teismo sprendimo. Pagal kanonų teisę jis yra įpareigotas dirbti savojoj vyskupijoj.

PROPAGANDINIS POSĖDIS

"Gimtasis Kraštas" rugsėjo 13 d. laidoje skelbia: "Vilniuje įvyko Europos katalikų Berlyno konferencijos prezidiumo sesija. Ši organizacija, prieš dešimt metų įsikūrusi Berlyne, vienija dvidešimt trijų Europos valstybių katalikus ir savo tikslu laiko kovą už taiką. Sesijos dalyviai patvirtino Berlyno konferencijos delegaciją į taikingųjų pasaulio jėgų kongresą Maskvoje, pasiuntė sveikinimo telegramą jo parengiamajam komitetui, priėmė solidarumo laišką katalikų dvasiškiui Adrianui Hastingui, atskleidusiam Portugalijos kolonizatorių nusikaltimus Mozambike..." Iš tokio įvado kiekvienam aišku, kad tas konferencijos prezidiumas yra įsikūręs R. Berlyne ir rūpinasi tik sovietinės taikos propaganda. Pasirodo, jo viceprezidentas yra sesijoje dalyvavęs Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. prof. Viktoras Butkus. "Gimtasis Kraštas" mini tik lietuvius tos sesijos dalyvius — Vilniaus arkivyskupijos valdytoją mons. Česlovą Krivaitį, Telšių vyskupijos generalvikarą mons. Bronių Barauską, Kaišiadorių vyskupijos kancleri kan. Bronių Buliką, prie jų pavardžių pridėdamas pastabėle: "ir kiti". Matyt, tų kitų dalyvių pavardės tik dar labiau išryškintų konferencijos prezidiumo ryšius su Maskva ir visiškai sumenkintų šią "23 Europos valstybių katalikų organizaciją", kurion lietuvius dvasiškius prievarta yra įjungusi kompartija.

NAUJAS VADAS

Okupuotos Lietuvos komjaunimui nuo 1966 m. vadovavęs I sekr. Vaclovas Morkūnas perėjo kompartijos karjerinėn tarnybon ir buvo pakeistas Valerijonu Baltrūnu, kuris yra gimęs 1940 m. gruodžio 25 d. Kupiškio rajono Vainiškių kaime. Naujasis komjaunuolių vadas yra gydytojas, baigęs Kauno medicinos institutą, kurį laiką buvęs šio instituto katedros asistentu. 1966 m. jis buvo paskirtas Kauno miesto komjaunimo komiteto I sekretoriumi ir Kauno kompartijos komiteto biuro nariu, o nuo 1971 m. dirbo vilniškio kompartijos centrinio komiteto mokslo ir mokymo įstaigų skyriaus sektoriaus vedėju. Iš komjaunimo centrinio komiteto buvo atleisti du iš Lietuvos išvykę rusai — Kauno F. Dzeržinskio staklių gamybos tekintojas N. Naičiukas ir Klaipėdos "Trinyčių" fabriko audėja O. Šišorina. Jų vietas centriniame komitete užėmė Zarasų rajono komjaunimo komiteto I sekr. G. Diržytė ir Kauno A. Petrausko verpimo fabriko šaltkalvis M. Prokofjevas. Pakeitimus paskelbusiame komjaunimo centrinio komiteto visumos posėdyje dalyvavo vilniškės kompartijos II sekr. V. Charazovas, kompartijos centrinio komiteto organizacinio partinio darbo skyriaus vedėjo pavaduotojas L. Bartoševičius ir maskvinio komjaunimo centrinio komiteto komjaunimo organų skyriaus vedėjo pavaduotojas V. Duvanovas.

VILNIEČIŲ DELEGACIJA

Belgijos ir Sovietų Sąjungos bičiulių draugija surengė sovietų kultūrinę savaitę su specialia paroda prie Briuselio esančiame Odergemo kultūros centre. Ankščiau tokiose savaitėse buvo propaguojama Ukraina, Gudija, Estija, o šį kartą pagrindinis dėmesys teko okupuotai Lietuvai. Iš jos buvo nusiųsta kompoz. V. Laurušo vadovaujama delegacija, kurią sudarė vilniškės kompartijos propagandos bei agitacijos skyriaus vedėjas J. Kuolelis ir Vilniaus miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas A. Vileikis. Lietuvos kultūrinius laimėjimus sovietinėje okupacijoje liaupsino Kompozitorių Sąjungos valdybos pirm. V. Laurušas. Seriją koncertų Briuselyje ir kituose Belgijos miestuose surengė Prano Budriaus vadovaujamo "Lietuvos" ansamblio koncertinė grupė. Sovietinėn parodon buvo įjungti lietuvių vaikų piešiniai, grafikų kūriniai, gintaro ir medžio dirbiniai.

GINTARO DIRBINIAI

"Komjaunmo Tiesos" pranešimu rugsėjo 12 d. laidoje, okupuotos Lietuvos ministerių taryba suvaržė gintaro dirbinių gamybą, norėdama pakelti jų meninį bei estetinį lygį. Gintaro dirbinius leidžiama gaminti tik vietinės pramonės ministerijai priklausančam suvenyrų gamybos įmonių susivienijimui "Dovana", Lietuvos Dailės Fondo įmonėms, Liaudies Meno Draugijos meistrams ir kvalifikuotiems dailininkams. Visom kitom įmonėm bei organizacijom gintaro dirbinių gamyba uždrausta. Speciali komisija turės rūpintis gintaro dirbinių gamybos plėtimu, jų kokybės gerinimu, susietu su liaudies meno tradicijomis. Taipgi reikalaujama gintaro dirbinių gamyboje plačiau naudoti auksą, sidabrą bei kitus brangiuosius metalus ir pagerinti pačių dirbinių įpakavimą. Atrodo, dėl šių potvarkių atitinkamai turės pakilti ir gintaro dirbinių kaina.

DUOKLĖ PROPAGANDAI

Maskvos centriniame parodų paviljone atidaryta Pabaltijo dailės paroda atiduoda propagandinę duoklę Sovietų Sąjungos penkiasdešimtmečiui. Parodoje yra išstatytas K. Morkūno vitražas "Giesmė Spaliui", A. Stoškaus to paties žanro kūrinys "Kovota dėl gyvenima", kuris esąs "sklidinas lietuvių liaudies revoliucinės kovos patoso", pasak "Tiesos" korespondentės Danutės Kadžiulytės. Propagandinį pobūdį atskleidžia jos minimi tapytojų darbai: S. Veiverytės "Pogrindininkai", "Sūduvos kolūkiečiai", V. Gečo "Lietuvai raudonarmiečiai", "Žemaičių pulko veteranai", V. Mackevičiaus "Revoliucinis Vilnius", S. Džiaukšto "Aktyvisto mirtis", A. Savicko "Po taikiu dangumi". Mažiau propagandos, atrodo, yra grafikų darbuose. Iš skulptorių kūrinių minima N. Petrulio skulptūra "V. Leninas", G. Jokūbonio — "Kipras Petrauskas" ir K. Bogdano — "Julius Janonis". Šie du pastarieji darbai yra paminklinės skulptūros. Parodą papildo gausūs liaudies meistrų stiklo, odos, gintaro, keramikos ir metalo dirbiniai. Panašūs yra ir latvių bei estų skyriai. Parodą atidarė Sovietų Sąjungos kultūros ministerė J. Furceva.

MIRTIES BAUSMĖ

"Tiesos" 200 nr. skelbiamas pranešimas iš teismo salės: "Rugpiūčio 20-23 dienomis Lietuvos TSR Aukščiausiasis teismas, pirmininkaujant teismo nariui A. Bataičiui, išnagrinėjo baudžiamąją bylą, kurioje panevėžietis Algirdas Valentinavičius buvo kaltinamas trijų mažamečių mergaičių (4, 5 ir 11 metų) išžaginimu. Lietuvos TSR Aukščiausiasis teismas nuteisė A. Valentinavičių mirties bausme." Tokį šiurpų nusikaltimą tegali atlikti nenormalus žmogus, seksinis iškrypėlis. Kituose kraštuose jis būtų buvęs uždarytas į kalėjimą iki gyvos galvos. Pagal sovietinius įstatymus A. Valentinavičius susilaukė kulkos.

V. Kst.

Londonietė Birutė Eimantienė per naujosios miesto rotušės atidarymo iškilmes su tuometiniu miesto burmistru Mc Clure; antrojoj nuotarukoj — Birutė Eimantienė su A. Pociene atstovauja lietuviams Folk Arts festivalyje

ST. CATHARINES, ONTARIO

TAUTOS ŠVENTĖS minėjimas įvyko š.m. rugsėjo 9 d. pranciškonų patalpose. Minėjimas prasidėjo šv. Mišiomis, kurias atlaikė ir tai dienai pritaikintą pamokslą pasakė kun. Juvenalis Liauba, OFM. Pamaldose organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Apylinkės valdybos pirmininkei K. Šukienei esant išvykus, minėjimui vadovavo v-bos vicepirmininkė A. Ališauskienė. Ji tarė trumpą žodį ir pakvietė Steponą Šetkų su paskaita. Po jos sugiedotas Tautos himnas ir tuo minėjimas baigtas.

Apylinkės valdyba dėkoja: kun. Juvenaliui Liaubai už atlaikytas šv. Mišias, gražų bei turiningą pamokslą ir leidimą naudotis patalpomis; St. Šetkui — už taip išsamią ir gerai paruoštą paskaitą; organizacijų atstovams ir visiems tautiečiams už dalyvavimą.

SUSIRINKIMAS. Spalio 14, sekmadienį, tuoj po pamaldų, vienuolyno patalpose, 75 Rolls Ave., St. Catharines, Ont., šaukiamas visuotinis KLB St. Catharines apylinkės narių susirinkimas. Darbotvarkėj: susirinkimo atidarymas, praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas, valdybos pirmininkės, sekretoriaus ir iždininko pranešimai, revizijos komisijos pranešimas, naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai, klausimai ir sumanymai, uždarymas. Visi St. Catharines apylinkės lietuviai maloniai prašomi dalyvauti.

Apylinkės valdyba

DVIGUBA ŠVENTĖ. Spalio 27-28 d.d. įvyks Kanados Lietuvių Šaulių Rinktinės suvažiavimas, kurį globos vietinė Povilo Lukšio kuopa. Be to, įvyks vietinės kuopos vėliavos šventinimas. Kuopa buvo įsteigta 1971 m. gegužės 9 d., bet iki šiol savo vėliavos neturėjo. Šventinimo iškilmės rengiamos spalio 27 d., 6 v.v. (salė atidaryta nuo 2 v.p.p.) Old Boys House — Henley Island Rowing Ass. Club kartu su banketu ir menine programa bei pasilinksminimu. Kaip rasti salę? Važiuojant Queen Elizabeth greitkeliu iš vakarų ir iš rytų išsukti dešinėn prie Martendale Rd. Prie ženklo "Stop" sukti kairėn ir važiuoti iki Lake Shore Rd., vėl sukti dešinėn. Pavažiavus porą blokų (matyti minėta salė), sukti dešinėn.

Inf.

HAMILTON, ONT.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ KUOPA pradėjo savo š.m. veiklą rugsėjo 16 d. išvyka į gamtą. Graži vieta buvo parinkta — Princess Point. Susirinkę pėsti ėjom (keli važiavo). Gamtoj turėjome trumpą susirinkimą, kuriame buvo aptarta šių metų veikla. Reikėjo pasimankštinti, tad žaidėm futbolą ir irstėmės baidarėmis. Išalkę ėjom prie laužo ir kepėme dešreles. Skaniai pavalgėme, nors keletas moksleivių su tuo nesutiktų. Lietuvos mergaitė su vėliava bėgo nuo okupanto. Ta tema išsivystė žaidimas "karas". Per bruzgynus ir pievas mėginome savo vėliavėles slaptai pernešti į paskirtas vietas. Gan sunku. Laikas greitai prabėgo. Visi grįžome namo su maloniais įspūdžiais... Rūta Šiulytė

NAUJĄ VEIKLOS SEZONĄ pradėjo skautės rugsėjo 10 d. "Širvintos" tunto štabo posėdžiu pas tuntininkę Ireną Zubienę. Dalyvavo 12 skaučių. Jos aptarė sekančių metų planą, pažymėdamos kalendoriuje numatytas parengimų datas. Rugsėjo 30 d. įvyks iškilminga "Širvintos" ir "Nemuno" tuntų sueiga su įvairia programa ir staigmenomis. Po sueigos — vaišės. Sueiga prasidės Mišiomis 11 v. Skautams dalyvavimas būtinas. Kviečiami tėvai ir svečiai. Tradicinės skaučių ruošiamos Kūčios įvyks gruodžio 9 d. Lietuvos nepriklausomybės šventė bus paminėta abiejų tuntų bendra sueiga vasario 10. Kaziuko mugė įvyks kovo 10. L.S.

RIMAS BAGDONAS tarnybos reikalais išskrido į Europą. Aplankys plieno įmones Anglijoje, Liuksemburge, Prancūzijoje ir Vokietijoje.

ABITURIENTŲ PRISTATYMAS įvyks spalio 27 d. Jaunimo Centre Šalpos Fondo metiniame parengime. Visi abiturientai, baigę 12 gimnazijos klasę, prašomi registruotis pas KLB Šalpos Fondo vicepirm. K. Norkų telefonu 383-6597. Ta proga kiekvienam bus įteikta po knygą. Šalpos Fondo komitetas kviečia visus hamiltoniečius ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti šiame baliuje. Meninę programą sutiko atlikti mūsų garsusis "Gyvataras" vad., G. Breichmanienės, ir Aušros Vartų parapijos choras, vad. muziko A. Paulionio. Be to, bus daiktinė loterija, kurią organizuoja ižd. Br. Grajauskas. Turį loterijai laimikių prašomi skambinti organizatoriui telefonu 544-4829.

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyrius spalio mėnesį skelbia šalpos mėnesiu. Visi hamiltoniečiai ta proga bus aplankyti šalpos darbuotojų. Kiekvienas lietuvis yra prašomas neatsisakyti paaukoti šalpos reikalams. Juk esame pajėgūs padėti į vargą patekusiems tautiečiams. Todėl visi prisidėkime savo auka prie šio kilnaus šalpos darbo. J. P.

"GYVATARAS" pradėjo š.m. rudens veiklą. Repeticijos vyksta trečiadieniais AV parapijos salėje ir Jaunimo Centre. Grupės sąstatas labai mažai pasikeitė. Šiuo metu grupės sąrašuose yra 107 šokėjai. Dar priimami berniukai 8-12 metų į vaikų grupę (skambinti Irenai Jokūbynienei tel. 389-3205) ir 13-16 m. į moksleivių grupę (skambinti Vidai Beniušienei tel. 528-1006). Grupei taip pat reikalingas berniukas ar mergaitė, galį groti akordeonu. Ilgus metus buvusi akordeonistė Rūta Gudinskaitė išvyko studijuoti į Londoną. "Gyvataras" dėkingas jai už įdėtą darbą ir linki sėkmės moksle.

PAGALIAU BAIGTAS STATYTI naujasis Hamiltono teatras "Hamilton Place". Teatras kainavo 11 milijonų dolerių. Visas miestas ruošėsi iškilmingam jo atidarymui rugsėjo 22 d., iškilmėms prie miesto rotušės ir vakare Filharmonijos koncertui naujoj auditorijoj. Rugsėjo 24-25 d. d. pasirodė įvairios miesto meninės pajėgos programoje, pavadintoje "Miesto šeima". Šiame pasirodyme lietuviams atstovavo "Gyvataras". Ryšium su tuo buvo padarytas filmas, kuris bus rodomas vėliau rudenį per 19 kanalą (educational TV). Iš lietuvių programos rengėjai pasirinko Aštuonytį ir jį nufilmavo. Rugsėjo 18 d. per Hamiltono televizijos 11 kanalą Jolanta Jokūbynaitė demonstravo lietuvių tautinius drabužius, papuošalus — gintarą, aiškindama jo atsiradimą, drabužių audimą, raštų bei spalvų derinius ir kita. Spalvotoje televizijoje mūsų drabužiai atrodė labai puošnūs.

VALDŽIOS PARAMA. Rugsėjo 17 gautas ministerio dr. Stanley Haidasz laiškas, kuriame jis praneša, kad Kanados valdžia per jo įstaigą, jam rekomenduojant, yra paskyrusi $4000 "Gyvataro" veiklai paremti. Jis primena, jog Kanados valdžia remia daugiakultūrę politiką ir pasidžiaugia lietuvių įnašu. Prašo perduoti linkėjimus "Gyvataro" nariams, besiruošiantiems švęsti 25 m. veiklos sukaktį, užgiria jam pateiktą projektą ir linki sėkmės ateities darbuose. D.

TAUTOS FONDO atstovybė paminėjo Tautos šventę ir surengė gražų vakarą. Šeštadienio pasilinksminimui susirinkusi publika pirmiausia prisiminė Tautos šventę. Minėjimą atidarė TF atstovybės pirm. Alf. Patamsis, primindamas šios šventės kilmę, reikšmę ir šių dienų mums gresiančius nutautėjimo pavojus tėvynėje ir čia. Kalbėjo mons. dr. J. Tadarauskas, Kanados Tautos F. įgaliotinis A. Kuolas, ta priga atvykęs iš Toronto, ir KLB Hamiltono apyl. pirm. L. Skripkutė. Meninę minėjimo dalį atliko mūsų mergaičių choras "Aidas" su sol. V. Verikaitčiu. Pianinu palydėjo muz J. Govėdas. Mergaitės, po vasaros atostogų ir seniai bedainavusios, neatrodė, kad būtų pamiršusios, ką mokėjo — jos savo gražiu ir harmoningu dainavimu vėl pradžiugino publiką. Pasilinksminimui grojo A. Vaičiaus ved. "Continental" orkestras, kuris savo geru skambesiu ir populiarių melodijų rinkiniu šiuo laiku čia bene bus pats geriausias. Sekmadienį Tautos šventė buvo dar paminėta ir bažnyčioje.

A.A. KUN. VIKTORAS POIMANSKIS, buvęs AV parapijos vikaras, mirė Grand Falls, N.Y.

AV PARAPIJOS CHORAS, vad. muz. A. Paulionio, po vasaros atostogų pradėjo savo veiklos sezoną. Repeticijos būna penktadieniais 7.30 v. v. Į chorą įsijungė keletas naujų dainininkų. K. M.

PADĖKA

Būdama ligoninėje po operacijos susilaukiau nepaprasto nuoširdumo iš giminių bei bičiulių. Reiškiu nuoširdžią padėką: chirurgui dr. G. J. Quigley, šeimos gydytojai O. Valaitienei už nepapratą rūpestingumą, prel. dr. J. Tadarauskui už aplankymą; už iš tolimo Edmonton atsiųstas gėles — dr. J. B. Pilipavičiams, dukrai Birutei ir jos vyrui Romui iš Kalgario, A. A. Vedegiams ir F. Ašakūnaitei New Jersey, J. Kobelskytei Toronte, A. L. Pilipavičiams Toronte, M. S. Petryloms Toronte, O. J. Demantavičiams Toronte, M. Mielkaitienei JAV, J. Stukui Port Credit, Hamiltono parapijos chorui per P. A. Matulis, M. J. Martinkams, M. A. Tumaičiams, D. M. Jonikams, O. A. Bugailiškiams, G. Breichmanienei, S. Pilipavičiui, B. Parėštienei, I. Parėštytei, Jankauskienei, B. Antanaitienei, T. Kalmatavičienei, J. Paškevičienei, Stela Samus, K. Meškauskienei, O. Puodžiūnienei, darbovietės bendradarbėms ir kaimynams.

Jūsų visų nuoširdumu sužavėta lieku didžiai dėkinga — L. Stukienė

(Nukelta į 7-tą psl.)

LONDON, ONT.

A. B. EIMANTAI išvyko į vakarus. E. A. Eimantas, būdamas jaunas, aktyviai dalyvavo skautų organizacijoje, dainos vienetuose ir t. t. Baigęs Vakarų Ontario universitetą Londone, dar rimčiau įsijungė lietuviškon veiklon: intensyviai dirbo su jaunesniaisiais skautais (vilkiukais), buvo jų vadovas, skautų vyčių būrelio vadas ir vietininko pavaduotojas, turėjo paskautininko laipsnį. Jis buvo ir vienintelės Londone rengtos Lietuvių Dienos komiteto pirmininkas. Dirbo Londone valdžios įstaigoje, veteranų skyriuje. Š. m. pavasarį jis gavo paaugštinimą — buvo paskirtas socialinės gerovės superintendantu Winnipege, į kurį vasaros pradžioje ir išsikėlė. Vasarai baigiantis išvyko ir jo žmona Birutė, buvusi Ratkevičiūtė, su sūnumis. Ji taip pat buvo viena veikliausių Londono lietuvaičių: labai aktyviai reiškėsi choruose ir skautų veikloje, labai nuoširdžiai padėjo apylinkės valdyboms, parapijai ir visiems, kam tik pagalba buvo reikalinga. Jai buvo paskirta ir apyl. valdybos premija už intensyvų ir sėkmingą darbą su jaunimu. Paskutiniu laiku dirbo su jaunesniosiomis skautėmis, daug talkino lituanistinei mokyklai, buvo lėšų telkimo sk. valdybos narė, katalikių moterų sk. nuoširdi talkininkė, parapijos komiteto

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $4.600.000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) ..... 6 %
šėrus ir sutaupas ..... 7 %
term. dep. 1 m. ..... 8 %
ir 3 metų ..... 8½ %

DUODAME:

asmenines paskolas iš 11 %
nekilnojamo turto iš 9½ %

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai

Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

AMERIKOS KATALIKŲ KARO VETERANŲ suvažiavime Atlantic City, N.J., buvo priimta speciali rezoliucija dėl sovietinės Lietuvos okupacijos ir Maskvos vykdomo religijos persekiojimo. Rezoliuciją pasiūlė sostinės Vašingtono lietuvių kilmės veteranų posto komendantas L. J. Esūnas. Vienbalsiai priimta rezoliucija, atkreipdama valdžios pareigūnų dėmesį į religijos persekiojimą okup. Lietuvoje, ragina juos imtis panašaus protesto priemonių, kokios buvo panaudotos Sovietų Sąjungos žydams gelbėti. JAV vyriausybė skatinama ir toliau nepripažinti priverstinio Baltijos kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą. Priimtoji rezoliucija buvo perduota ALTai, kuri ja galės pasinaudoti JAV valdžios įstaigose.

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS naujosios bažnyčios ir kultūrinio centro šventinimo iškilmės Detroite buvo rugsėjo 8-9 d. d. Šeštadienį bažnyčią pašventino arkivyskupas kardinolas John Dearden, o iškilmingas Mišias su kunigais koncelebravo ir pamokslą sakė vysk. V. Brizgys. Iškilmingų pamaldų dalyviai netilpo naujoje bažnyčioje — dalis jų turėjo pasinaudoti šalutinėmis patalpomis. Vakaro bankete dalyvavo apie 500 kviestinių svečių. Programai vadovavo dr. Vytautas Majauskas, žodį tarė parapijos klebonas kun. Mykolas Kundrotas, statybos komiteto pirm. Algis Rugienius ir PLB valdybos naujasis pirm. inž. Bronius Nainys. Iškilmingoji dalis baigta vaišėmis ir šokiais. Sekančią dieną, sekmadienį, dalyviais perpildytoje bažnyčioje Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė vysk. Antanas Deksnys.

SOVIETŲ SĄJUNGOS DIPLOMATINĖS MOKYKLOS paskutinio kurso studentas Edmundas Dapkūnas JAV atlieka trijų mėnesių praktiką Jungtinėse Tautose ir Sovietų Sąjungos ambasadoje Vašingtone. Jis yra kilęs iš Kalvarijos, 37 metų amžiaus. Atrodo, jam teks dirbti Sovietų Sąjungos atstovybėse. Lietuviams dažniausiai parenkami tokie kraštai ir miestai, kur yra didesnės lietuvių kolonijos. Tokie diplomatai tada stengiasi laimėti lietuvių palankumą sovietinei savo krašto okupacijai, kurią jie vadina nepriklausomu gyvenimu "tarybinių tautų šeimoje".

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS suvažiavimas — lapkričio 22-25 d.d. Detroite. LSS centro valdyba, apsilankiusi šiame mieste, suvažiavimui pasirinko vieną geriausių Detroito viešbučių — Sheraton-Cadillac.

LIETUVIŲ FILATELISTŲ DRAUGIJA "Lietuva" Vilniaus 650 metų sukakčiai paminėti lapkričio 3-4 d.d. Čikagos Jaunimo centre rengia Vilnių ir jo kraštą liečiančios dokumentinės medžiagos parodą. Jau dabar yra sutelkta daug įdomių rodinių.

Brazilija

SAO PAULO LIETUVIAI planuoja įsigyti stovyklavietę, kuri kartu galėtų būti ir vasarviete. Šiam tikslui stengiamasi sudaryti pavienių asmenų, šeimų ir organizacijų akcinę bendrovę. Iniciatorių grupei vadovauja J. Valavičius, J. Bagdžius, R. Mendo ir A. Magila.

Argentina

LIETUVIŲ DVISAVAITRAŠTIS "LAIKAS" Avellanedoje išleido sidabrinei sukakčiai skirtą 540 nr., kurio spausdinimo išlaidas padengė Kordoboje gyvenanti Pijaus ir Solemos Bukauskų šeima su savo atžalynu: Antanu, Gustavu, Diana ir Mirta. P. Bukauskas yra gimęs 1919 m. Vilkaviškyje, baigęs "Pavasario" gimnaziją Kaune ir pradėjęs studijas universitete. Humanitarinius mokslus pokario metais studijavo Pabaltijo ir Frankfurto universitetuose. Atvykęs Argentinon 1949 m., sukūrė šeimos židinį su Solema de Rosi ir šiuo metu turi kavinę Kordoboje. Mokslus einantys sūnūs ir dukros yra pilni entuziazmo lietuviškiems reikalams, palaiko ryšius su lietuvių jaunimu ir domisi lietuvius liečiančiais įvykais.

"LAIKĄ" ĮSTEIGĖ prieš 25 metus ir juo ilgai rūpinosi anuometinis kun. P. Brazys, MIC, vėliau tapęs vyskupu ir miręs pačiame pajėgume. Pirmuoju redaktorium buvo taip pat jau miręs kun. Kazimieras Vengras. Vėliau laikraštį redagavo Alf. Petraitis, inž. S. Babronis, Juozas Mikalčius, kun. P. Garšva ir kun. J. Margis. Šiuo metu "Laiką" redaguoja vyr. red. kun. Augustinas Steigvila ir red. Ona Kairelienė, administruoja Pijus Gudelevičius. Skaitytoju pasirašytame sukaktuvinio numerio vedamajame rašoma: "Mūsų pareiga yra skelbti laisvės ir tiesos žodį, kurį mūsų priešai stengiasi užgniaužti visomis priemonėmis. Tačiau laikas yra geriausias liudininkas, kuris parodo, kad imperijos, sukurtos ant neteisingumo, kitų pavergtų tautų sąskaiton, griūva, kaip Jeriko mūrai. "Laikas", kuris jau 25 metai kaip stovi tiesos ir laisvės sargyboje Argentinos padangėje po Pietų kryžiumi, yra pasiryžęs nešti tiesos ir laisvės žodį visiems geros valios tautiečiams...Tenka palinkėti, kad "Laiko" užsibrėžta linija stovėti tiesos ir laisvė sargyboje būtų tęsiama toliau iki bus įgyvendintas teisingumas ir laisvė mūsų Tėvynėje, kol suskambės laisvės varpas Gedimino kalne ir mūsų tauta galės laisvai kalbėti, rašyti ir veikti." Prie šių linkėjimų "Laikui" jungiasi ir torontiškiai "Tėviškės Žiburiai" Kanadoje.

N. Zelandija

"THE AUCKLAND STAR" dienraščio pranešimu rugsėjo 8 d. laidoje, šiame mieste šešių mėnesių sąlyginę kalėjimo bausmę gavo Petras Šimkus, 60 metų amžiaus, tarptautinėje parodoje norėjęs dažais užtepti Sovietų Sąjungos žemėlapį. Šį uždavinį jis bandė atlikti du kartus. Pirmą dieną buvo pašalintas iš parodos, antrą dieną buvo suimtas. Teisėjas priminė P. Šimkui, kad N. Zelandijoje leidžiamas tik taikaus pobūdžio protestas ir kad jam turi būti gerai žinomi įstatymai, nes jau seniai gyvena šiame krašte. Teisiamąjį gynęs advokatas pabrėžė P. Šimkaus pasitraukimą iš Lietuvos dėl sovietinės okupacijos. Susijaudinęs ir tikėdamas savo principais, jis negalėjo išeiti iš parodos, kaip buvo reikalaujama.

Australija

"THE BORDER MORNING MAIL" dienraštis Alburyje paskelbė straipsnį apie muz. Ričardą Urbanavičių ir jo muzikalius vaikus. R. Urbanavičius Kauno universitete studijavo cheminę inžineriją, radijo mechaniką, dirbo profesoriaus asistentu ir chemijos laboratorijos eksperimentų demonstruotoju. Vokiečių okupacijos metais grojo smuiku radijo orkestre, nuo 1944 m. rudens iki karo pabaigos buvo radijo mechaniku Salzburge. Šia profesija 10 metų vertėsi ir Australijoje, kol pagaliau įsigijo foto laboratoriją Alburyje. Čia jis išgarsėjo kaip Alburio simfoninio orkestro vadovas, kuriame grodavo ir du jo sūnūs — čelistas Henrikas ir smuikininkas Ričardas. Dukra Irena yra gitaristė ir dainininkė, o sūnus Jonas taip pat mokosi groti smuiku.

Vokietija

VLB MIESAU APYLINKĖS VALDYBA, vadovaujama pirm. Kl. Zakio, surengė gegužinę dr. St. Šereikos sodelyje. Dalyvavo apie 30 lietuvių, kurie buvo pavaišinti lauke keptomis dešrelėmis. Pirm. Kl. Zakis suorganizavo žaidynes ir premijomis apdovanojo laimėtojus. Bėgimą su maišais vaikų grupėje laimėjo Olga Šereikaitė, moterų — Hilda Zakienė, vyrų — Juozas Nevulis. Vaikų grupės kiaušinio nešimo laimėtoja pripažinta Dalia Baltrukonytė. Gegužinė buvo tęsiama iki vėlaus vakaro prie laužo šviesos.

VLB SOLINGEN APYLINKĖS lietuviai bendradarbiauja su Belgijos lietuviais. Jų tautinių šokių grupei vadovauja Stasė Baltus iš Belgijos. Apylinkė turi dvi vargo mokyklas — Koelne ir Solingene su 20 mokinių. Joms vadovauja M. Kiužauskas. Neseniai įsteigtas Lietuvių Moterų Klubas pirmininke išsirinko P. Ivinskienę. Apylinkės naujon valdybon išrinkti: M. Kiužauskas — pirm., A. Makutėnas — sekr. organizaciniams reikalams, E. Rotkis — sekr. kultūriniams reikalams, M. Strumila — ižd.

Suomija

ELTOS PRANEŠIMU, Helsinkyje leidžiamas žurnalas "Uusi Maailma" ("Naujasis Pasaulis") rugpjūčio 1 d. laidoje paskelbė 1953 m. mirusio žymaus chorvedžio Heikki Klementti žmonos Armi atsiminimus apie 1924 m. kelionę į Lietuvą. Atrodo, šiem atsiminimam progą sudarė baltiečių delegacijos gėdingas suėmimas Helsinkyje Europos saugumo konferencijos metu. Muz. Heikki Klementti vadovavo mišriam chorui "Suomen laulu" ("Suomijos daina"), kuris turėjo gastrolinį koncertą senajame Kauno teatre. Ponia Armi Klementti ir šiandien nėra užmiršusi entuziastiško sutikimo pirmojoje pasienio stotyje, kurią tarp gėlių vainikų puošė Suomijos ir Lietuvos vėliavos, o pradžios mokyklos mokiniai sugiedojo Suomijos himną suomiškai, nors jų tartis tik priminė suomių kalbą. Stalai lūžo nuo tortų, pyragų ir obuolių vyno. Žodį tarė svečius sutinkantys lietuviai ir patys svečiai. Vertėja buvo vyresnio amžiaus moteris, kilusi iš Suomijos Turku miesto ir ištekėjusi už lietuvio. Jos veidu riedėjo ašaros, nes ištisą dešimtį metų nebuvo turėjusi progos prabilti savo gimtąja kalba. Ponios Armi teigimu, jai labiausiai atmintin įstrigo lietuvio kalbėtojo žodžiai: "Jei jūs, suomiai, kada nors patirtumėte badą ir vargą, kreipkitės į mus. Pažvelkite į šiuos plačius javų laukus — iš jų mes duosniai sušelpsime jus, brangūs Suomijos bičiuliai..." Su entuziazmu buvo sutiktas ir suomių choro koncertas Kauno operos teatre, o iškilmingoje vakarienėje svečius suomius aptarnavo net pats teatro direktorius ir operos primadonos. Ponia Armi, jieškodama priežasčių tokiam nepaprastam lietuvių nuoširdumui 1924 m., primena, kad jos vyro Hekki vadovaujamas "Suomen Laulu" choras Helsinkio universiteto salėje jau 1917 m. pavasarį sugiedojo Lietuvos himną, kai dar oficialiai nebuvo paskelbta jos nepriklausomybė. Suomijoje taip pat politine globą buvo radęs nemažas skaičius lietuvių carinės okupacijos laikais. Pasak ponios Armi, šie faktai gerai buvo žinomi lietuviams — choro gastrolių metu juos pabrėžė Lietuvos spauda.

MUZIKAS ALFONSAS MIKULSKIS, Klevelando Čiurlionio ansamblio vadovas, su gausiu savo vienetu — kanklininkais, choristais ir šokėjais atliks meninę programą Kanados Lietuvių Dienoje Toronte spalio 7

DIDŽIŲJŲ ARTISTŲ PASAULYJE

ALGIRDAS GUSTAITIS

Šiuo laiku pasaulyje garsiausiu judesio pantomiminiu artistu laikomas Prancūzijoje gimęs **Marcel Marceau.** Į jo teatrinius seansus sunku gauti bilietų — išparduoti. O štai, esu kviečiamas į spaudai skiriamą pokalbį su juo.

Judesio menas laikomas labai senu, gal net seniausiu vaidybiniu menu. Pačioje jaunystėje M. Marceau, stebėdamas Charles Chaplin, Buster Keaton, Harry Langton, Stan Laurel ir Oliver Hardy filmus, tapo sužavėtas jų begarsiu menu. Niekam nematant, vienas savo kambaryje kraipydavosi, bandydamas pavaizduoti išsigalvotą charakterį: mokytoją, žuvininką, laiškanešį, dvasininką. 1945 m. buvo priimtas mokiniu į Charles Dullin draminio meno mokyklą Paryžiuje. Jį mokė garsusis Etienne Decroux. Atkreipęs mokytojų dėmesį, gavo Arlekino vaidmenį begarsiame judesio vaidinime. Sekė "Praxitele and the Golden Fish", "Walking Against the Wind", "The Mask Maker", "In the Park" ir kt. 1948 m. laimėjo Deburau premiją mimodramoje "Dead Before Dawn". 1949 m. įsteigė savo bendrovę. 1950 m. koncertai Paryžiuje, Vienoje, Salzburge, Ciuriche. 1951 m. keliavo po P. Afriką ir V. Vokietiją. 1955 m. vaidino Skandinavijoj, Italijoj, V. Vokietijoj, Kanadoj, JAV-se, Japonijoj.

"Naują idėją rasti labai sunku"

Sėdi prie mažučio stalo. Balta eilute. Šviesiais, atlapais marškiniais. Jokių brangenybių. Juodais plaukais. Gyva, humoristiška, žinoviška, maloni kalba, taisyklinga anglų kalba.

Iš pradžių tebuvo foto kamerų mirksėjimai. Jis nekreipia dėmesio. Kalbai daug talkina pirštų, rankų judesiais, kaklo, galvos posūkiais. Daug šypsosi. Taria:

— Tragedija daugiau jungiama su simbolizmu. Aš nieko nenoriu teisti. Tai viena. Antra, aš susidarau savo nuomonę. Žmones stebiu gatvėse ir visur, kur tik būnu. Ir jus dabar stebiu.

Naują idėją rasti labai sunku. Idėja labai senas menas, pradėtas išreikšti senųjų graikų, egiptiečių, finikiečių ir kitų. Mes turime meno, archeologijos istoriją, bet neturime judesio meno istorijos. "Mimo" sudaro naują meno kalbą be kalbos.

Judesio meno konkurencija bei reikalavimai labai dideli. Jei per pirmus 10 sekundžių nesugauni publikos, esi pasmerktas pralaimėjimui. Reikia, kad suprastų ką nori parodyti. Vėjas turi atrodyti vėju, bangos bangomis, saulė saule ir mėnulis mėnuliu. Be rašto, be žodžių. Kiekvienas artistas turi parodyti virtuoziškumą tyloje. Bet taip pat tyla yra didžiausias priešas. Publika nori jausti. Pvz. narvelis. Turiu apie 80 skirtingų jo pavaizdavimų. Vienur rodau, kaip narvelis mažėja. Stilius ir mintis yra pagrindiniai taškai. Kaikuriuos dalykus nešiojuosi metais. kol jie manyje subręsta, o kartais jie atsiranda staigiai.

Begarsiai filmai

Kai būdamas vaiku stebėdavau nebylius filmus, visad jaučiau žmoniu aplinką. Atsiradus garsiniams filmams, nebylių kūryba nedingo. Pantomimika yra veiksmas su žmonėmis gatvėse.

Dabar Hollywoode yra nepakankamai žmonių, norinčių pagaminti gerus filmus. Ypač trūksta humoristinių filmų. Esu dalyvavęs filmuose, bet nenoriai, nes filmuose pantomiminio meno negalima tikrai perduoti. Norėčiau sutikti gerą rašytoją ir su juo sukurti kūrybinį filmą, kuriame galėčiau pasireikšti. Esu padaręs apie 20 filmų, bet jie yra nekomerciniai, o artistiniai filmai. Nesu matęs gero rankraščio. Gal kada pats parašysiu ir pagal jį padarysiu ilgą filmą, kaip "West Side Story".

Jei publika būtų mokoma, auklėjama pažinti meną, kaip dabar nelaimingai ir pasibaisėtinai daroma su seksu, būtų nepalyginamai geresnė visuomenė. Dabar visuomenė menui nėra paruošta.

Mano menas yra mano pasaulis. Asmeninis mano gyvenimas nebuvo tiek sėkmingas. Turiu du sūnu. Turėjau dvi žmonas. Sunku išlaikyti šeimą, kai per metus 300 dienų važinėji, nebūni namuose.

Būdamas Rusijoj aplankiau Čechovo namą. Puikūs medžiai, gražus namas. Nusipirkau ūkį be jokių medžių Normandijoj, Prancūzijoj, prisodinau visokių medžių, žalumynų. Dabar jie užaugo, ir aš juos stebiu kaip savus.

* * * *

Prie durų laukė kažin kokie neįleisti didieji. Sėdėjau greta Prancūzijos konsulato augšto pareigūno, kuris protarpiais mane klausinėjo apie dabartinę Lietuvos padėtį.

Privačiai kalbėdamas su Marcel Marceau paklausiau, ar kada yra vaizdavęs tautų politinius, kultūrinius poreiškius. Atsakė taip ir paklausė, kodėl tas mane domina. Atsakiau, kad esu lietuvis, mūsų tautos žmonės myli meną. Jeigu jam būtų įdomi kitokia lietuviškos spalvos pusė, ją galima pridėti bent kiek žinant dabartinę Lietuvos padėtį. Jei kada pritrūktų gatvėse stebėjimui žmonių, jei kada išsibaigtų narveliai ir nusileistų saulės, gal pagalvotų apie lietuvius, kurių vienas dabar stovi šalia ir jam neleidžia pailsėti.

V. MYKOLAITIS-PUTINAS

SU DIEVU PRIETARINGA

Su Dievu — prietaringa,
Be Dievo — tuščia ir nyku.
Kaip paukštis rudenio ražienoj
Aš derliaus liekanas renku.

Bet alkanam juk nepakanka
Plikam dirvone rasto grūdo.
Ir abuojus nusivylimas
Krūtinę gniauždamas užplūdo.

Praėjo piūties maldos, kryžiai,
O liko siela alkana.
Ir šitai sutemoje baigias
Ta vėlyva, niūri diena.

Ir nejučiom nuo pilko grumsto
Į dangų tiesiasi ranka.
Deja, danguj užgeso žvaigždės —
Ir ten erdvė tuščia pilka.

"Poezija II" ("Nespausdinti rinkiniuose eilėraščiai"), Vilnius 1973. Eilėraščio data — 1959. XI. 19.

Nuslavinta rusų istorija

Apie profesoriaus H. Paszkiewicz studiją "Are the Russians Slavs?"

J. JAKŠTAS

Nuo seniausių laikų įsigyvenusios istorijos moksle sąvokos — Vakarų pasaulis, Vakarų kultūra ir civilizacija, Vakarų visuomenė, Vakarų tautos. Tomis sąvokomis žymima Vakarų Europos žemyno dalis, kuri laikoma tam tikru istoriniu ir geografiniu vienetu, turėjusiu savitą pradžią ir tam tikrus vystymosi kelius. Bendros Vakarų Europos šaknys išvedamos iš Romos imperijos, iš josios romaniškų tautų ir dar prisijungusių germaniškų.

Kai kalbama apie vakarinę Europą, tai tuo pačiu metu turima galvoje ir jos rytinė dalis. Rytinė Europa paprastai sutapdoma su slavišku pasauliu, iš kurio ilgainiui išaugo Rusijos imperija, turėjusi žymesnes pakopas: Kievo valstybę ir Maskvos kunigaikštiją. Tad rusų valstybė, kaip ir rusų tauta, yra išriedėjusi iš Rytų Europos pirmykščio slaviško pasaulio. Kaip romaniškos-germaniškos tautos sukūrė Vakarų pasaulį ant romėniško pasaulio ir jo kultūros pagrindo, taip slaviškos tautos sukūrė Rytų Europą ant bizantiškos imperijos kultūros pamatų. Abiem Europos dalim kultūrinis pagrindas buvo klasiškas pasaulis ir jame susidariusios dvi krikščionybės formos.

Rusų tauta ir valstybė neatskiriamai buvo jungta su slavais, laikyta jų istorinio vystymosi išdava. Taip vaizduojama seniausiuose rusų istorijos veikaluose nuo seniausių laikų. Dabartiniuose sovietiniuose istorijos veikaluose laikomasi maždaug tos pačios linijos. Bet štai pokariniais metais lenkų emigrantų istorikas H. Paszkiewicz ėmė laužyti tą istorijoje įsitvirtinusią liniją ir atskirti rusus nuo slavų, kitaip tariant, juos nuslavinti. Bandymas labai drąsus ir su didele erudicija atliekamas.

Šis tas apie autorių

Istorikas H. Paszkiewicz, Varšuvos universiteto auklėtinis ir vėliau profesorius, pradėjo rašyti mokslinius darbus nuo Lietuvos istorijos. Jau savo disertacijoje apie Kazimiero D. Rusijos politiką palietė Kęstučio ir Liubarto laikus. Parašė didelį veikalą apie Jogailaičius ir Maskvą, kur smulkiai nagrinėjo Lietuvos ekspansiją į rytus. Jis sudarė Lietuvos istorinių dokumentų registrą iki 1309 m., parašė veikalą apie Kriavo uniją ir keletą mažesnių studijų. Visuose darbuose, net ir kalbėdamas apie Lietuvos santykius su Lenkija, autorius dėstė dalykus tikrai istoriškai, nešališkai, neparodydamas nė mažiausios lenkiškos tendencijos, kurios nevisi jo tautiečiai istorikai išvengė. Jo ypatingas palankumas Lietuvai pokariniuose darbuose aiškėja kad ir iš tokios smulkmenos, kaip rašymas mūsų sostinės lietuviška forma "Vilnius."

Pokariniais laikais, gyvendamas Londone ir, rodos, profesoriaudamas lenkiškame universitete, atsidėjo Rusijos istorijai. 1954 m. išleido veikalą "Origin of Russia", kur pirmą kartą dėstė minėtą tezę. Veikalas pažadino plačią kritiką, ypač sovietinių istorikų, ir kiek kitu. Tada autorius savo tezei paryškinti ir ginti išleido taip pat labai stambų darbą "The Making of the Russian Nation" (1961). Kas šiuose didelės apimties veikaluose labai smulkiai nagrinėjama, panaudojant nuostabią gausybę šaltinių, tas sutrauktai atpasakota straipsnyje "Are the Russians Slavs?", idėtame lenkų Romoje leidžiamame žurnale "Antemurale", XIV, 1971.

Trys pagrindiniai neiginiai

Kaip klausiamuoju sakiniu pavadinta studija rodo, jos turinys yra neigiamo pobūdžio: nepripažinimas rusams jų slaviškos kilmės. Tezės įrodymui pačioje pradžioje paneigiami trys rusų istoriografijoje (bent naujausioje) kartojami tvirtinimai: 1. pradžioje buvusi Rytų Europoje slaviškoji lyg ir tauta; 2. ji skilusi į tris šakas — rusų, gudų (baltarusių) ir ukrainiečių; 3. rusais buvo vadinami slavai. Šiuos teiginius paneigdamas, H. Paszkiewicz samprotauja, kad proistoriniais laikais gyveno tik atskiros slavų kiltys, o ne kokia slavų tauta, iš kurios būtų kilusios trys slavų tautos. Atmesdamas trijų slavų tautų buvimą, jis teisingai nurodo, kad terminai "didžioji Rusia" ir "mažoji Rusia" sudaryti Konstantinopolio patriarchato kanceliarijoje XIV a. pradžioje, kai Rusijoje atsirado dvi metropolijos: viena Vladimire (prie Kliazmos, XIV a. pradžioje perkelta į Maskvą) ir kita Haličo-Volynės kunigaikštijoje. Kadangi pirmoji metropolija buvo žymiai didesnė, tai ji pavadinta "didžioji" (makro), antroji mažesnė "mažoji" (mikro). Tad patriarchatui "Rusia" žodis reiškė ne tautą, bet bažnytines bendruomenes.

Visai teisingai paneigęs sovietinėje istoriografijoje trijų senų slaviškų tautybių tezę, H. Paszkiewicz visdėlto nėra teisus samprotavime, kad rusų vyriausybė XIX a. išradusi trijų tautybių tezę caristinei autokratijai Gudijoje ir Ukrainoje įtvirtinti. Iš tikrųjų caristinei autokratijai įtvirtinti geriau tiko pripažinti vieną rusų tautybę (narodnost) ir ją laikyti šalia kitų dviejų (patvaldystė ir stačiatikystė—samoderdržavija i pravoslavija) kaip priemonę imperialistiniams bei asimiliaciniams tikslams. Juk žinoma, kad netrukus po 1831 m. sukilimo caro vyriausybė uždraudė oficialiai vartoti Lietuvos ir Gudijos (Baltarusijos) vardus ir įvedė jų vietoje šiaurės vakarų krašto terminą. Geografine prasme taip pat vartotas ir Mažosios Rusijos (Malorosija) pavadinimas, paimtas iš senos bažnytinės vartosenos. nors šalia jo žmonėse buvo žinomas ir paplites Ukrainos vardas, kilęs tam tikromis aplinkybėmis viduramžiais. Po spalio revoliucijos bolševikai, gal būt gerindamiesi gudams ir ukrainiečiams, bandžiusiems atsiskirti nuo bolševikinės Rusijos, pripažino juos atskiromis tautybėmis ir net įsteigė jų respublikas. Tuo būdu ir sovietiniams istorikams atsirado pareiga kalbėti apie tris "rusia" (ne rusų!) tautybes, perkeliant jas į tolimą praeitį, kai jų dar nebuvo.

Trečią neiginį, kad rusai minimi senuose šaltiniuose (pvz. vad. Nestoro kronikoje) nebuvo slavai, grindžia mūsų autorius nuo seniau istorijos moksle šaknis ileidusia normaniška teorija. Pagal ją, pirmieji Kievo valdovai, davę pradžią valstybei, buvo normanai (vikingai, rusiškai "variagi"). H. Paszkiewicz teorijai pagrįsti panaudoja kelis vakarietiškus šaltinius, kurie liudija, jog normanai Bizantijoje buvo vadinami rusais, ir tas vardas imtas taikyti jiems Kievo valstybėje. Apie normaniška rusų vardo kilmę daug prirašyta, daug šaltinių pateikta ne tik iš Rusijos, bet ir iš Skandinavijos praeities. H. Paszkiewicziaus pripažįstamoji normaniška rusų vardo ir valstybės kilmės teorija vyravo carinėje istoriografijoje, kuri buvo dėstoma mokyklose. Tačiau sovietinėje istoriografijoje ji pripažinta "reakcionieriška", Kievo kunigaikščiams ir aplamai valdančiai dinastijai išaugštinti taikyta ir todėl pasmerkta. Sovietų istoriografijoje kalbama apie ruso vardo atsiradimą pietuose, apie savaimingą "Rusia" valstybės susidarymą ir Kievo iškilimą. Tačiau ir sovietiniai istorikai nepaneigia normanų buvojimo Rusioje IX-X a. Kaikurie rusų istorikai emigrantai, kaip G. Vernadskis, yra aiškūs antinormanistai, neigia normanišką rusų vardo ir Kievo valstybės kilmę. Kiti emigrantai istorikai, kaip N. Riasanovsky, užima vidurio poziciją ir kombinuoja abi teorijas. H. Paszkiewicz be rezervų prisijungia prie normanistų.

Žodis "rusas" reiškė stačiatikį

Mūsų autorius leidžiasi į labai drąsius išvedžiojimus, kai skandinaviškos kilmės žodžio "rusas" reikšmę išplečia ir įrodinėja, jog jis po Kievo valstybės krikšto (988) ėmė reikšti krikščionį stačiatikį. Teiginiui įrodyti jis meta trumpą žvilgsnį į Kirilo ir Metodijaus misiją Moravijoje, kur jie davė pradžią rytinei krikščionybei; parodo, kaip jų Padunojuje ir Balkanuose įskiepyta krikščionybė pasiekė net Kievo valstybę dar prieš Vladimiro krikštą. Su krikščionybe atėjo ir bažnytinė slavų kalba ir kartu plito jos liturginiai raštai. Po Vladimiro krikšto stačiatikystė greitai įsitvirtino Kievo valstybėje—tapo valstybine tikyba, palaikoma ir platinama kunigaikščių ir jų misijonierių. Krikščioniškoji Kievo valstybė per Bažnyčią visiškai suslavėjo, jos kunigaikščiai normanai tapo slavais, ir bažnytinė kalba pasidarė valstybine. Kai valstybė sutapo su Bažnyčia, rusų vardas, reiškęs pradžioje normaniškos kilmės kunigaikščius, įgavo platesnę prasmę: jis ėmė reikšti valstybinę-tikybinę bendruomenę. Gal nevisai istoriškai, bet itin retoriškai autorius kalba, kaip pulkai kunigų ir misijonierių skelbė krikščionybę tarp daugybės Rytų Europos kilčių ir jas jungė į Kievo valstybę. Tie pulkai pamokslininkų buvo tikriausi valstybės ramsčiai, glaudžios unijos su Bažnyčia stiprintojai. Gan drasius samprotavimus autorius užsklendžia išvada: "Tad priėmimas krikšto sudarė neišskiriamą uniją valstybės ir Bažnyčios, anttautinę valstybės - Bažnyčios Rusia sampratą (supra-national State-Church concept of Rus). Tuo būdu terminas Rusia, kuris vėliau ėmė reikšti rusų tautą, atėjo iš Bizantijos kartu su tikyba.

Bizantiškos krikščionybės-stačiatikystės centras buvo Kievo miestas, valstybės sostinė ir Bažnyčios galvos metropolito būstinė. Kadangi tos valstybės ir Bažnyčios centras buvo rusų kunigaikščių sostinė, tai pagal juos ir Bažnyčia imta vadinti "rusiška". Ilgainiui net atsirado ir terminas "rusiška krikščionybė".

Krikščionybė iš Kievo ir jo apylinkių nuostabiai greitai plito po plačiąsias Rytų Europos lygumas. Pirmiausia ją priėmė slaviškos kiltys, kurių tautiečiai misijonieriai dvasininkai ir vienuoliai jiems skelbė suprantama kalba ir dar pamaldose vartojama. Kai slavų kiltys priėmė tą krikščionybę ir kartu kaikurios įsijungė į rusišką valstybę, tai ju turėti anksčiau kiltiniai pavadinimai, kaip polianai, drevlianai, dregovičiai ir kiti, dingo ir gavo rusu, atseit, stačiatikių vardą. Iš čia H. Paszkiewicz ir sprendžia: rusų vardas reiškė ne slavus, bet stačiatikystės išpažinėjus.

(Bus daugiau)

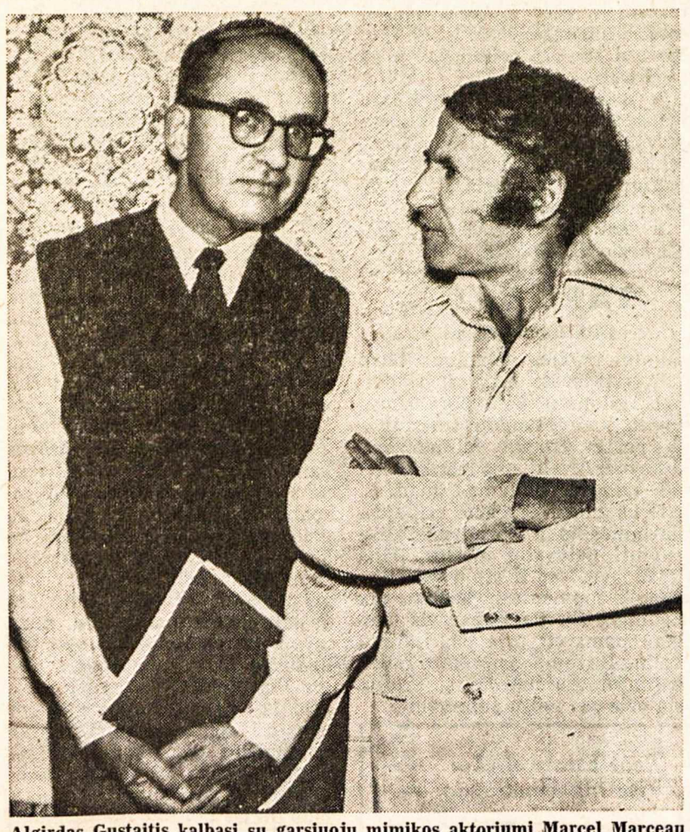

Algirdas Gustaitis kalbasi su garsiuoju mimikos aktoriumi Marcel Marceau
Nuotr. Hoolywood Foreign Press

Atsiųsta paminėti

Skautų Aidas nr. 6, birželis. Lietuvių Skautų Sąjungos žurnalas, gaunamas pas administratorių ps. A. Orentą, 6840 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Mūsų Žinios nr. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12. Lietuvių jėzuitų ir Jaunimo Centro Čikagoje dvisavaitinis biuletenis, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Eglutė, 1973 m. rugsėjis. Vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Adresas: Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260, USA.

Živilė Balaišytė, ŽAISKIM IEŠKOJIMĄ. 42 psl. eilėraščių rinkinys minkštais viršeliais. Redagavo A. Dundulis, viršelį piešė D. Stončiūtė. Išleido 1973 m. Čikagoje Pedagoginis Lituanistikos Institutas "Mažosios bibliotekos" serija. Leidinio mecenatai — ČALM 1972-73 mokslo metų abiturientai. Kaina nepažymėta.

Krivūlė nr. 2, 1973 m. birželis. V. Europos lietuvių sielovados biuletenis. Prie šio nr. yra priedas — prel. L. Tulabos "Lietuva ir mes".

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

BALTIETIŠKŲ STUDIJŲ IV KONFERENCIJĄ 1974 m. gegužės 16-19 d.d. rengia Čikagos Illinois universitetas ir baltiečių draugija The Association for the Advancement of Baltic Studies. Konferencija įvyks Illinois universiteto Chicago Circle patalpose. Pagrindinė šios konferencijos tema — "Modernization and nationalism in the Baltic aerea: retrospect and prospect". Tačiau nevisi pranešimai jai turi būti skirti. Baltiečiai mokslininkai, dirbantys mokslinį darbą Baltijos srities klausimais, prašomi atsiųsti savo pranešimų pasiūlymus ir dalyvauti konferencijoje. Siūlomų pranešimų temos gali liesti betkurį Baltijos kraštų klausimą, pakankamai aktualų konferencijos dalyviams. Laukiama taipgi pasiūlymų simpoziumams ir konferencijos sekcijoms. Pranešimų temas su vieno puslapio turinio santrauka prašoma tuojau pat siųsti šiuo adresu: Dr. Thomas Remeikis, Department of Political Science, St. Joseph's Calumet College, East Chicago, Indiana 46312, USA. Jų bus laukiama iki š.m. gruodžio 1 d.

BALTSTOGĖS MOKSLO DRAUGIJOS darbų XVIII knyga "Teksty gwarowe z Bialotocczyzny z komentarem językowym", išleista 1972 m. Varšuvoje, skaitytoją supažindina su Balstogės krašto tarmėmis. Lietuvių kalbai šiame leidinyje skiriami 97-109 psl., kuriuose apibūdinama Punsko apylinkių lietuvių tarmė, jos santykis su gretimomis tarmėmis pačioje Lietuvoje, paliečiant svarbesniuosius kirčiavimo, fonologijos, fonetikos ir gramatikos klausimus. Lietuviškąjį skyrių papildo trys ilgoki tarminiai tekstai, gauti iš vyresniosios kartos atstovų. Vienas jų užrašytas Kreivėnų kaime, kiti du — Punske. Pirmojo teksto pateikiamas ir vertimas į lenkų kalbą. Medžiagą apie lietuvių tarmę paruošė lenkų kalbininkas V. Smočinskis, o visą leidinį redagavo lenkų mokslininkė A. Obrembska-Jablonska. Šio lenkų leidinio lietuviškasis skyrius papildys 1970 m. Vilniuje išleistą chrestomatiją "Lietuvių kalbos tarmės", kurioje tėra vienas keliolikos eilučių tekstas iš Kreivėnų kaimo, atstovaujantis visam lietuviškajam Suvalkų trikampiui. Lietuvos Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto paruoštoje chrestomatijoje žymiai didesnio dėmesio buvo susilaukusios lietuviškosios sritys vakarinėje Gudijos dalyje. Chrestomatijoje yra nemažas pluoštas tarminių tekstų iš Breslaujos, Apso, Gervėčių, Lazūnų, Nočios, Rodūnios, Žirmūnų, Pelesos, Azierkų, Zietelos bei kitų apylinkių.

TARPTAUTINIAME ANTROPOLOGŲ kongrese Čikagoje svarstyta eilė aktualių problemų — narkotikų ir alkoholio vartojimas, negrų šeimų struktūra JA Valstybėse, negrų ir baltųjų mišrios vedybos Čikagoje. Rugsėjo 5 d. Čikagos arkivyskupijos patalpose įvykęs posėdis buvo skirtas etninių grupių švietimui. Lietuviams atstovavo rašytoja Danutė Bindokienė. Šiame posėdyje dalyvavo apie 30 antropologų iš Europos, Australijos, Indijos ir Amerikos. Ypatingo dėmesio susilaukė lietuvių švietimas išeivijoje. Konkrečiu pavyzdžiu D. Bindokienė paėmė K. Donelaičio abi mokyklas — pradinę bei augštesniąją ir Pedagoginį Lituanistikos Institutą. Iš rankų į rankas ėjo posėdin nusinešti lietuviški vadovėliai. Antropologai buvo supažindinti su lietuviškų mokyklų problemomis, paskirtimi bei tikslu, išsilaikymo pastangomis. D. Bindokienei netgi teko versti vadovėlių ištraukas, aiškinti gramatikos taisykles. Be lietuvių, buvo nagrinėjami žydų ir ukrainiečių švietimo reikalai. Ukrainiečiai pageidavo savo mokyklų artmesnio ryšio su lietuviškomis, nes šias abi tautas jungia bendra sovietinė okupacija.

SALEZIETIS KUN. PETRAS URBAITIS, ilgus metus buvęs misijonierium Kinijoje, paruošė spaudai knygą apie Kinijos 4.000 metų istoriją, jos žmones, kalbą, papročius ir gyvenimo būdą. Su lietuvių misijonierių veikla Kinijoje skaitytojus supažindins atskiras šios knygos skyrius. Kun. P. Urbaitis dabar gyvena Frascati miestelyje prie Romos, lietuvių saleziečių centre.

JUOZO TININIO knygą "Laiškai Andromachai", redaguotą Bernardo Brazdžionio, išleidžia "Lietuvių Dienos" Los Angeles mieste. Ji jau atspausta ir atiduota rišyklai. Šį 100 psl. albumo pavidalo leidinį iliustravo neseniai Toronte miręs dail. a.a. Alfonsas Docius. Dailiųjų Metų Klubas, kurio nariu buvo velionis J. Tininis, ir leidykla knygos pristatymą visuomenei surengs Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje spalio 14, sekmadienį, tuojau po pamaldų.

SYDNĖJAUS MUZIKŲ DRAUGIJA yra suorganizavusi koncertinę trijulę "Vidiam Trio", kurią sudaro fortepijonu, smuiku ir violončele grojantys jaunieji muzikai. Šios plačiai spėjusios pagarsėti koncertinės trijulės pianistė yra Virginija Inkrataitė. "Vidiam Trio" jau turėjo keletą labai sėkmingų kelionių po Australijos miestus, kur didelę dalį jų programos nufilmavo valstybinė ABC televizijos bendrovė. Rugsėjo mėnesį lietuvaitė V. Inkrataitė su minėtąja grupe trečią kartą gastroliavo Viktorijos valstijoje, kurioje per tris savaites buvo surengta net 17 koncertų. Koncertinėse išvykose ji stengiasi susitikti su lietuviais.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

TARPTAUTINIAME VII SLAVISTŲ KONGRESE Varšuvoje lietuviams atstovavo Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktorius K. Korsakas ir instituto vyr. mokslinis bendradarbis V. Kubilius. K. Korsakas kongreso dalyvius supažindino su tarptautinio slavistų komiteto baltų-slavų santykiams tirti komisijos veikla, nes jis yra jos pirmininkas. V. Kubilius skaitė pranešimą "Lenkų romantizmas ir baltų literatūros".

GRAFIKO PETRO RAUDUVĖS medžio raižinių, estampų Vilniaus motyvais, peizažų, portretų, knygų iliustracijų ir knygženklių parodą surengė "Aušros" muzėjus Šiauliuose.

LIETUVOS GEOLOGIJOS mokslinio tyrimo institute tris dienas trukęs visasąjunginis mokslinis - techninis seminaras svarstė požeminių vandenų atsargų dirbtinio papildymo hidrogeologinį pagrindimą. Lietuviai mokslininkai J. Diliūnas, V. Juodkazis ir E. Rauckytė padarė pranešimą apie vandens kokybės pakitimo tyrimus filtruojantis poringuose gruntuose. Seminaro dalyviai buvo supažindinti su Vilniaus ir Kauno vandenvietėmis, jau turinčiomis požeminių vandenų dirbtinio papildymo įrenginius.

CENTRINĮ LITERATŪROS IR MENO ARCHYVĄ Vilniuje papildė 1972 m. mirusios dailėtyrininkės Jadvygos Katinaitės - Matuliauskienės rankraštinis palikimas. Dirbdama Vilniaus dailės muzėjaus dekoratyvinės dailės skyriuje, ji studijavo audinių ir senųjų koklių gamybos istoriją, menines stilistines ypatybes, bet nesuskubo studijos paruošti spaudai. Buvo paskelbusi tik straipsnį "Lietuvos senieji kokliai", kuriame nagrinėjo išlikusių koklių pavyzdžius, tyrimo rezultatus gretindama su archyviniais dokumentais. Koklius velionė klasifikavo pagal laikotarpius, stilistines jų ypatybes ir darė prielaidas apie koklių gamybos Lietuvoje pradžią XV šimtmetyje. Nemaža medžiagos ji buvo sukaupusi ir savo moksliniam darbui "Slucko juostos", siekiančiam XVIII š. pabaigą. Dabar šia medžiaga galės pasinaudoti Lietuvos ankstyvosios taikomosios dailės istorijos tyrinėtojai.

ŠATRIJOS RAGANOS MUZĖJUS steigiamas Židikų miestelyje, Mažeikių rajone, kur Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana yra parašiusi savo brandžiausius kūrinius. Prieš keletą metų mirus jos seseriai Sofijai, namas buvo likęs beveik tuščias. Dabar jis remontuojamas, ir jo keturiuose kambariuose bus įrengtas memorialinis Šatrijos Raganos muzėjus. Pagal architekto V. Žemkalnio projektą restauruojama ir Židikų kapinių koplyčia, kurioje 1930 m. buvo palaidota velionė rašytoja.

KAUNO LĖLIŲ TEATRAS naująjį sezoną pradėjo E. Tarachovskajos dviveiksmės pjesės "Lydekai įsakius" premjera, kurią paruošė rež. A. Ilvovskis, svečias iš Rusijos. Teatro vadovo ir vyr. rež. S. Ratkevičiaus pranešimu, šią premjerą papildys baigiama ruošti K. Meškovo pasaka "Gaidelis ir saulėgrąža", Kauno dramos teatro aktoriaus A. Žeko pasaka "Ožkos malūnas". Lėlių teatro šį rudenį laukia gastrolės Balstogėje, Varšuvoje ir Seinuose, kur bus suvaidinta bulgarų dramaturgo P. Mančevo pjesė "Zuikių mokykla".

AMERIKIEČIŲ MODERNIOSIOS GRAFIKOS paroda buvo surengta Vilniaus dailės muzėjaus centriniuose rūmuose. Rodinius yra parūpinusi Niujorko valstijos Binghamptono valstybinio universiteto meno galerija. Šia proga Vilniuje lankėsi ir tos galerijos direktorius M. Milkovičius, kuris čia buvo supažindintas su naujausiais lietuvių grafikų darbais. Paroda Vilniun atkeliavo iš Maskvos ir iš Vilniaus buvo perkelta į Leningradą.

"VAGOS" LEIDYKLA VILNIUJE į 1974 m. grožinės literatūros leidimo planą yra įtraukusi keletą mūsų klasikų. Spaudai ruošiami kun. A. Strazdo, A. Kriščiukaičio-Aišbės raštų vienatomiai, V. Krėvės apsakymų rinktinė "Šiaudinėj pastogėj", Vaižganto apysakos ir apsakymai.

KRAŠTOTYROS EKSPEDICIJOJE Šakių rajono Plokščių apylinkėse dalyvavo gausus būrys Kauno medicinos ir politechnikos institutų, Vilniaus universiteto Kauno vakarinio skyriaus studentų ir Raudondvario vidurinės mokyklos moksleivių. Pagrindinį dėmesį jie skyrė liaudies dainoms, pasakoms, seniesiems liaudies medicinos receptams. Vien tik pastarųjų buvo užrašyta beveik 500. Įrašus ir užrašus papildė ekspedicijos metu padarytos įvairių etnografinių pastatų nuotraukos.

LIETUVOS KINO STUDIJOS naujas lietuviškas spalvotas meninis filmas "Ties riba" rugsėjo 10 d. buvo pradėtas rodyti kino teatruose. Pagal G. Kanovičiaus ir S. Šaltenio scenarijų sukurtasis filmas yra psichologinio detektyvinio pobūdžio. Jaunas tardytojas, tirdamas eilinio nusikaltimo aplinkybes, aptinka seniai įvykdytos žmogžudystės pėdsakus. Pagrindinis dėmesys skiriamas žmogaus atsakingumo, jo sąžinės, nusikaltimo senaties problemoms. Filmo kūrėjų gretoms priklauso rež. R. Vabalas, operatorius J. Gricius, aktoriai S. Kosmauskas, A. Matulionis, N. Lepeškaitė, D. Rutkutė, H. Kurauskas, K. Vitkus.

V. Kst.

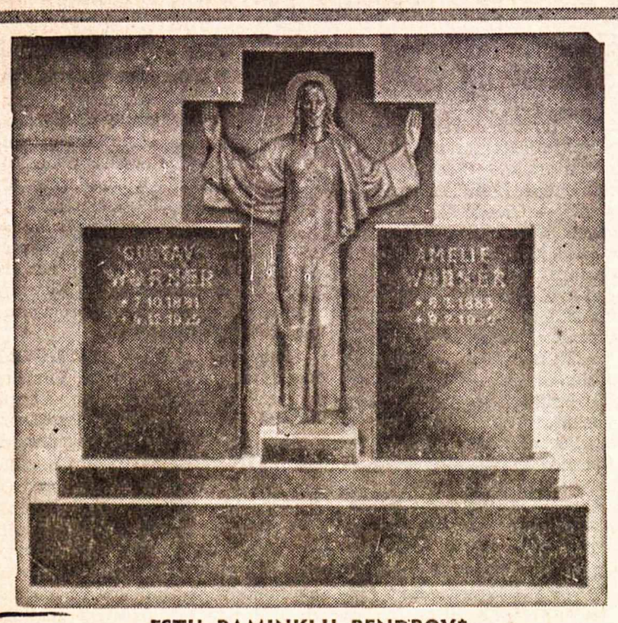

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400
AKTYVAI — VIRŠ 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už terminiuius indėlius —
dviejų metų 8%
vienerių metų 8%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¾%
už depozitų-čekių sąskaitas 6%
DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W. **Tel. 534-9286**

RUNNYMEDE — DUNDAS, mūrinis, 6 kambarių kampinis namas ir maisto krautuvė. Idealus pirkinys vyresnio amžiaus šeimai. Alyva-vandeniu šildomas. Garažas su privačiu privažiavimu. Įmokėti prašo apie $10,000, pilna kaina $32,900.
SWANSEA — RUNNYMEDE, atskiras-mūrinis 7 kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, alyva šildomas. Garažas ir šoninis privažiavimas. Įmokėti apie $15,000, namas be skolų.
ROYAL YORK RD. — MIMICO, dviejų augštų verslo pastatas. Krautuvė, kirpykla ir 2 butai po 4 kambarius. Smulkmenų (variety store) verslo mėnesinė apyvarta $7,000, be to $320 į mėnesį už nuomą pašto įstaigai. Puikus verslas vedusių porai. Įmokėti $20,000.
ANNETTE — RUNNYMEDE, gražus 5 butų namas. Penkios atskiros virtuvės, 5 prausyklos, atskiri įėjimai, 6 garažai, didelis sklypas. Idealus nuomojimui. Įmokėti apie $20,000. Namas be skolų.
RONCESVALLES — GRENADIER RD., komercinis pastatas, 13 butų po 2 ir po 1 miegamuosius. Visą laiką išnuomotas, alyva — vandeniu šildomas, 5 garažai. Metinės nuomos pajamos $22.000. Įmokėti apie $25,000 — $30,000. Žema kaina.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ
ARNOLD'S MEAT MARKET
259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont.
(Warden & Ellesmere) Tel. 445-6031
Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC
NUO LŪSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

SPORTAS

BALTIEČIŲ PLAUKYMO PIRMENYBĖS

Rugpjūčio mėn. New Jersey įvyko Š. Amerikos baltiečių plaukymo pirmenybės, kurias surengė estai. Dalyvavo daugiau kaip 50 įvairaus amžiaus plaukikų, kurių 14 buvo lietuviai. Pirmenybės pasisekė geriau negu tikėtasi. Varžybose pagerintas 21 baltiečių rekordas ir du pakartoti. Iš 52 rungčių estai laimėjo 24, lietuviai 17 ir latviai 11. Iš lietuvių gerai pasirodė Vida Mikalonytė ir Saulius Mikalonis (Detroito Kovas), Rita Trimakaitė (Klevelando Žaibas), Lina Barzdukaitė ir Audrius Barzdukas (Vašingtono Vėjas).

Vyriškoje pusėje iškiliausią varžybų pasekmę pasiekė estas iš Toronto Raymond Entmaa, perplaukęs 100 j. laisvu stiliumi per 50,6 sek. Moterų pusėje iškiliausią pasekmę pasiekė estė Linda Treumuth, perplaukusi 50 j. laisvu st. per 30,2 sek. (11-12 m. klasėje). Mūsiškė Vida Mikalonytė buvo trečia, perplaukusi 100 j. nugara per 1:13,9 sek. Iškiliausios pasekmės buvo atrenkamos lyginant su JAV atitinkamais rekordais.

Štai kaikurios mūsų plaukikų pasekmės:

Moterų klasė

100 j. l. st. 1. V. Mikalonytė (K) 1:05,0 min., 2. R. Trimakaitė (Ž) 1:07,5 min.; 100 j. nugara 1. V. Mikalonytė 1:13,9 min., 2. R. Trimakaitė 1:22,1 min.; 200 j. įvairaus plk. 1. V. Mikalonytė 2:40,8 min., 2. R. Trimakaitė 2:52,6 min.

Jaunių B klasė

100 j. krūtine 2. S. Mikalonis (K) 1:27,0 min.

Jaunių C klasė

50 j. nugara 2. T. Kijauskas (Ž) 45,5 sek. 50 j. l. st. 2. T. Kijauskas 33,8 sek.

Jaunių D. klasė

50 j. l. st. 1. A. Barzdukas (V) 32,5 sek. 50 j. krūtine 2. A. Barzdukas 49,4 sek., 3. S. Kijauskas (Ž) 61,9 sek.; 100 j. įvairaus plk. 2. A. Barzdukas 1:31,3 min.

Mergaičių D klasė

50 j. l. st. 1. L. Barzdukaitė (V) 36,4 sek.; 50 j. nugara 2. L. Barzdukaitė 45,7 sek., 4. P. Mikrutaitė (L AK) 54,5 sek.; 100 j. įvairaus plk. 3. L. Barzdukaitė 1:37,8 min.

Mergaičių iki 15 metų estafetės

4x50 j. l. st. 1. lietuvaitės 2:19,9 min.; 4x50 j. įvairaus plk. 1. lietuvaitės 3:03,2 min. Estafetėj plaukė: R. Trimakaitė, L. Barzdukaitė, A. Bačkaitytė ir V. Mikalonytė.

Nors ir negausi buvo lietuvių plaukymo grupė, tačiau atrodė toliausiai pažengusi. Pagal atskirus klubus lietuvių plaukikų buvo: 5 iš Vašingtono Vėjo, 4 iš Klevelando Žaibo, 2 iš Detroito ir 3 iš New Jersey.

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ KREPŠININKŲ IŠVYKOS Į EUROPĄ PASEKMĖS

1. Lietuviai —	Giessen MTV 1848 (V)	73:75
2. Lietuviai —	Stuttgart Moeridgar (V)	92:56
3. Lietuviai —	ASS Strasbourg (P)	114:78
4. Lietuviai —	AS Breck (P. meisteris)	79:97
5. Lietuviai —	AS Breck	88:94
6. Lietuviai —	Brugge (Belg.)	92:96
7. Lietuviai —	Prancūzijos rinktinė (Paryž.)	75:78
8. Lietuviai —	Monaco	107:86
9. Lietuviai —	Kanada (turn. Romoje)	79:86
10. Lietuviai —	Italija (turn. Romoje)	72:84
11. Lietuviai —	Viena (turn. Romoje)	89:94
12. Lietuviai —	Lyon (P)	76:106
13. Lietuviai —	Friburg (Šveicarijoj)	85:70
14. Lietuviai —	Giessen MTV 1848	99:87
15. Lietuviai —	Berck	80:95

Iš viso sužaista 15 oficialių rungtinių, iš kurių laimėta 5, pralaimėta 10. Daug rungtynių pralaimėta nežymiu skirtumu. Be to, tekdavo žaisti ir nepalankiose sąlygose. Kartais tekdavo kovoti ne tik prieš žaidėjus, bet ir prieš teisėjus. Ypač gerai laikytasi prieš valstybines Prancūzijos, Kanados ir Italijos rinktines. Sunkiau buvo kovoti prieš atskiras komandas, nes jose žaidžia daug amerikiečių. A. S.

VYČIO ŽINIOS

Krepšinio treniruotės James Colnan mokykloje pradedamos spalio 15 d. Jos bus pirmadieniais nuo 6 v.v. Tiksli treniruočių tvarka bus paskelbta vėliau. Į pirmąją treniruotę kviečiami atvykti ir tėvai svarbiems pasitarimams.

Krepšinio varžybos įvyks 25-mečio minėjimo savaitgaly. Joms yra pakviesti jauniausi Niujorko krepšininkai.

Stalo teniso treniruotės naujuose Lietuvių Namuose prasidės spalio mėn.

25-mečio baliui jau išparduota daugiau kaip pusė stalų. Vytiečiai, norintieji dalyvauti pobūvyje, prašomi pasiskubinti.

Kanados stalo teniso atvirose pirmenybėse, kurios įvyko Kanados parodos metu Toronte, V. Nešukaitytė baigmėje pralaimėjo montrealietei M. Domankos. Violeta neseniai grįžo iš Vengrijos ir dar tinkamai neapvaldė naujosios mokyklos. Tačiau poroje su E. Caetano ji laimėjo mišrų dvejetą. Gerai žaidė F. Nešukaitytė, kuri moterų A klasėje laimėjo I v. Ir jauniausia Glorija Nešukaitytė mergaičių grupėje iki 13 metų buvo pirma. J. Nešukaitis senjorų klasėje pasiekė ketvirtbaigmę. A. S.

ATEITININKŲ ŽINIOS

Naujų mokslo metų veiklos pradžia prasideda sekmadienį, rugsėjo 30 d., 10 v. Mišiomis Prisikėlimo šventovėje. Visi jaunučiai, vyr. moksleiviai ir studentai renkasi salėn 9.30 v. ir organizuotai dalyvauja 10 v. Mišiose.

Jaun. berniukų ir mergaičių susirinkimai įvyks rugsėjo 30, sekmadienį, 2 v. L.V. Namuose, 57 Sylvan Ave. Visi jaunučiai nuo I iki VIII skyriaus prašomi dalyvauti. Taip pat prašomi atvykti ir tie, kurie anksčiau nebuvo ateitininkai, bet norėtų įsijungti.

Vyr. moksleivių susirinkimas įvyks taip pat sekmadienį 5 v. Lietuvių Vaikų Namuose. Visi gimnazistai prašomi dalyvauti.

Havajų vakarui, kurį ruošia ateitininkų tėvų komitetas, bilietai jau platinami. Vakaras įvyks spalio 27 d.

"Pirmyn Jaunime" šiais mokslo metais redaguos Rasa Žemaitaitytė. Laukiama medžiagos iš visų moksleivių.

Kalėdinių kortelių piešimo konkursą yra paskelbęs tėvų komitetas. Tos kortelės, kurios bus išrinktos spausdinimui, gaus piniginę premiją. Konkurse kviečiami dalyvauti visi vyr. moksleiviai, studentai ir jaunučiai.

Vyr. moksleivių kuopos globėja šiais metais yra Ramona Girdauskaitė.

SKAUTŲ VEIKLA

• Dariaus-Girėno oro skautų drvės žiemos sezono atidarymo sueiga bus spalio 1, pirmadienį, 7.30 v.v., skautų būkle. Šiemet yra 35-tieji oro skautų sukaktuviniai metai. Būtina, kad sueigose dalyvautų visi. Tėveliai yra prašomi savo vaikus reguliariai į sueigas išleisti. Norintieji į dr-vę įstoti atvyksta į pirmąją sueigą.

• LSS tarybos pirmijos pranešimu, ordinu "Už nuopelnus" su rėmėjo kaspinu apdovanotas Romuvos k-to pirm. A. Grybas. Sveikiname.

• Lapkričio 9-17 d. d. Toronte įvyks dail. A. Tamošaitienės vadovaujami kilimų audimo kursai. Suinteresuotos skautės skambina G. Baltaduoninei tel. 239-4721.

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai, pradėdami žiemos veiklą, pamaldoms renkasi Šv. Jono Kr. bažnyčioje šį sekmadienį, rugsėjo 30 d., 10 v. r. Vienetai atvyksta uniformuoti ir su vėliavomis.

• "Šiaurės pašvaistės" stovyklą pinigine auka parėmė: S. G. Kuzmai, S. Vidmantas, V. Bireta, V. Kalendra, B. Saplys, L. Baziliauskas, p. Garbaliauskas ir skautininkai-kės. Visiems didelis ačiū.

• "Šatrijos" t. dėkoja p.p. Stulginskiams už $10 auką. Č. S.

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

Pajieškojimas

Jieškomas Jonas Gerčas, gyvenęs 14 Brucedale Ave., Hamilton, Ont. Jis arba žinantieji apie jį prašomi rašyti: S. Ramančiauskas, 565 St. Mary's Rd., Winnipeg, R2M 3L6, Man.

JAPONAI...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

administracijos eiguliai buvo priversti išvežti meškas, jas perkelti gilumon, bent porą šimtų mylių, kad apsaugotų turistus ir jas pačias. Žmonių dalinami saldumynai gyvuliams patiko, bet tai nebuvo tinkamas maistas. Atėjus žiemai, meškos nepajėgdavo (nes buvo atpratusios) apsirūpinti natūraliu maistu, dalis jų žūdavo. Tad ir atėjo "atsiskyrimo" momentas. Meškos ten nedingo, tik jas dabar vis sunkiau pamatyti prie pagrindinių kelių. Buvome patenkinti matę ir nufotografavę vieną, priėjusią prie pat mūsų automobilio.

W. G. DRESHER — Real Estate Broker — Visų rūšių apdrauda —
233-3334 Walter Drešeris 233-4446
214 Lloyd Manor Rd., Islington, Ont. M9B 6A3

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

E. Trudeau susilaukė iš Albertos provincijos atstovų dėl naftos kainų užšaldymo Kanadoje ir $0.40 muito už į JAV eksportuojamą kiekvieną statinę Albertos naftos. Vakarinės Kanados kitų provincijų liberalam taipgi nepatiko dviguba kaina kviečiams — žemesnė vietinėje ir augštesnė užsienio rinkoje. Jie nuogąstauja, kad šios priemonės dar labiau gali sumažinti jau ir taip menką liberalų populiarumą minėtose provincijose. Kompromisinė rezoliucija patvirtino dviejų kainų principą, bet tik tokiu atveju, kai Otava išbando visas kitas galimas priemones ir užtikrina provincijoms jų turėtų pajamų nesumažėjimą. Iš viso suvažiavimo dalyviai patvirtino daugiau kaip 100 rezoliucijų, kurių didžioji dalis lietė jau panaudotus premjero P. E. Trudeau vyriausybės metodus. Iš naujųjų sumanymų bene įdomiausias yra Heritage Day valstybinės šventės įvedimas, pasiūlytas Albertos istorinės draugijos atstovų. Ši diena turėtų būti skirta visų tautybių Kanadon atneštom ir ją praturtinusiom tradicijom prisiminti. Liberalai tikisi, kad tokia šventė susilauks ne tik čia gimusių angliškos bei prancūziškos kilmės kanadiečių, bet ir Kanadon imigravusių etninių grupių pilno pritarimo. Trys rezoliucijos palietė ir opozicinių partijų reikalavimus. Suvažiavimo dalyviai pasiūlė atšaukti 11% mokesčius statybinei medžiagai ir 12% mokesčius suaugusiųjų aprangai. Šią mintį jau seniai kelia R. Stanfieldo vadovaujami konservatoriai. Kita rezoliucija, reikalaujanti didesnės kontrolės Kanados žemės turtams, be abejonės, patiks D. Lewis vadovaujamiems NDP socialistams. Naujuoju federacinės liberalų partijos pirmininku buvo išrinktas dvikalbis senatorius Gill Molgat, buvęs Manitobos liberalų vadas, kuris pakeitė po 5 metų pasitraukusį senatorių R. Stanbury.

Albertos konservatorių partijos premjeras P. Lougheed viešai pasmerkė federacinės vyriausybės įvestą muitą į JAV eksportuojamai šios provincijos naftai. Pasak jo, muitas yra diskriminacinio pobūdžio, nes Britų Kolumbija be jokio specialaus muito amerikiečiams parduoda savo miško medžiagą, Ontario provincija — žaliavas ir popierių. Spėjama, kad $0.40 muitas statinei albertiškos naftos Otavai duos apie $150 milijonų pajamų, kurias premjero P. E. Trudeau vyriausybė norėtų dalintis su Alberta. Premjeras P. Lougheed apie tokias dalybas nenori nieko nė girdėti, nes visa ši suma turėtų tekti Albertai. Dalis už naftą gaunamų provincinio iždo pajamų kasmet yra atiduodama provincijos gyventojams. Atsakydamas į Otavos įvestą muitą, premjeras paskelbė dar didesnį suartėjimą su amerikiečių kapitalu. Amerikiečių naftos bendrovių sudaryta "Syncrude" grupė už $770 milijonų pastatys naują naftos valyklą Fort McMurray vietovėje, kur yra didžiuliai dervos turinčio smėlio klodai. Specialistų nuomone, juose yra apie 700 bilijonų statinių naftos. Valymo procesas esąs komplikuotas, bet modernių įrengimų dėka tikimasi iš smėlio išskirti apie 300 bilijonų statinių naftos. Kartu su amerikiečių "Syncrude" grupe projekto įgyvendinime dalyvaus ir provincinės valdžios sudaryta Albertos energijos bendrovė. Albertos gyventojams bus parūpintas atitinkamas šėrų skaičius. Kai naujoji valykla padengs savo įrengimo nuostolius, pusė visso pelno teks Albertos provincijai. Planą tikimasi įgyvendinti iki 1978 m. Prie jo taipgi jungiamas 250 mylių naftotiekis, didžiulė hidroelektrinė jėgainė ir gamtinių dujų naujų išteklių atidarymas vartotojam.

Chryslerio automobilių gamyklos darbininkų unijos streiką JAV ir Kanadoje užbaigė principinis susitarimas, daugiausia laimėjimų atnešęs kanadiečiam. Pirmą kartą bendrovės ir unijos istorijoje kanadiečių darbininkų atlyginimą numatoma sulyginti su amerikiečių atlyginimu. Dabartinė šios bendrovės kanadiečio darbininko mėnesinė $442.50 pensija nuo 1978 m. spalio 1 d. pakils iki $700. Ją galės gauti visi darbininkai po 30 metų darbo šioje įmonėje, sulaukę 55 metų amžiaus. Taigi, pensijon jie galės išeiti visa dešimtimi metų anksčiau, negu trys ketvirtadaliai dirbančių kanadiečių, kurių neapjungia unijos. Prie bendrovės pensijos bus pridėta ir valstybinė Kanados pensija. Chryslerio bendrovė nusiskundžia, kad ši nuolaida jos amerikiečiams ir kanadiečiams darbininkams kasmet pareikalaus tokios dolerių sumos, kurią lig šiol ji yra investavusi per 23 metus visam pensijų fondui. Tai, žinoma, pranašauja naują automobilių kainų kilimą.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie $25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūsyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie $20,000 įmokėti.

INDIAN RD. — BLOOR, 10-ties kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 3 naujos modernios virtuvės, 4 visai modernios prausyklos, užbaigtas kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie $30,000 įmokėti.

SIX MILE LAKE, didžiulis 6 kambarių 1½ metų senumo vasarnamis su visais baldais, židinys, dvigubas sklypas. Prašoma kaina $18,000. Port Severn apylinkėje.

NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

Al. GARBENIS — Namų tel. HU 9-1543
Pr. KERBERIS — Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6½% už taupymo s-tas	
7% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7½% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** iki 75% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.
Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691 Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor • Sąžiningas patarnavimas. • Parūpiname mortgičius
perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.
1082 Bloor St. W., Toronto 4, Ontario Telefonai 534-8459; 233-5996

CLEAR-VISION
— TV-HI-FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 1613 DUNDAS Street West

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

EDMONTON, Alta.

ADAS IR ONA ŠMITAI su šeima, 2,5 metų išgyvenę Otavoje, Ont., rugpjūčio pradžioje grįžo į namus — Edmontoną. Ads, 1971 m. buvo perkeltas į "Trans-Canada Telephone" bendrovės atskaitomybės skyrių Otavoje, atliko paskirtą darbą. Grįžęs Edmontonan, toliau darbuojasi "Alberta Governament Telephones" medžiagų kontrolės skyriuje. Tikimasi, kad p. p. Šmitai, anksčiau aktyviai darbavęsi Bendruomenės veikloje, vėl įsijungs į lietuvišką veiklą, kurios barai platūs, o darbininkų maža.

JONAS KIRDEIKIS, ankstyvesnės imigracijos tautietis, mirė rugpjūčio 14 d., sulaukęs 73 m. amžiaus. Tai buvo taikaus būdo, ramus, visų mėgstamas žmogus. Paliko nuliūdime žmoną Kazimierą Kirdeikienę, 3 sūnus — Joną, Antaną ir Albertą — ir 9 anūkus. Velionis yra buvęs savanoris-kūrėjas Lietuvos nepriklausomybės kovų metais, o Edmontone — nuolatinis Lietuvių Namų ir parapijos rėmėjas. Palaidotas iškilmingai iš Šv. Pijaus X bažnyčios Holly Cross kapinėse. Nuoširdi užuojauta visai Kirdeikių giminei. **Dobilas**

Winnipeg, Man.

PADĖKA

Giliai sujaudinti malonios staigmenos, reiškiame nuoširdžią padėką visiems tautiečiams, dalyvavusiems mūsų šeimos įkurtuvėse Winnipege. Mes jūsų nuoširdumo niekad nepamiršime.

Birutė ir Algis Eimantai

Sudbury, Ontario

GARSINA LIETUVOS VARDĄ. Šiais metais įvykusioj Sudburio arenoj tautinių grupių meno parodoj labai gražiai atstovavo lietuviams savo menu Stasė Prapuolenytė-Bunker, išstačiusi lietuviškas lėles, savo pačios tapybos paveikslus, raštus ir pan. Tik gaila, kad mažai mūsų tautiečių tą parodą aplankė, nes buvo permažai pagarsinta. Tikslas visdėlto buvo pasiektas: daug kitataučių atkreipė dėmesį į mūsų talentingos tautietės meną.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS buvo gražiai atšvęstas pamaldomis su pritaikytu pamokslu. Pamaldas užprašė LB Sudburio apylinkės valdyba.

ŠEŠTADIENINĖ TUMO-VAIŽGANTO mokykla rugsėjo 15 d. pradėjo 23-iuosius mokslo metus. Pamokos vyksta miesto centre, gimnazijoj (Sudbury High), pirmame augšte. Mokytojauja tie patys mokytojai kaip ir pernai: vedėja Nijolė Paulaitienė, kun. Antanas Sabas ir Juozas Kručas. **K. A. S.**

DELHI, Ontario

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems, lankiusiems mane ligoninėje ir grįžusį į namus. Jūsų parodytas nuoširdumas mane dvasiškai ir morališkai stiprino bei trumpino dienas ligoninėje. Jūsų visų parodytas nuoširdumas paliks visam gyvenimui.

Ačiū labai —

D. Žiogas

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

Saugesniam vasaros sezono važiavimui patikrinkite savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431

Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, **tel. 279-4371**)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •

Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO

Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

VĖL SUSITINKANT

Po kelių savaičių pertraukos vėl grįžtu į "TŽ". Atostogos daugeliui suteikia naujų įspūdžių ir kartu poilsio. Mums gi su kun. Alg. Keziu, kuris po susižeidimo skautų stovykloje nuostabiai greit atsigavo, šios atostogos buvo labai sunkios, nes dviejų savaičių laikotarpyje maždaug po 14-16 val. per parą vis keliavome po senuosius Pensilvanijos anglių kasyklų miestelius, norėdami galutinai užbaigti praėjusį pavasarį pradėtą darbą — padaryti visų tenykščių lietuviškų parapijų nuotraukas ir įamžinti svarbesnius veidus, šiandien dar gyvenančius anose vietovėse, ir iš jų lūpų surinkti gyvą istorinę medžiagą, liečiančią ten buvusį ir tebesantį lietuvišką gyvenimą.

BUVOM LIUDININKAIS

Mums malonu, kad atostogų metu atsirado proga būti dalyviais bei liudininkais dviejų neeilinių tenykščių lietuvių švenčių. Rugpjūčio 12 d. Lakewood Parke, Pa., įvyko 59-toji Pensilvanijos Lietuvių Diena, sutraukusi apie 15,000 žmonių. Ta diena, šalia Vasario 16, yra antroji vietos lietuvių tautinė šventė. Lietuvių Dienos ten rengiamos sekmadienį prieš Žolinę. Lietuvių angliakasių įsteigtose bažnyčiose tą dieną po kiekvienų Mišių giedamas Lietuvos himnas, amerikiečių radijo stotys transliuoja lietuviškas dainas ir supažindina klausytojus su Lietuvos istorijos ir paskutinių įvykių kaikuriomis detalėmis. Į Lietuvių Dieną, šalia gausios minios, atvyksta ir nemažai apylinkės angliškųjų laikraščių reporterių. Žodžiu, tą dieną apie lietuvius ir Lietuvą kalba visi amerikiečiai, gyvenantys maždaug 50 mylių spinduliu nuo Lakewood Parko, esančio Shenandoah, Mahanony City ir Tamaquos — buvusiųjų didžiųjų lietuvių angliakasių kolonijų — trikampyje. Labiausiai Lietuvių Dienų dalyviai laukia pagrindinių kalbų ir meninės dalies. Šiemet puikią kalbą lietuviškai pasakė kun. Albinas Bielskis, tik ką atšventęs 40 metų kunigystės sukaktį. Jis gimė JAV, mažas buvo parvežtas į Lietuvą, kur baigė Vilkaviškio kunigų seminariją ir ten vysk. Karoso įšventintas. Dirbo pastoracinį darbą Vilkaviškio katedroje ir kitur. Pirmosios bolševikų okupacijos metu kaip JAV pilietis buvo persekiotas bei tardytas. 1946 m. vėl atvyko į JAV, apsistojo Pensilvanijoje. Lietuvių angliakasių parapijose ne tik dirbo pastoracinį darbą, bet ir mažame Maizeville angliakasių bažnytkaimyje pastatė istorinę Šiluvos Dievo Motinos šventovę, išpuoštą dail. V. K. Jonyno vitražais bei įdomiomis tautinėmis-religinėmis mozaikomis. Už visą tą didelį darbą lietuviams kun. A. Bielskis praėjusį rudenį iš vietos vyskupo susilaukė padėkos — įsakymo pasitraukti į pensiją. Jo įpėdiniu Šiluvos Dievo Motinos šventovėje paskirtas lietuvių kilmės kunigas, jau nekalbantis lietuviškai. Su tuo pasikeitimu ten dingo ir kas trečią sekmadienį laikytos lietuviškos Mišios.

LIETUVIAI JO NEUŽMIRŠO

Kun. A. Bielskis, praėjusią vasarą dar pavadavęs lietuvius kunigus senajame Pensilvanijos anglių kasyklų rajone, nenusimena. Jis Floridoj steigia naują lietuvių parapiją ir, ko gero, Pensilvanijoj vyskupo paleistas į pensiją, Floridoj vėl pajėgs pastatyti naują lietuvišką šventovę. Gerų lietuvių yra visur, jų netrūksta ir Pensilvanijoj. Ten randame ir eilę lietuvių kunigų, kurie, nors ir gimę JAV, yra mokęsi Vilkaviškio kunigų seminarijoje, kiti Marianapolyje, kur savo metu buvo garsi lietuvių marijonų vedama gimnazija, o taip ir Romoje Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje. Jie ir nusprendė, kad 59-toji Pensilvanijos Lietuvių Diena (tas dienas nuo pat pirmosios rengia vietos lietuviai kunigai) būtų dedikuota 40 metų kunigystės sukaktį atšventusiam Kristaus bei lietuvybės apaštalui kun. Alb. Bielskiui. Meninei programos daliai atlikti jie pasikvietė iš Čikagos konservatoriją baigusią ir ne vieną kartą įvairiose vietose puikiai pasireiškusią solistę Dalią Kučėnienę. Jos pasirodymas Pensilvanijos Lietuvių Dienoje, nieškant augšto bei modernaus repertuaro, buvo toks įspūdingas, kad ji susilaukė net penkias minutes trukusių ovacijų, kurių metu publika buvo net sustojusi. D. Kučėnienės žodžiais, tokios šilumos dar ji niekur nėra susilaukusi. Ir tai atkivaizdus įrodymas, kokie nuoširdūs bei šilti yra mūsų veiksnių bei daugelio tautiečių užmiršti Pensilvanijos lietuviai, kurių tarpe mudu su kun. A. Keziu praleidom paskutinių dvejų metų atostogas.

DIEVĄ GARBINA SAVO KALBA

Rugpjūčio 19 Pensilvanijos anglių kasyklų rajono lietuviams vėl buvo istorinė diena. Tą sekmadienį nedidelėje lietuvių angliakasių prieš daugelį metų įsteigtoje St. Clair miestelio Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atlaikytos pirmosios naujosios liturgijos Mišios lietuvių kalba, dalyvaujant Eastono lietuvių chorui. Pensilvanijos lietuviuose gilią religinę bei tautinę vagą, šalia tokių lietuvybės švyturių, kaip prel. J. Karalius, kun. J. Kasakaitis, kun. A. Sinkevičius ir eilės kitų, ilgą laiką arė Marianapolio auklėtiniai. Gi paskutinais metas ten darosi žymi vadinamų "romėnų" įtaka. Tai tie jaunesnio amžiaus kunigai, kurie yra studijavę Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje. Iš jų tarpo yra ir dabartinis St. Clair lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Algimantas Bartkus, gimęs Lietuvoje, užaugęs Brazilijoje, o studijas baigęs Romoje. Jo širdyje lietuviška dvasia labai gyva. Kai Šiluvos Dievo Motinos šventovėje po kun. A. Bielskio atleidimo nutilo lietuviškas žodis, jį nutarė savo nedidelėje parapijoje atgaivinti kun. Algimantas Bartkus kas trečią mėnesio sekmadienį. Pirmųjų naujosios liturgijos lietuviškų Mišių pasisekimas buvo tikrai gražus. Prisirinko pilna bažnyčia II, III ir IV kartos JAV lietuvių, daugiausia angliakasių vaikų vaikaičių. Iš širdies gilumos jie meldėsi bei giedojo ir prašė Augščiausio palaimos ne tik sau, savo šeimoms, bet ir jų tėvų žemei Lietuvai. Įdomu, kad šiose Mišiose, šalia būrio čikagiečių, niujorkiečių ir kitų, dalyvavo ir kun. Alg. Bartkaus pusseserė Laima Švėgždaitė su savo mamyte iš Toronto. Su ja įdomų pokalbį apie poeziją ir politiką perduosiu kitos savaitės apžvalgoje. Mums malonu, kad L. Švėgždaitė kartu su stud. Elena Bradūnaite bus mūsų su kun. Alg. Keziu ruošiamo albumo apie Pensilvaniją lietuvių žvaigždės, nes jų modeliai puoš senųjų kasyklų nuotraukas ir eilę kitų istorinių vaizdų.

LONDON, ONT.

(Atkelta iš 4-to psl.)

narė ir t.t. Ypatingas nuoširdumas kitiems padėti ir meilė lietuviškai veiklai ir aplamai darbui spinduliavo iš jos veiksmų! Algimantas turėjo labai skubiai išvykti, todėl abu turėjo progos dalyvauti tik vienose išleistuvėse, surengtose Birutės sesers Danos Judickienės ir draugų P. B. Kostuik (P. Didžiokaitės su vyru), Twilight Drive-in-Theatre savininkų. Išleistuvės vyko ištaigingose p. p. Kostuik patalpose. Dalyvavo apie 40 išvykstančios šeimos draugų. Eimantams įteikta brangi dovana. Vėliau išvykstančiai Eimantienei buvo surengta daugiau išleistuvinių pobūvių, būtent, skautų, Londono lėšų telkimo skyriaus, katalikių moterų sk. ir kt. Visi rengėjai įteikė dovanas. Eimantai čia buvo vertinami ypač todėl, kad nuoširdžiai dirbo su jaunimu. Linkime laimingai įsikurti, o po kiek laiko ir vėl sugrįžti į Londoną.

MIRĖ TAUTIEČIAI: J. Gudavičius, J. Sventickas ir D. Balaišis. Apie pirmus du jau buvo rašyta. D. Balaišis išėjo pasivaikščioti ir namo negrįžo. Po to policija rado jį mirusį širdies priepuoliu. Jis buvo gimęs 1900 m. Utenos apskr., ūkininkų šeimoje. Kanadon atvyko 1928 m., o nuo 1946 m. gyveno Londone. Palaidotas Šv. Petro kapinėse. Balaišio mirties dieną buvo gauta telegrama iš Lietuvos, kad ten mirė jo jauniausias brolis. Liko žmona ir neseniai universitetus baigę duktė Diana, sūnus Eduardas ir kiti artimieji. Neseniai Hamiltone mirė ir P. Didžiokaitės-Kostuik, turinčios Londone Twilight-Drive-in-Theatre, tėvelis Jonas Didžiokas, kuris paskutiniu laiku gyveno Nassau, Bahamas. Dienraštis "The Spectator" plačiai aprašė jo karjerą nuo skudurų ligi milijonų ir suminėjo, kad jis atvyko iš Lietuvos 1930 m. Kanados ūkio darbams, bet užsispyrė siekti žvaigždžių ir laimėjo. Laikraštis jį pavadino lauko kinų teatrų (drive-in) steigėju, per trumpą laiką sukūrusiu visą jų imperiją. Po antrojo pasaulinio karo Val d'Or, Que, lietuviai buvo išrinkę jį savo pirmininku, o vėliau garbės pirmininku. Nuoširdžiausia užuojauta visiems mirusiųjų artimiesiems.

ANTROJI BUTKŲ ĮMONĖ, esanti Wharncliffe Rd. N. prie Mount Pleasant St., atremontuota, praplėsta ir neseniai miesto valdybos pareigūno (controller) A. Cartier oficialiai atidaryta. Truputį anksčiau buvo atidaryta naujai pastatytoji įmonė 1110 Florence St. netoli Rectory St. Abi įmonės verčiasi keisdamos automobilių duslintuvus, gaminamus žinomosios "Miclas Muffler" bendrovės, turinčios pasaulyje daug savo skyrių ir populiarios savo stipria garantija. Retai versle pasitaikantis dalykas — Butkai lietuviams duoda 10% nuolaidą. Jų verslo ir nuosavybės teisės siekia $650.000. Kanadoje jie įsikūrė po antrojo pasaulinio karo ir čia atvyko su $10 kišenėje! **D. E.**

NUOŠIRDŽIAUSIAS AČIŪ

mano mielajai seseriai Danai, p. p. P. B. Kostuik, skautams, lėšų telkimo skyriui, katalikėms moterims ir visiems kitiems už išleistuvines staigmenas, dovanas, linkėjimus ir visa kita. Taip pat esu dėkinga už bendradarbiavimą skautams, parapijos komitetui ir kitiems. Visa tai mums liks gražiu prisiminimu. Mes jūsų parodyto dėmesio bei draugiškumo niekada neužmiršime —

Birutė ir Algis Eimantai

ČESNAKAS — geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.

SUPERIOR SAUSAGE Co.

1004 Dundas St. West, telefonas 531-8422

KAUNE SUIMTI...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ir užrašyti kunigų pamokslą. Ataskaitą sekliai privalėjo duoti raštu.

Kaunas. Artėjant R. Kalantos tragiškos mirties metinėms Kaune jaučiamas nerimas. Gatvėse pilna milicijos ir draugovininkų. Miesto sode nuolat budi saugumo pareigūnai. Moksleiviams įsakyta gegužės 14 nepasirodyti Laisvės Alėjoje. Dalį moksleivių planuojama metinių proga išvežti iš Kauno.

Kaunas. 1972. XII. 19. Kauno XII vidurinėje mokykloje buvo sušauktas tėvų susirinkimas. Politechnikos Instituto lektorius, skaitydamas ateistinę paskaitą, priekaištavo tėvams, kodėl moko vaikus religijos. Nepakęsdami lektoriaus netaktiškumo, kaikurie tėvai garsiai pareiškė, kad lektorius liautųsi melavęs ir kalbėjęs nesąmones. Salėje kilo triukšmas. Lektorius toliau kalbėjo, kad kaikurie tėvai yra atsilikusių pažiūrų ir nesugeba teisingai auklėti savo vaikų. Gyrė vaikus, kurie "susipranta" ir laiko tėvus tamsiais ir neteisiais. Salėje kilo pasipiktinimo audra.

— Iš kur mokyklos vadovybė gavo šitokią teisę — nustatyti vaikus prieš tėvus? — paklausė vienas tėvas.

— Aš esu netikinti, bet, girdėdama tokią kalbą, pasipiktinau, — kalbėjo viena motina.

Lektorius toliau "švietė" tėvus, pasakodamas, kad vyrai negali gyventi su tikinčiomis žmonomis, o žmonos su tikinčiais vyrais. Salėje vėl kilo didelis triukšmas. Direktorius V. Kamaitis neištvėrė ir pasiūlė, kuriems nepatinka — išeiti iš salės. Triukšmui nemažėjant, "švietėjai" turėjo apleisti salę. Išeidamas direktorius pareiškė, kad ir ateityje dėsiąs visas pastangas subedievinti mokinius. Jei kurių mokinių nepavyks perauklėti, tai charakteristikoje įrašysiąs, kad neapsišvietę ateistiškai.

Šioje mokykloje ir kitaip "šviečiami" mokiniai. Sakysime, piešimo mokytojas Mačys liepė mokiniams nupiešti ką nors antireliginio, pvz. kaip kunigas laimina kareivius, vykstančius į Vietnamą, kaip renka aukas iš pensininkų ir t. t. Kitą pamoką tiems moksleiviams, kurie šia tema nepiešė, beveik visiems surašė dvejetus, o "geriausiems" piešiniams buvo pažadėta premija.

Mokytoja M. Babeckienė skaitė šeštokams paskaitą, pasakodama, kad Kristus — legendarinis asmuo, kad seniau kunigai vaikus gąsdindavo: jei nepaklausysi kunigo, tai Dievas gali liežuvį ištraukti per pakaušį ir t. t.

Nenuostabu, kad taip auklėjamoj mokykloj 1972 m. VIII klasės mokinė tapo nėščia, nes piešimo kabinete po pamokų pasilieka berniukai ir mergaitės "pasimylėti". Tėvai pagrįstai susirūpinę.

SKAITYTOJAI PASISAKO

KENKTI LIETUVAI?

Skaičiau "Akiračių" 6 nr. Z. V. Rekašiaus straipsnį "Nesąmoningos pastangos pakenkti Lietuvai". Jame autorius būkštauja dėl J. Vaškūno straipsnio "Tėviškės Žiburiuose" 42, 43, 44 nr., kur gvildenamas Vyt. Bubnio romanas "Arberonas". Ten esą nurodoma, kad antibolševikinės nuotaikos Lietuvos mokyklose yra gyvos. Z. V. Rekašius baiminasi, girdi, toks atviras rašymas V. Bubniui gali būti pavojingas. Kaip "TŽ" skaitytojas, nuo seno skaitąs šį laikraštį, aš noriu pridėti ir savo grašį. Mano turimais duomenimis, Z. V. Rekašiaus baimė yra visai be pagrindo. Baigdamas savo straipsnį, jis, matyt, ir pats tokią išvadą priėjo: "Ir Bubniui dėl Vaškūno straipsnių greičiausiai nei plaukas nuo galvos nenukris". Viena, jis yra tvirtas partietis, antra, išeivijos spaudos rašymai tik mums atrodo "baisūs". Anoj pusėj į juos žiūrima gana skeptiškai. Dėl išeivijos spaudos rašymų dar nė vienam galva nenusirito. O tų galvų būtų jau daug nusiritę, jeigu išeivijos spauda būtų tokia pavojinga. Taigi, Z. V. Rekašiaus jaudinimasis bereikalingas. Išeivijos spauda turi būti atvira bei kiek galint pilniau informuoti savo skaitytojus, nesibaiminti gvildenti ir opius klausimus. Nei karinių, nei valstybinių paslapčių gi čia nėra. O rašymas apie rezistencinius momentus okupuotos Lietuvos literatūroje nėra jokia Amerika. Tokių aspektų yra ne tik V. Bubnio, bet ir kitų raštuose, pvz. J. Avyžiaus "Kaimas kryžkelėje", kur vaizduojamas savotiškai besipriešinantis ūkininkas Lapinas. Kadangi tie raštai yra perėję per cenzūrą, tai autoriams nėra ko bijoti išeivijos ar kitų komentarų. Pastarieji gal nevisuomet pastebi, kad rezistenciniai aspektai okupacinių rašytojų yra pavaizduoti komunistinėje perspektyvoje. Taip, jie kartais nevengia pasipriešinimo scenų, bet jas parodo viską nugalinčio komunizmo rėmuose. Atrodo, nei J. Vaškūnas, nei Z. V. Rekašius to nėra pastebėję. Be reikalo tad kalbama apie nesąmoningas pastangas kenkti Lietuvai, nes tokio pavojaus šiuo atveju nėra.

Šia proga norėčiau pastebėti ir kitą dalyką. Sekdamas spaudą, užtikau rašinėlį Los Angeles laikraštyje "Lietuviai Amerikos Vakaruose", esą "T. Žiburiuose" buvo paskelbtas vadinamų "koloborantų" sąrašas. Tai klaidinanti informacija. Pasiteiravęs "TŽ" redakcijoj, sužinojau, kad tokio sąrašo "TŽ" nebuvo. Jį sudarė savo nuožiūra p. Viluckis V. Vokietijoj ir paskelbė savo biuleteny "Lituania". Iš jo tas sąrašas pateko į "Argentinos Lietuvių Balsą" ir per Al. Gimantą į "N. Lietuvą". Iš pastarosios citavo jį "Naujienos", klaidingai nurodydamos šaltinį, būtent, "TŽ". Tai smulki istorija, bet kai ji pradedama priskirti klaidingam adresui, gal verta pastebėti.

J. Kalvelis

KLAIDINANTIS PRANEŠIMAS

1973 m. rugpjūčio 23 d. 33-34 nr., 7 psl. radau į mano vadovaujamos institucijos reikalus įsiterpusį ir be mano žinios nenaudingą paslaugą atlikusį skelbimą — esą Pedagoginio Lituanistikos Instituto **neakivaizdiniam skyriui** reikalingi asistentai bendrinei lietuvių kalbai, lietuvių literatūrai ir jų metodikoms dėstyti. Kad šis skelbimas toliau skaitytojų neklaidintų, pasirodęs mūsų spaudoje jau nebe pirmą kartą, reikalo paryškinimui tenka priminti, kad:

1. Ped. Lituanistikos Instituto Lektorių Taryba šio Instituto neakivaizdinio skyriaus direktoriaus pareigas yra patikėjusi Ignui Serapinui ir iki šiol niekam kitam jų nėra perleidusi.

2. Neakivaizdinio skyriaus direktorius jokių asistentų per spaudą iki šiol nieko neieškojo ir dabar nieko neieškoja.

3. Visais Instituto neakivaizdinį skyrių liečiančiais klausimais visuomet prašoma kreiptis ne kuriuo kitu, o tik čia pateikiamu adresu: 2543 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 737-1286.

Priimkite mano padėką ir pagarbos pareiškimą —

Ignas Serapinas,
PLI Neakivaizdinio Skyriaus direktorius

BALTIEČIŲ ATSIŠAUKIMAS

Didžiojoj spaudoj pasirodė žinutė, kad š. m. rugsėjo pabaigoje Maskvoje rengiamas taikos kongresas, kuriame dalyvaus apie 2000 atstovų iš įvairių šalių. Jų tarpe bus ir dvasininkų, neišskiriant nė lietuvių (iš okupuotos Lietuvos). Iš Kanados dalyvaus 50 atstovų. Vienas jų bus Suvienytos Kanados Bendrijos (United Church of Canada). Pastarosios vadovybė kreipėsi laišku į baltiečių komitetą (The Baltic Appeal Committee), kuris su minėta Bendrija jau kuris laikas veikia. Nekartą savo memorandumais jis yra kreipęsis į Suvienytąją Bendriją ir gavęs moralinės paramos. Šį kartą ji pati paprašė baltiečių pareiškimo pasaulio taikos bei laisvės klausimu. Baltiečių komitetas paruošė specialų raštą, kuriame išdėstė savo poziciją. Jame remiamasi krikščionijos pareiga ginti laisvę bei kalbėti pavergtųjų vardu, ankstyvesniais Suvienytosios Bendrijos nutarimais, smerkiančiais tironijas, Jungtinių Tautų visuotine žmogaus teisių deklaracija. Be to, rašte primenama, kad visi tie principai dabar vykdomi tiktai vakariečių, bet nepaisomi sovietų imperijos. Tokia būklė vedanti į pasaulio konfliktą. Dėlto visos buvusios prieš II D. karą laisvos valstybės, ypač Estija, Latvija ir Lietuva, turinčios atgauti savo laisvę, juoba, kad dabar vykstąs jų naikinimas. Šių kraštų būklei paryškinti pridėtas specialus priedas, pateikiąs daugiau tikslių informacijų.

ŠYPSENOS

Fridrichas Didysis ir abatas

Kartą Fridrichas Didysis, girdint jo ministeriui Von Horstui, kreipėsi į abatą Bastianį:

— Kai būsite danguje ir aš ten nuvyksiu, o Petras nenorės manęs, kaip eretiko, įsileisti, ar negalėtumėt paslėpti manęs po savo apsiaustu?

— Mielai, — atsakė Bastianis, — jeigu, žinoma, ten taip atkakliai nejieškoma kontrabandos, kaip Jūsų valstybėje.

Nuomonės sutapo

Autoriaus ir kritiko nuomonės sutapo: kritikui nepatiko romanas, autoriui — recenzija.

Parinko **Pr. Alš.**

1. ANDREJSONS, I.
2. BARAUSKAS, Ron.
3. BOCK, (Mrs.) H.
4. CURRIE, James
5. MAKARS, Harold
6. MCKENNA, Bern
7. PHILLIP, Hubert
8. TURCO, Mario
9. VAN CISE, Dave
10. ZAKAREVIČIUS, A.
11. HRUSKOCI, John

FRANK BARAUSKAS LTD.

REALTOR

3828 Bloor Street West,

Islington, Ontario

231-6226 — 231-2661

Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.

Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Toronte.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O

Wiktoria BUKOWSKA, R.O

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO
M6R 1X6

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai

249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883

35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Šį sekmadienį 10 v. pamaldose organizuotai dalyvauja Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai pradedant veiklos sezoną.

— Par. choras vėl įsijungia į 11 val. pamaldų giedojimą sekmadieniais.

— Anapilio sodyboje vykdomi įvairūs užbaigiamieji darbai. Daugumą jų atlieka lietuviai. Statybai aukojo: $250 X. Y.; $200: A. O. Kanapkos ($400); $150: J. R. Karasiejai; po $50: J. Vyšniauskas ir O. Tačeliauskienė. Geradariams nuoširdi padėka.

— Toronto lietuvių kapinėse kasami pamatai naujiems paminklams, kurie bus statomi prieš kapinių lankymo dieną lapkričio 4-ją.

— Pamaldos Springhurste ir šį sekmadienį bus 11 v.

— Pamaldos: šį šeštadienį 7.30 v.r. už a.a. Mykolą Dervinį, 9 v.r. už praeitą savaitę mirusią a.a. Sofiją Makulavičienę; sekmadienį: 10 v. r. už a.a. Stasį Kymantą, 11 v. už a.a. Barborą Mačkinienę, 12 v. už Dementavičių ir Zakarauskų šeimų mirusius.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos vyksta kas sekmadienį — 9.30 v.r., taip pat ir sekmadienio mokykla. Po pamaldų — moterų draugijos susirinkimas pas p.p. Šernus, 2221 Glenhurst, Mississauga.

— Pirmoji pamoka konfirmandams įvyks spalio 26, penktadienį, 6.30 v.v.

— Lietuvių evangelikų parapijos dešimtmečio sukaktis bei moterų draugijos šventė įvyks gruodžio 9, ne lapkričio 4 kaip buvo skelbta anksčiau. Iškilmingos pamaldos įvyks Išganytojo bažnyčioje 3 v.p.p., priėmimas Lietuvių Namuose 4.30 v. p.p., banketas 5 v.p.p.

Muz. A. Ambrozaitis, pastaraisiais metais sėkmingai vadovavęs "Varpo" chorui, persikėlė gyventi į Kingstoną, kur gavo pastovų darbą savo srityje.

Į Toronto Maironio šeštadieninę mokyklą jau užsiregistravo 25 nauji mokiniai. Šį šeštadienį laukiame ir tų, kurie nesuskubo užsiregistruoti. **Vedėjas**

A.a. Sofija Makulavičienė rugsėjo 22 d. palaidota savo šeimos kapavietėje prie Otavos. Velionė gyveno Toronte, kur ilgus metus rūpestingai buvo slaugoma savo dukros.

N. Pradėtosios Marijos seserys, įsteigusios Lietuvių Vaikų Namus ir sėkmingai jiem vadovaujančios, rengia 25-rių metų torontiškės veiklos sukakties minėjimą lapkričio 25, sekmadienį, Prisikėlimo salėje.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas antrame augšte trijų kambarių ir virtuvės butas. Yra šaldytuvas ir virimo krosnis. Tel. 531-1543.

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS jubilėjaus proga yra išleisti du spalvoti atvirukai. Viename jų matyti Romuvos stovyklavietė su Lietuvos, Kanados ir JAV vėliavomis, kitame — jaunas skautas, nešąs Lietuvos vėliavą. Kaina — 10 ct. Užsakant daugiau, duodama nuolaida. Rašyti: V. Bacevičius, 923 East 144th St., Cleveland, Ohio 44110, USA.

EXTRA REALTY užsidarius, J. Kudaba perėjo dirbti į Janzon Real Estate. Tel. 485-9477.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS IR VIRTUVĖ netoli High Park vienam vyriškiui. Tel. 762-9564.

IŠNUOMOJAMI II-me augšte be baldų du kambariai ir virtuvė su šaldytuvu ir virimo krosnimi. Taip pat išnuomojamas III-me augšte su baldais kambarys ir virtuvė. Yra šaldytuvas ir virimo krosnis. Skambinti telefonu 535-4128.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4829.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas **762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuoširdžiai užjaučiame: J. B. Stankaičius, auto nelaimėje žuvus jų sūnui Eduardui; J. Palį, Lietuvoje mirus jo motinai.

— Mišios: šeštad., 8 v. — už a.a. M. Kamaitienę, užpr. J. A. Vaškevičių, 8.30 v. — už a.a. Stasio, Reginos ir Juozo vėles, užpr. J. Ignatavičiaus, 9.20 v. — už a.a. P. Dovidaitienę, užpr. P. L. Murauskų; sekmad., 8 v. — už a.a. J. Narbutį, užpr. E. Narbutaitės, 9 v. — už a.a. A. Balnį, užpr. E. G. Kuchalskių, 11.15 v. — už a.a. Florijoną ir Danielių Vaičiūnus, užpr. A. Vaičiūnienės, 12.30 v. už a.a. J. Pikturnienę, užpr. J. Palio.

— Vėlyvosios Mišios sekmadieniais pradedamos nuo šio sekmadienio. Jos bus 12.30 v. Kas antrą mėnesio sekmadienį tuo pačiu laiku bus Mišios katalikams latviams latvių kalba, nors ir lietuviai, kuriems kitaip neišeina, tose Mišiose gali dalyvauti.

— Jaunimas, organizuojąs giedojimą sekmadieniais per 10 v. Mišias, prašo visus, dalyvaujančius tose Mišiose, įsijungti į bendrą giedojimą. Naujosios giesmės nesunkiai išmokstamos; vieną-kitą kartą girdėjus, jas visi gali lengvai giedoti. Gitaristai iš jaunimo tarpo kviečiami paskambinti p. Freimanienei tel. 769-5390 arba ses. Teresei tel. 534-5773.

— Speciali vyskupijos rinkliava Šv. Tėvo ir Kanados vyskupų šalpos darbams paremti — šį sekmadienį.

— Šiuo metu lankomos šeimos Port Credit; jį baigus, bus lankomas Brampton.

— Par. choro repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v. muzikos studijoje. Kviečiami senieji ir nauji choristai. Sekantis viešas choro pasirodymas bus per Lietuvių Dieną Toronto katedroje.

— Rugsėjo 11-16 d.d. Kennebunkporto vienuolyne įvykusiuose lietuvių pranciškonų vadovybės ir atstovų posėdžiuose pagrindinai buvo peržiūrėta perorganizuotos provincijos veikla ir numatytos gairės ateities darbams. Vienuolynų ir parapijų personale buvo padaryta nemaža pakaitų, jų tarpe ir Toronte: nuo pat Prisikėlimo parapijos pradžios joje dirbęs kleb. T. Placidas Barius perkeltas į Kennebunkport, Me., T. Rafaelis Šakalys — į Brooklyn, N.Y. ir Br. Hortulanas Sedeika — į Kennebunkport, Me. Į Torontą vienuolyno viršininku ir Prisikėlimo parapijos klebonu atkeliamas T. Augustinas Simanavičius, vikaru — T. Eugenijus Jurgutis, abu iš Rochester, N.Y. T. Benediktas Bagdonas, T. Antanas Prakapas ir T. Tadas Degutis paliekami šioje parapijoje tose pačiose pareigose. Pasikeitimai pareigomis įvyks spalio mėn.

Lietuvių Namų žinios

— Rugsėjo 19 d. LN valdyba svarstė spalio 14 d. informacinio susirinkimo ir lapkričio mėn. 10 d. LN atidarymo baliaus programas. Taip pat buvo svarstyta atskirų kambarių paskirtis. Pagal pensininkų organizacijos pareiškimą, jiems naudotis paskirta trečiojo augšto šiaurės vakarų kampinė patalpa.

— Nuo spalio pradžios nutarta ruošti sekmadieninius vidurdienio užkandžius. Tokių sekmadieninių popiečių daugelis lietuvių pageidavo.

— Nutarta įsigyti svečių knygą, nuotraukų ir spaudos atsiliepimų apie LN albumus.

— Sekantis LN valdybos posėdis numatytas rugsėjo 26, trečiadienį 8 val. vakaro.

— Lietuvių Dienos proga spalio 5, penktadienį, 7 v.v., Lietuvių Namuose įvyks KLB Toronto apylinkės ruošiamas jaunimo susipažinimo balius.

— LN lėšų telkimo vajaus komitetas praneša, kad Antanas Štuikys seniai yra įmokėjęs nario įnašą $100, bet per neapsižiūrėjimą spaudoje nebuvo paskelbtas, o torontiškis Alfonsas Mazlaveckas, pirkęs už $200 LN paskolos lakštų, klaidingai buvo paskelbtas "iš Hamiltono" — jis yra iš Toronto.

— Praėjusią savaitę LN paskolos lakštų pirko po $1000: Matas Antanaitis ir Alfonsas Pyragius; po $200: Justinas Krasauskas ir Augustas Langas.

— Nario įnašus po $100 įmokėjo: Juozas Januška, Bronius Jurėnas, Kazys Jurkštas, Vladas Miceika, Jonas Ignatavičius, Balys Vaišnoras, Vincas Treigys, Gery Daugelas, Augustas Langas, Birutė J. Mažeikienė, Juozas Lapinskas, Ona Lapinskienė.

Valdyba

ATLIEKU GRINDŲ
atnaujinimo (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
ALFONSAS SODONIS
Telefonas LE6-2805

Muzikos mokykla
(KONSERVATORIJA)
Turime visų instrumentų mokytojus. Pradedantiesiems 8 savaičių bandymo laikas. Pamokos su kiekvienu mokiniu atskirai. Nereikia sutarties.
VIENNA HOUSE OF MUSIC
2218 Dundas Street West
(prie Roncesvalles)
Telefonas **536-1822**

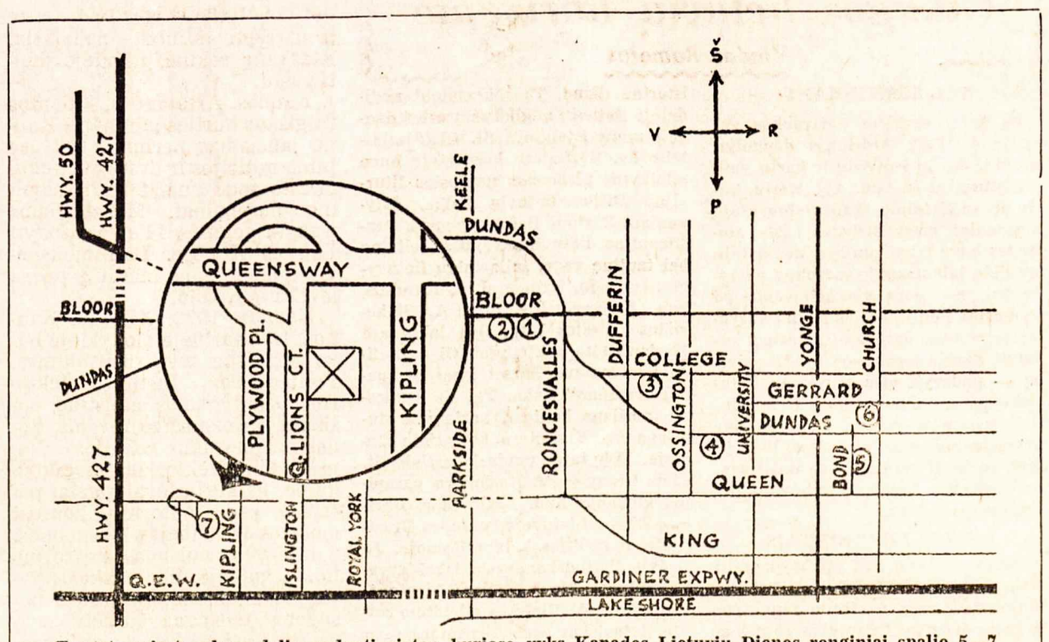

Toronto miesto plano dalis, rodanti vietas, kuriose vyks Kanados Lietuvių Dienos renginiai spalio 5—7 dienomis. Nr. 1 — Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. W.; nr. 2 — Išganytojo ev. liuteronų šventovė, 1691 Bloor St. W.; nr. 3 — Prisikėlimo par. šventovė, 1011 College St.; nr. 4 — Šv. Jono Kr. šventovė, 941 Dundas St. W.; nr. 5 — Šv. Mykolo katedra, 65 Bond St. (čia bus katalikų pamaldos); nr. 6 — Ryersono Politechnikos Instituto teatro salė, 43 Gerrard St.; nr. 7 — Etobicoke Lion's Club salė, 3 Queensway Lion's Court (čia įvyks didysis susipažinimo vakaras; dėmesio įvažiavimui!).

Kanados Lietuvių Diena

Ji įvyks Toronte ilgąjį Padėkos savaitgalį — spalio 5-7 d.d. Spalio 5 d. Lietuvių Namuose įvyksta jaunimo susipažinimo šokiai, šeštadienį — Etobicoke Lion's salėje — didysis susipažinimo balius, sekmadienį — 2 v.p.p. pamaldos katalikams Šv. Mykolo katedroje (pamokslą pasakys kun. Leonardas Andriekus, OFM), evangelikams — Išganytojo ev. liut. bažnyčioje. Iškilmingas aktas-koncertas bus sekmadienį, 4 v.p.p., Ryersono Politechnikos Instituto salėje. Programą atliks Čiurlionio ansamblis iš Klevelando ir poetas Kazys Bradūnas iš Čikagos. Minėjimo iškilmės skirtos paminėti Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukakčiai. Rengėjai praneša, kad į sekmadienio koncertą Ryersono salėje bilietai yra numeruoti. Bilietai sekmadieniais platinami prie parapijų šventovių, o šiokiadieniais juos galima užsisakyti skambinant telefonu (nevėliau 9 v.v.) 532-4793.

Apylinkės valdybos narys V. Bireta turėjo pasitarimą su karinių organizacijų vadovais. Sutarta kariuomenės šventės minėjimą rengti lapkričio 18 d. Prisikėlimo par. salėje. Apylinkės valdyba, kartu su kūr. savanoriais ir šauliais Vl. Pūtvio šaulių kuopai pavedė sudaryti programą. Ryšiumi su artėjančia Kanados Lietuvių Diena apyl. valdyba išsiuntinėjo visom apylinkėm pakvietimus dalyvauti iškilmėse. Šeštadienio baliuje loteriją sutiko pravesti Toronto lietuvių studentų klubas, kuris gautą pelną pasidalins pusiau su apylinkės valdyba. — Buvusi apyl. valdyba dar vis nesiteikia perduoti naujajai apyl. valdybai dokumentų.

KLK Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. par. skyriaus narių susirinkimas įvyks rugsėjo 30, sekmadienį, tuoj po 11 v. pamaldų kavinės patalpose. Visos narės kviečiamos būtinai dalyvauti. **V.**

Vasarnamių savininkai Wasagos srityje kviečiami dalyvauti mokesčių mokėtojų susirinkime spalio 6 d., 2 v.p.p., G. Ganytojo stovyklavietėje.

Režisorė E. Kudabienė, gyvevenanti Hamiltone ir dirbanti su teatrine mėgėjų grupe "Aukuras", rugsėjo 14 d. lankėsi Toronte ir dalyvavo spaudos priėmime St. Lawrence Centre patalpose. Kaip pernai, taip ir šiemet tautinių grupių teatrinė draugija rengia teatro festivalį St. Lawrence salėje. Dalyvaus visa eilė tautinių grupių. Šį kartą "Aukuro" dėka bus atstovaujami ir lietuviai. Jis vaidins anglų kalba garsųjį J. Marcinkevičiaus veikalą "Mindaugas". Režisorė ketina kviesti į talką ir jaunuosius Toronto aktorius. Norima tuo būdu prabilti į kitataučių visuomenę.

TULSK *kviečia visus lietuvius studentus į antrą šių mokslo metų parengimą —*
VYNO ir SŪRIO BALIŲ
KADA: šį penktadienį, rugsėjo 28 d., 8 valandą vakaro
KUR: International Students Centre, 33 St. George, prie College
• Įėjimas — $1.00,
• nariams — 50 ct.
Akordeonu gros ALGIS KAMINSKAS

Dr. J. ULECKAS
123 Edward St., Toronto, Ont. Telefonas 368-2661
Priima pacientus nuo pirmadienio iki penktadienio 9.30 v.r. iki 12 v. ir nuo 5 v. p. p. — 7 v. v. Tomis pat valandomis atliekama ir fizioterapija

Dail. Viktoro Bričkaus paroda buvo atidaryta rugsėjo 22 d. be jokių įvadinių kalbų, be pristatymo, tradiciškai įprasto mūsų kultūrai. Gal ir gerai, kad taip įvyko, nes nebūtų buvę apsieita be elegiško patoso, be graudulio, nevisai tinkančio meno parodai. — Parodoje išstatyta per 40 velionies tapybos ir grafikos darbų. Jo technika yra profesijonališka: jis užtikrintai valdo teptuką ir plunksną, pažįsta kompozicijos dėsnius, jo akis jautriai skiria spalvas. Tematikoje dominuoja gamtovaizdis. Tik keli darbai tepakeičia peizažą žmogaus figūra ar figūromis. Akriliniai Bričkaus darbai tapyti aštresnėmis spalvomis, bet jau pati akrilika to reikalauja, jei panaudojama aliejinės tapybos principu. Velionies kūryboje pasigendame to tikro centro, į kurį dailininkas turėtų gravituoti. Pati gamta įtaigoja Bričkų ir verčia jį nekartą keisti stilių su besikeičiančiu peizažu. Vientisumo Bričkaus kūryboje nerasime. Jis tebebuvo ieškojimo kelyje. Ta prasme jo darbas liko neužbaigtas. Galbūt jo šakota veikla neleido atsidėti tiktai kūrybai. Visdėlto kas įsigijo V. Bričkaus kūrinių, džiaugsis jo lyrizmu, užtikrintu braižu ir potepiu, jo pagarba menui, jo tikėjimu, kad geras menas be geros technikos nėra įmanomas. **Vl. Š.**

A. N. Kulpavičiai padovanojo JAV Kongreso bibliotekai 15 knygų apie Lietuvos architektūrą ir gavo šį padėkos laišką: "Didžiai vertiname Jūsų domesį Kongreso bibliotekai bei Jūsų duosnumą — įteikimą vertingos dovanos, praturtinančios jos rinkinį, ir kartu reiškiame padėką." Pasirašė bibliotekos vedėjas.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**
• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Šviežė ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūviams nuo 5 iki 500 asmenų. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.
• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Per vasaros mėnesius mūsų šventovė esti apytuštė, tad ir rinkliavos būna labai menkos — siekia tik $60 per savaitę. Kai vyksta sutuoktuvių apeigos, mūsų šventovėje kartais būna 200-250 žmonių. Sutuoktuvių metu rinkliavos nėra daromos. Parapijos k-to pirmininkas komiteto posėdyje rugsėjo 16 d. pasiūlė, jog ateityje būtų daromos rinkliavos ir sutuoktuvių Mišių metu. Tuo būdu bent iš dalies būtų galima išlyginti vasaros rinkliavų liesumą. Visi par. k-to nariai tam pritarė, bet galutinai buvo nutarta šį reikalą atiduoti svarstyti visuotiniam parapijiečių susirinkimui. Šiame susirinkime bus iškeltas dar ir kitas gan svarbus klausimas, kuris liečia mūsų parapijos gyvenimą.

— Klebono lankymosi metu visiems parapijiečiams yra gera proga grąžinti metinės piniginės loterijos bilietų šakneles. Kas pageidautų, galėtų gauti ir po antrą.

— Metinės piniginės ir daiktinės loterijos vakarienė žada būti gausi ir įdomi. Jau yra susitarta su garsiu "Roma" orkestru, kuris šokėjams neleis nuobodžiauti.

— Klebonas ir par. k-tas kreipiasi į visus parapijiečius, prašydami nepamiršti paaukoti ką nors gražesnio daiktinei loterijai. Visos dovanos — laimikiai turėtų būti įteikti nevėliau kaip savaitę prieš vakarienę. Aukotojų pavardės bus skelbiamos parapijos žiniose. **K. A.**

Mirusių tautiečių lankymas kapinėse — rugsėjo 30, sekmadienį, 3 v.p.p. Kviečiami dalyvauti visi Montrealio lietuviai.

"Litas" padidino palūkanas. Nuo rugpjūčio 1 d. "Litas" mokės 6% už einamąsias sąskaitas vietoje mokėtų 5.5%, 6.5% už taupomąsias sąskaitas už visus 1973 metus vietoje 6% ir nuo 7.5% iki 8.5% už terminuotus indėlius vietoje buvusių 6.5% iki 7.5%. Už naujai imamas ir atnaujinamas nekilnojamo turto ir asmenines paskolas palūkanos padidintos nuo 8.5% iki 9% (žiūr. "Lito" skelbimą). Be to, skolininkai "Lite" turi gyvybės drauda iki $10,000 turimos skolos už tas pačias palūkanas pagal "Lito" turimą grupinį CUNA draudos polisą. Bankai ir "Trust" bendrovės dabar ima už paskolas nuo 10% iki 12% palūkanų be gyvybės draudos. "Lito" valdyba visus šiuos palūkanų pakeitimus padarė prisitaikydama prie dabartinės Kanados finansinės padėties ir tikisi, kad su laiku vėl galės grįžti prie žemesnių palūkanų. **Pr.R.**

Lituanistinė mokykla turi 9 skyrius ir parengiamąjį skyrių. Kiekvienas skyrius mokyklos patalpose turi savo klasę. Parengiamasis skyrius ir I-VI skyriai turi atskirus mokytojus, o VII-IX skyriuose pamokos dėstomos dalykine sistema. Į parengiamąjį skyrių priimami 4 ir 5 metų mokiniai. Vyresni ir pajėgesni mokiniai priimami į I arba augštesnius skyrius.

Lituanistinė mokykla yra viena vietoje anksčiau buvusių — Aušros Vartų, Rosemonto šeštadieninių mokyklų ir lituanistinių kursų. Prieš 10 metų Montrealio šeštadieninėse mokyklose mokėsi apie 250 mokinių. 1972-73 m.m. buvo tik 80 mokinių. Nepaprastai svarbu, kad 1973-74 m.m. mokinių skaičius nemažėtų. Ir tai gali padaryti tėvai, leisdami savo vaikus į lietuvišką mokyklą.

Lituanistinio seminaro atgaivinimo reikalai bus sprendžiami bendruomeniniu mastu. Lituanistinis seminaras turėtų apimti kiek galint daugiau lietuviško jaunimo, besidominčio lituanistika, neatsižvelgiant į tai, ar jie būtų baigę lietuvišką mokyklą ar ne, jaunesni ar vyresni, gerai kalbą ir rašą lietuviškai ar ne. Galėtų būti atskiros grupės, besidominčios tik tam tikra mokslo sritimi-kursu. Tuo atveju ir lektorių skaičius turėtų būti didesnis. Kaip ir kiekvienas darbas, taip ir dėstymas seminare galėtų būti bent šiek tiek atlyginamas. Turėtų būti sudaryta taryba ar komitetas, kuris pastoviai tvarkytų seminaro reikalus. Šie klausimai ir bus svarstomi būsimame susirinkime, apie kurio laiką bus pranešta vėliau spaudoje. **P. Adamonis**

Sukaktuvinė vakarienė. Rugsėjo 29 d. AV par. salėje Šv. Onos Draugija ruošia vakarienę parapijos įkūrimui prisiminti ir pagerbti jos įkūrėjui kun. Jonui Kubiliui. Meninę dalį atliks AV par. choras. Šv. Onos Draugija kviečia visas lietuviškas organizacijas prisidėti, o visus kitus — dalyvauti.

"Tauro" krepšininkai po vasaros atostogų pradėjo treniruotes AV par. salėje kiekvieną trečiadienį, 8 v.v. Jaunimas, norintis sportuoti, visuomet laukiamas.

Dail. Ona Jaugelytė-Šabliauskienė vieši Montrealyje brolio inž. Jaugelio šeimoje. Ji gyvena Britų Hondure, kur jos vyras inž. Šabliauskas turi atsakingą tarnybą.

Aušros Vartų parapijos komiteto posėdis įvyko rugsėjo 17 d. Aptarti vasaros metu atlikti darbai ir numatyti tolimesni šventovės remonto darbai. Be to, apsvarstyti parapijos metinės vakarienės reikalai. Vaišėmis apsiėmė pasirūpinti k-to narė A. Ūsienė. Vakarienė įvyks lapkričio 3 d.

"Gintaro" ansamblis po vasaros atostogų pradėjo repeticijas. Reikia tikėtis, kad "Gintaras", kuris yra labai mėgstamas, po ilgesnės pertraukos vėl linksmins montrealiečius. Laukiame!

Torontietis Staškevičius, aplankęs Lietuvą, viešėjo Montrealyje brolio Br. Staškevičiaus šeimoje. **A. A.**

Wasagos vasarnamių savininkai kviečiami dalyvauti savivaldybės rinkimuose, kurie įvyks rugsėjo 29, šeštadienį, nuo 11 v. r. iki 8 v.v. Wasaga Municipal Building (pravažiavus tiltą, sukti į dešinę — priešinga kryptimi nuo kelio, kuris veda į pranciškonų stovyklavietę). Pagal naująjį įstatymą, Wasagos miestelyje yra priskirtos vietovės, iki šiol buvusios Sunnidale ir Nottawasaga valsčiuose, t.y. Oakview Beach ir Springhurst Beach. Nuo sausio 1 d. Wasagos savivaldybė gauna miestelio titulą (town). Šiuo metu renkamas burmistras vietoje iki šiol buvusio viršaičio. Iš kelių kandidatų į tą pareigavietę lietuviams ypatingą palankumą rodo dabartinis viršaitis Cl. Robinson. Vasarnamių savininkai, negavę balsavimo kortelių, prašomi atsivežti nuosavybės mokesčių įrodymą. **A. R.**

Priešrinkiminis susirinkimas Wasagoje įvyko rugsėjo 15 d., 2 v.p.p., Oakview Community Centre salėje. Dalyviai buvo supažindinti su kandidatais į Wasagos burmistrus — Clair Robertson ir G. Watson. Kandidatais į pavaduotojus pasiūlyti — Mr. Patfield ir Mr. Garbek; į miesto tarybos narius — W. Bartwick, Mrs. Dyer, Mitchell, Hartwick ir kt. Visi kalbėtojai pasisakė prieš Ontario vyriausybės planą pertvarkyti Wasagos vasarvietę, paverčiant ją pravažiuojančiųjų parku. Taip pat jie protestavo prieš vyriausybės pradėtą nusavinimo politiką. Rinkimai įvyks toje pačioje salėje spalio 1 d., bet balsavimai prasidės rugsėjo 29, šeštadienį. Svarbu, kad lietuviai savininkai dalyvautų balsavime.

KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus narių susirinkimas įvyks 1973 m. rugsėjo 30 d. tuoj po Sumos Parodų salėje. Seselė Teresė skaitys paskaitą apie vaikų auklėjimą, kurią pailiustruos įdomiu filmu "Vaiko elgesys — tavo elgesys". Narės ir viešnios, ypač tos, kurios turi mažus vaikus, kviečiamos dalyvauti. Taip pat susirinkimo metu bus renkamos skyriaus atstovės į draugijos suvažiavimą, įvyksiantį 1973 m. spalio 20-21 d.d. Toronte.

"Gintaro" šokėjų, okteto ir orkestrėlio dalyvių tėvų susirinkimas įvyks rugsėjo 30, šį sekmadienį, 12.30 v.p.p., Prisikėlimo par. muzikos studijoje. Bent vienas tėvų prašomas būtinai dalyvauti. **"Gintaro" vadovai**

"Gintarui" reikia akordeonistų. Berniukai ir mergaitės, moką groti, prašomi paskambinti vadovams: D. Nausėdienei — 743-9042 arba V. Turūtai — 223-4319.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. **727-3120**
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių. atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	9.0%
Taupomąsias s-tas	6.5%	Nekiln. turto	9.0%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	8.0%	Investaciones	nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8.5%	Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.			

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.